

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Drugi dan rada
6. mart 2019. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
*   *

PRESEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2019. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 93 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 94 narodnih poslanika, odnosno da je prisutno najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam da su sednici sprečeni da prisustvuju sledeći narodni poslanici: Đorđe Milićević, Žarko Obradović i Vladimir Marinković.

Prelazimo na tačke 1–11 dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

- PREDLOG ZAKONA O CENTRALNOM REGISTRU STANOVNIŠTVA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDSTVIMA ZA ISHRANU BILJA I OPLEMENJIVAČIMA ZEMLJIŠTA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI HRANE,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVLJU BILJA,
- PREDLOG ZAKONA O UGOSTITELJSTVU,

- PREDLOG ZAKONA O TURIZMU,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU USTAVA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA CIVILNU ZAŠTITU,
- PREDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU SAVEZNOG IZVRŠNOG VEĆA SKUPŠTINE SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I VLADE MALEZIJE O IZBEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE NA DOHODAK, SA PROTOKOLOM,
- PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE,
- PREDLOG ZA IMENOVANJE GENERALNOG SEKRETARA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su pozvani da sednici prisustvuju ministar Branko Ružić, ministar državne uprave i lokalne samouprave, i Branislav Nedimović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, sa saradnicima.

Nastavljamo rad po listi prijavljenih za diskusiju, prema redosledu prijava za reč.

Reč ima narodni poslanik kolegistica Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, mi smo i ovo prolećno zasedanje počeli protivposlovnički i radi javnosti da podsetim da mi danas u okviru jedne tačke raspravljamo o jedanaest tačaka dnevnog reda, od centralnog registra stanovništva, preko nekoliko zakona iz oblasti poljoprivrede, turizma, ugostiteljstva, do izbora generalnog sekretara. Zaista ne poznajem pravnički um koji bi ovo mogao da uklopi u odredbe Poslovnika vezane za spajanje rasprave.

Što se tiče ovog zakona o centralnom registru stanovništva, odnosno predloga zakona, juče je ministar govorio sve najbolje o tom zakonu. Možda su ministrove namere zaista dobre, ali ovaj zakon ne daje rezultate koje nam je ovde ministar juče obećao i tvrdio da će tako biti.

Imamo mi već u nekoliko slučajeva, ovo je mala digresija, zbog promena metodologije, zbog novih metodologija mi imamo vrlo čudne podatke u Srbiji. Jedno se odnosi na broj stanovnika Srbije, o tome vam je juče Vojislav Šešelj govorio, ali zbog te nove metodologije imamo i, kako reče Ana Brnabić, neispravan, recimo, podatak o prosečnoj plati. Kaže – nije to ono što je nova metodologija rekla, nego je to mnogo više. Ne znam po kojoj to metodologiji. Broj nezaposlenih takođe ne odgovara pravom stanju zbog te nove metodologije. Vi stalno nas negde popisujete, pravite neke spiskove. Imate ne

znam koliko podataka na ne znam koliko mesta, a mi u stvari nemamo prave podatke o onome o čemu bi trebalo da ima ozbiljna država u svakom momentu.

Juče ste, ministre, rekli da nikada nije bio bolji jedinstven birački spisak i to svakako ima veze sa ovim predlogom zakona, zato što je nama neshvatljivo i neprihvatljivo da i podaci koji će biti uneti u ovaj zakon, odnosno ovaj registar, ne budu direktno povezani i sa jedinstvenim biračkim spiskom. Rekli ste i da je birački spisak transparentan. Ni jedno ni drugo nije tačno.

Ana Brnabić, čiji je ekspozicija bio isključivo vezan za najavu digitalizacije Srbije, i svako njeno pojavljivanje i svih vas ministara je digitalizacija pa digitalizacija, pa mi naravno nemamo ništa protiv toga, ali kakva je to digitalizacija, kakav je to napredak i uspeh ako Ana Brnabić kaže da od momenta, kaže „postigli smo to“, upisivanja činjenice smrti do momenta upisivanja tog podatka u jedinstven birački spisak prođe 24 časa? Da li je moguće da ne postoji program kojim može na jedan klik, kada se upiše činjenica smrti, da to automatski bude i u biračkom spisku? Da li vi znate, a znate sigurno, šta znači rok od 24 časa u izbornom procesu? Tamo se sve računa na časove. Pa, teoretski, koliko ljudi može da umre od momenta konačnog zaključivanja biračkog spiska do održavanja izbora? I mi sad da verujemo da to neće biti zloupotrebjeno? Pa hoće, brate. Zato ste i ostavili taj rok od 24 časa, a ne zato što to tehnički nije moguće da se izvede.

Kako vam je transparentan birački spisak, ministre? Nije transparentan. Tačno je da ja mogu proveriti u jedinstvenom biračkom spisku na osnovu svog matičnog broja da li sam ja upisana, da li sam upisana na pravoj adresi, na pravom biračkom mestu itd. Ali kako ja mogu proveriti da li ste vi upisani? Takva transparentnost mora da se postigne. Kako ja mogu proveriti da li je komšija ili rođak za kojeg znam da je umro i dalje upisan ili nije više upisan?

Vi se krijete iza zaštite podataka o ličnosti. To je Rodoljub Šabić napravio neku famu od toga, bože moj, da se ne sme nigde pokazati jedinstveni matični broj; što, naravno, nije tačno. Koju bih ja štetu pretrpela kada bih sada izdiktirala svoj matični broj da svi koji gledaju ovu skupštinu čuju? Ne bih nikakvu. Šta može da mi se desi? Ništa.

Jedinstveni matični broj, ako stranke prikupljaju sigurne glasove, uzimaju taj podatak javno na ulici. Ako se prikupljaju potpisi za neku peticiju, ljudi koji to organizuju uzimaju podatak o jedinstvenom matičnom broju bez ikakvih posledica. Ako dođe predlog zakona, recimo, 15.000–20.000 ljudi predloži neki zakon, neko organizuje prikupljanje tih potpisa, ja kao član odbora, svaki narodni poslanik ovde i koji nije član odbora, lepo uzme taj predlog zakona pa kaže baš me zanima ko je sve to potpisao i vidi 20.000 matičnih brojeva koji su tu upisani – a moraju biti upisani, drugačije ne može da se utvrdi da li su to relevantni potpisi – i, šta se dešava? Ništa. Ima li neko posledice od toga što sam mu ja videla matični broj? Nema. Prikupljamo potpise

podrške za neku izbornu listu. Mora da obezbedi svaka lista koja izlazi na izbore najmanje 10.000 potpisa i za svaki taj potpis mora imati upisan matični broj. Šta je tu sporno? Ništa.

S druge strane, vi ste uveli i uvodite i dalje da svaka šuša u državi Srbiji može državljanina Srbije da sretne i da ga legitimiše. Svaka. Policija u redu i nije sporno. U gradskom prevozu dolazi onaj kontrolor, neko nema kartu, postoji način da ga ubedi da treba da kupi kartu za prevoz, ali ne onako kako ste vi iz Vlade najavili, da svaki poslodavac mora da kupuje markice GSP-a. Ne mora. Ovo je takođe digresija, ali radi javnosti, poslodavac je po zakonu dužan da obezbedi troškove prevoza za svog zaposlenog, a zaposleni je dužan da dođe na posao, ali niko ne može da ga pita kako je te pare potrošio, je li došao biciklom, ili je dojahao na konju, ili je došao peške ili je došao u svom automobilu itd. Dakle, nemojte to više da radite. Dakle, taj kontrolor može da vam uzme ličnu kartu da vas legitimiše, komunalni policajac može da vas legitimiše, inspektor koji vrši bilo koju vrstu inspekcije može svakog državljanina Srbije da legitimiše, da traži. Dakle, nemojte da se krijete iza jedinstvenog matičnog broja. Jedinstveni matični broj iskorišćen...

Opet ponavljam, napravite neke šifre, uradite nešto, suština je da jedini način da možete da kažete da je transparentan jedinstveni birački spisak i da zaista on odgovara realnom stanju jeste da svako ko je zainteresovan može... Zna kome je sada dostupan jedinstveni birački spisak? Samo aktivistima iz vlasti. Zna, i sama sam videla, svi znate, ide aktivista, pod miškom jedinstveni birački spisak, kopija, ide od vrata do vrata, a on zna ko je u roku od 24 sata – ona koja, Ana kaže, postigli ste da se upiše činjenica smrti – zna ko je umro, pa će umesto njega otići da glasa, zna ko nije u Srbiji...

Da, da, gospodine Nedimoviću, nemojte da klimate.

Zna ko je otišao iz Srbije i ko nije na dan izbora tu, zato što vi u ovom zakonu niste predvideli da se to zna u svakom momentu i to je izvor velikih zloupotreba.

Vi, gospodine Nedimoviću, sami ste rekli, menjate ovde potpredsednika Vlade, što mi nije baš logično. Zna, potpredsednik Vlade bi mogao da menja vas, obrnuto nešto ne ide, ali sad kada Rasim pređe u ovaj savez, možda i vi budete, ko zna.

Da vas pitam, pošto vas je Rasim Ljajić ovlastio da možete da u njegovo ime govorite o predlozima zakona, nemam ništa protiv, ovo je malopre bila mala šala, vi ste ministar, valjda iza ovog stoji Vlada a ne Rasim Ljajić lično, ali moje pitanje je – da li vam je rekao zašto on nije ovih dana u Skupštini? Da li je slučajno, pošto čuli smo da njegov koalicioni partner Sulejman Ugljanin razgovara o prelasku u ovaj savez za Srbiju, da možda nije zauzet i on oko toga? Zna li da su oni koalicioni partneri u nacionalnom savetu bošnjačkom? Zna. Zna da ga je on tamo podržavao, da su bili na zajedničkim tribinama? Zna.

Ili vam je možda rekao da je zauzet zato što mora da kontroliše prepakivanje i prebacivanje robe na Mehovom kršu? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Vrlo ću kratko. Zbog digresija i ovih stvari koje su izrečene juče i danas, prosto moram da kažem da postoje procedure koje su opštepoznate i poznate vama, uveren sam, još bolje kao vrsnom pravniku.

Dakle, od upisa činjenice smrti u Matičnu knjigu umrlih automatski se šalje, dakle momentalno, izveštaj u Registar jedinstvenog biračkog spiska i onda referent koji je tamo, bez odlaganja donosi rešenje o brisanju. Naravno da mora da postoji upravni akt, jer je to akt na koji se može izjaviti žalba jer nekada dolazi, nažalost, i do grešaka. Nama je kao državi i Vladi uvek interes da zaštitimo građane ukoliko dođe do grešaka. To se, takođe, odnosi i na promenu bilo kog podatka kada se radi upis, tako da je to zakon. To su činjenice svima vama dobro poznate.

Što se tiče jedinstvenog biračkog spiska, naravno da tvrdim da nikada nije bio ažurniji, što ne znači da neće biti. Upravo jedan ovakav sistem je uvezivanje prvo sa Matičnom knjigom umrlih, od početka iduće nedelje i sa Matičnom knjigom venčanih i to će još više pospešiti ažurnost jedinstvenog biračkog spiska.

Zaštita podataka o ličnosti takođe je normirana i to je razlog zašto ne možete da vidite da li vaš komšija jeste ili nije u biračkom spisku, da li glasa, na kom mestu glasa itd., ali svaki građanin ili građanka Srbije može 365 dana, 24 sata na sajtu Ministarstva da, ukucavajući svoj jedinstveni matični broj, utvrdi da li je upisan u birački spisak i na kom biračkom mestu glasa.

Ne vidim način, imajući u vidu i drugu zakonsku regulativu, da je toliko moguće praviti zloupotrebe, naročito sada kad radimo na ažurnosti jedinstvenog biračkog spiska i to što se nekad potkrade greška, pa sada govorimo hipotetički... Ako govorimo hipotetički, godišnje u Srbiji premine, ako se ne varam, između 40 i 45 hiljada ljudi. Vi znate kada se zaključuje jedinstveni birački spisak pre izbora i čak i da imate nekoga ko je u međuvremenu i u tom intervalu, ne daj bože, preminuo, svakako birački odbor ima predstavnik svih relevantnih podnosilaca izbornih lista koji može da isprati da li je došlo do zloupotrebe ili ne. Ukoliko, ne daj bože, dođe do zloupotrebe, znate i sami da taj član biračkog odbora ima pravo da ne potpiše zapisnik.

Prema tome, ne treba praviti famu, kao što je moj kolega Nedimović juče govorio o GMO i podizanju tenzija. Mislim da upravo idemo u pravcu rešavanja ovih problema koji postoje svuda u svetu, ne samo kod nas i mislim da ono što je izrečeno u velikoj meri, ili barem dominantno, ne stoji. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovani poslanici, moram da pružim odgovor narodnoj poslanici. Mislim da je to red i da tako treba. Ne ulazeći u ove krševe o kojima je bilo reči na kraju izlaganja, potpredsednik Vlade, koji je istovremeno i ministar trgovine, nalazi se trenutno na zajedničkom zasedanju Mešovitog komiteta Srbije i Maroka u Maroku. Koliko je meni poznato, to je odranije zakazano i to je jedino što je činjenica i što je meni poznato. Ako vi imate druga saznanja, podelite ih sa nama.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodine Ružiću, evo, ja ću vama uzvratiti kompliment. I vi ste dobar pravnik. Sad, to što ste pokušali da objasnite... Da, da, znam da niste pravnik, ali ste, kao da ste dobar pravnik, pokušali da to tako lepo upakujete da neko ko nije pravnik misli da ste rekli prave stvari. Nije tačno.

Kažete 24 časa od upisa činjenice smrti je neophodno da onaj tamo službenik u nekoj opštini zadužen za birački spisak upiše taj podatak. Pitam vas, ministre, u kojoj to opštini rade zaposleni na biračkom spisku, recimo, vikendom i šta se dešava ako neko umre u petak. On dolazi tek u ponedeljak na posao. Pod uslovom da odmah, da ne pije kafu, da odmah kucka da vidi ko je umro... Znači, taj rok ne poštujete.

Nije ovo nikakva fama, mi samo govorimo činjenice. I vi znate da je tako, i vi znate da aktivisti vladajuće stranke nose pod miškom biračke spiskove i po tim spiskovima... Oni ih ne bi nosili da nemaju precizne podatke koga će da, ne da izvlače svoje birače, nemamo mi ništa protiv toga, to svi aktivisti treba da rade, nego će izvući da provere još jedanput da li se stvarno onaj nije vratio iz Beča, pa da ide on da glasa umesto njega. Nemojte samo da me pitate odakle mu lična karta, znate i koliko se glasa bez ličnih karata.

Gospodine Arsiću, ništa ne vrtite glavom. Celu istinu govorim i vi to znate.

Što se tiče, nemojte se, molim vas, ovaj zakon o zaštiti podataka o ličnosti, pa vi kršite Ustav. Nisam nikom lično rekla. Ovaj zakon je valjda promenljiv. Uskladite ga da je moguće napraviti transparentan birački spisak, samo toliko.

A vi, gospodine Nedimoviću, šokirana sam. Vi kažete da nećete o tamo nekim krševima. Pa, ministre poljoprivrede, da li vi znate šta je Mehov krš? To je mesto kod Tutina na granici prema Crnoj Gori gde Rasim redovno prepakiva robu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite, kolegice.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, svoje izlaganje danas ja ću usmeriti na predloge zakona iz Ministarstva poljoprivrede, koji svakako zaslužuju pažnju. Samo želim kratko da ukažem na neke stvari, jer naši poljoprivrednici svakako zaslužuju da znaju o čemu se radi u predlozima zakona.

Najpre moramo da znamo da se dve trećine propisa Evropske unije odnose upravo na poljoprivredu, na bezbednost hrane i na zaštitu javnog zdravlja. Za nas je pre svega od značaja Poglavlje 11, koje se odnosi na poljoprivrednu politiku i na agrarni razvoj, ali nam je od značaja i Poglavlje 28, koje se odnosi na zaštitu potrošača i na javno zdravlje. U tom smislu uvek treba ozbiljno pristupiti izmenama i dopunama predloga zakona koji se odnose na oblast poljoprivrede, jer kao što znamo, proces pristupanja Evropskoj uniji je dug i kompleksan, a negde će u krajnjoj liniji od toga zavisiti i plasiranje naših poljoprivrednih proizvoda na inostrana tržišta.

Ono što je važno za naše poljoprivrednike jesu svakako IPARD sredstva. Smatram da o tome treba dosta govoriti, a ono što ću ja reći jeste da će u toku ove godine biti raspisana dva javna poziva za IPARD sredstva.

Uvek se nekako dotaknem lokalne samouprave i želim da kažem i da Grad Niš sprovodi mere i programe na polju poljoprivrede. Jako su važne mere i podsticaji koji se kod nas sprovode na lokalnu.

Osvrnuću se na 2018. godinu. U Nišu je više od 160 poljoprivrednika dobilo subvencije koje mogu koristiti za nabavku mašina, za nabavku opreme, za podizanje plastenika, za nabavku stoke, za izgradnju objekata. U 2018. godini ta sredstva su uvećana za 10% u odnosu na 2017. godinu. Inače, ta podsticajna sredstva čine i do 60% investicija.

Ono što bih posebno istakla jeste nova mera, koja se zove podrška mladima u ruralnim područjima, gde je subvencija čak i do 75% i što svakako govori o tome da se radi na tome da se mladim ljudima na selu obezbede opstanak na selu i bolji život.

Ovakve mere na lokalnu, ali i saradnja i pomoć od strane Ministarstva poljoprivrede za nas su jako važne ako uzmemo u obzir to da na teritoriji grada Niša postoji više od 70 sela.

Na kraju bih posebno pohvalila mere koje se odnose na žene kao nosioce poljoprivrednih gazdinstava i to što je Ministarstvo prilikom rangiranja zahteva, ženama davalo pet bodova više. U ovom postupku Ministarstva poljoprivrede upravo se vidi razlika između ove vlade koja na odgovoran i ozbiljan način vrši vlast i onih koji šetaju, koji bojkotuju ovu sednicu, a koji su bili na vlasti do 2012. godine.

Mi ženama pomožemo, osnažujemo ih. Mi sprovodimo mere. Mi donosimo programe koji se odnose na bolji socijalni i ekonomski status žena. Ono što oni rade, oni ih vređaju i nazivaju ih pogrđnim imenima, čak ih fizički povređuju ili omalovažavaju.

I nije problem u protestima ako su oni mirni, ali ako se povređuju novinarka, ako se vređaju političarke, ako se maltretiraju zaposleni koji čiste grad dok se protestanti šetaju, pa moraju da beže od njih da ih ne bi maltretirali, ako se unose strah i pometnja, ako se sa tih protesta šalje poruka nasilja i mržnje, ako je i više nego očigledan plan koji žele da sprovedu, da se na ulici dobije vlast umesto na izborima, onda to svakako nije za našu zemlju. Scenario u kome bi neko ponovo zapalio ovaj visoki dom narodne skupštine, u kome bi eventualno bili linčovani poslanici SNS-a ili vladajuće koalicije, neće se desiti.

Želim da sa ovog mesta poručim građanima da ćemo mi i dalje da radimo, jer samo kvalitetnim radom možemo da se borimo na pravi način, da Srbija bude zemlja koja je razvijena i koja je priznata u svetu, a ne zemlja koja će biti u anarhiji koju žele upravo oni koji bojkotuju ovu sednicu i upravo oni koji šetaju ulicama naših gradova. Upravo zbog toga ja ću podržati predloge zakona koji su danas pred nama. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik koleginica Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine Arsiću, gospodo ministri, ovaj zakon o turizmu ću da potenciram u svojoj diskusiji, zato što ste objedinili raspravu, ovoliko tačaka dnevnog reda, i spojili nespojivo, što reče koleginica, i zaista devet minuta koliko ću otprilike da govorim je malo da sve probleme koje imamo u ovoj strateškoj privrednoj grani nabrojim.

Zakon koji donosite po direktivi EU, na pragu nove turističke sezone, zapravo je samo izgovor za potpuni debakl u ovoj oblasti, veliku prevaru građana Srbije koja se pod patronatom Rasima Ljajića, odbeglog sada u Maroko, sutra će da ode u Katar, jer on, znate, trguje nekretninama, u Sočiju je gradio silne zgrade, bavi se svojim biznisom. Dakle, problemi su toliko nagomilani, gospodine Nedimoviću, gospodine Ružiću, da je neverovatno da Vlada Republike Srbije zbog toga nije najpre smenila nesrećnog Ljajića, a tek onda da je izašla na videlo celokupna ova narko-dilerska, odnosno narko-bosovska afera.

Ali ja ću da krenem od onoga što je važno za sve ljude koji rade u oblasti turizma, koji slušaju, za mnoge vredne ljude po čitavoj Srbiji, za čelnike mnogih turističkih organizacija koje maksimalno daju svoj doprinos, svoje iskustvo, svoje znanje da promovišu tu turističku destinaciju, da dovedu što veći broj turista, nekada bez velike pomoći države. Tu imamo mnogo svetlih primera, pa ne bih da nešto izostavim i zato neću da nabrajam i lično sa mnogima od njih,

eto profesionalno se i čujem i na kraju krajeva, saradujem, dali su mi svoje primedbe na ovakav zakon o turizmu i zato ću da potenciram nekoliko stvari.

Najpre, prenesite, ako se uopšte Rasim Ljajić vrati, gospodine Nedimoviću, da je skandalozno da on sebi članom 61. Predloga zakona propisuje ovakva ovlašćenja. Zar vi zaista mislite kao ministar, porodičan čovek, potencijalni putnik, evo i gospodin Ružić voli da putuje i dosta toga je prošao u životu, da će za pet meseci, kada će biti u jeku turistička sezona, taj i takav ministar da reši pitanje razvrstavanja preko 500 turističkih agencija, kako vi rekoste, gospodine Nedimoviću, kako je predloženo ovde u zakonu, na osnovu svog ovlašćenja u određene kategorije A, B, C, recimo, one koje se bave organizovanim putovanjem i one koje se ne bave organizovanim putovanjem, da on odredi kolika će da bude visina depozita, da on odredi koje su sposobne da to rade? To je neverovatno i nemoguće, iz razloga što je upravo on odgovoran što turistička inspekcija nije te velike srpske agencije, kao što su juče pominjane „Flaj, flaj“ „S.A.B.“, pa imate i zaboravljene *United Work and Travel* onog Egipćanina koji je došao ovde, naravno, po zakonu registrovao svoju agenciju, pokupio pare i onda se vratio u Egipat, dakle sve su to prevare za koje je lično odgovoran i Rasim Ljajić kao ministar, i Vlada Republike Srbije, jer je trebalo da vi momentalno obeštete sve te ljude.

Ovaj i ovakav posao neće moći da se uradi do početka turističke sezone jer se sa time kasni. Asocijacija turističkih agencija JUTA takođe neće biti u stanju da na svom sajtu obelodani koje su to agencije koje treba da rade taj posao.

Kad budemo krenuli sa pričom o amandmanima, kolege radikali će predložiti konkretna rešenja za podsticaje u turizmu. Videćete da dragulji srpskog turizma propadaju, da nema investicije tu gde treba da je ima, da nema visokog stepena zaštite što se tiče nacionalnih parkova, zaštićenih područja i da mnogo para trošite na raznorazne gluposti, a tamo gde može da se vrati, jer nije nikakva tajna da se jedan dinar ili evro uloženi u turizam trostruko vraća pametnom raspodelom, dobrim marketingom i dobrim kadrovima, što vi, naravno, nemate dok je takav čovek na čelu tog ministarstva.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik koleginica Studenka Kovačević.

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministri, kao što smo čuli od ministra Nedimovića, dosta toga je postignuto u ovom ministarstvu, a pod tim podrazumevam rezultate rada, počev od raspisanih konkursa za mehanizaciju i isplate sredstava iz IPARD programa, preko izvoza naših proizvoda u inostranstvo. Otpočelo se sa izvozom goveđeg mesa u Tursku, a s obzirom na to da je ispunjena kvota koja nam je prvobitno dodeljena, sledi i proširenje kvote. Takođe, i izvoz pšenice u Egipat i osvajanje

tako velikog tržišta će kao rezultat imati značajno povećanje razmene sa 26 na preko 100 miliona dolara. Vrlo je značajno i interesovanje Japana za malinu i borovnicu. Uskoro ćemo znati više detalja nakon posete delegacije Japana zapadnoj Srbiji. Sve su to rezultati ozbiljnog rada ovog ministarstva i svakako ih treba prezentovati ovde u ovom domu.

Što se tiče izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane, pozitivno je što će se izvršiti podela nadležnosti nad službenom kontrolom u prometu na malo, a naročito je važno što će se stvoriti zakonski osnov za rad buduće nacionalne referentne laboratorije za bezbednost hrane i ispitivanje kvaliteta mleka, s obzirom na to da je izvršena nabavka većeg dela laboratorijske opreme. Vrlo je važno da znamo da je ono čime se hranimo bezbedno i da ispunjava standarde koji su propisani. Zakon o izmenama i dopunama zakona o zdravlju bilja nakon usvajanja uspostaviće nadzor u proizvodnji, uvozu i izvozu, a samim tim i operativan i efikasan fitosanitarni sistem.

Eto, ukratko nešto o ovim zakonima iz Ministarstva poljoprivrede. Ostaviću nešto vremena i svojim kolegama. Vama, ministre, želim uspešnu implementaciju ovih akata i još uspešnije rezultate rada. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

(Milorad Mirčić: Koliko imam vremena?)

Imate 12 minuta.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, veoma je interesantno da je predlog Ministarstva za poljoprivredu, koji je u suštini, kako je to iz obrazloženja ministra rečeno, prilagođavanje evropskim standardima, tačnije rečeno otvaranju Poglavlja 12, nešto što hronološki može da se posmatra u poslednjih 20 godina i jednostavno može da se svede pod sve veću tehnološku zavisnost Srbije od tzv. Evropske unije.

Kada je u pitanju finansijska zavisnost, onda je potpuno jasno da smo mi tu bili blizu ili smo i dalje blizu tog finansijskog ropstva ili dužničkog ropstva, kako se to govori kolokvijalno. Kada je u pitanju tehnološka zavisnost, ona datira još iz ranijeg perioda, ali intenzivno je prisutna od 5. oktobra 2000. godine. Podsećam vas samo na neke činjenice. Kada je posle petooktobarske revolucije došao onaj talog i zauzeo funkcije u Srbiji, oni su nas ubeđivali da moramo prihvatati evropske standarde. Kada je u pitanju privreda, potpuno su uništili sve fabrike, a kada je u pitanju poljoprivreda, sistematično su počeli da uništavaju, ne samo rasprodajom zemljišta i imovine, nego tako što su počeli da zatvaraju redom sve fabrike koje su se bavile proizvodnjom preparata ili onoga što je potrebno za poljoprivredu.

Jedan od karakterističnih primera je bio proizvodnja veštačkog đubriva. Sećate se kako su redom, kao lančana reakcija, počele fabrike da se zatvaraju,

sve uz objašnjenje da je to prljava tehnologija, da se ne isplati više proizvoditi veštačko đubrivo organskog, neorganskog porekla, nema nikakve veze, sve je to mnogo jeftinije kada se to uvozi i uostalom, zastarela tehnologija proizvodnje u ovom slučaju veštačkog đubriva je dodatni argument koji su koristili, jer EU ima savremenu tehnologiju. I šta se desilo? Evo, ovih dana se najaktuelnija poslednja fabrika veštačkog đubriva, takozvana „Azotara Pančevo“ zatvara. Šta je posledica toga? Posledica toga je, gospodo, da mi više nismo samostalni kao država, ili suvereni kao Vlada da određujemo kakva će cena i koja će cena biti poljoprivrednih proizvoda. Ako vam neko određuje kolika je cena uvezenih preparata, repromaterijala, onda se to odražava i na finalni proizvod. To je nešto što je simptomatično. Da se razumemo, nije to samo kada je u pitanju Srbija. U pitanju su sve zemlje bivšeg socijalističkog bloka.

Ono što je 5. oktobra došlo sa tim talasom ili poplavom kriminala, to je da se ne uništava samo proizvodnja kada su u pitanju preparati i veštačko đubrivo, nego i semenska roba. Zašto? Zato što je Srbija, spletom okolnosti, bila poznata po tome što je, zahvaljujući svojim institutima, razvijala sopstvenu tehnologiju pri proizvodnji semena. Počela je priča i objašnjenje da mi ne možemo u tako jakoj konkurenciji da nastupamo na svetskom tržištu, da je prevaziđeno to što radi institut, primera radi u Zemunu i u Novom Sadu, da postoje mnogo jeftinija semena i da se sa jeftinijim semenima može više profitirati.

Pri tome se potpuno zaboravila činjenica da je dominantnu ulogu, kada je u pitanju semenska roba, imala Srbija, nasledenu od bivše Jugoslavije u bivšim republikama Sovjetskog Saveza. To je ogromno tržište i, kada slučajno neko pita tadašnje vlastodršce kako to da mi odustajemo od toliko velikog tržišta kao što je Rusija, kao što su bivše republike Sovjetskog Saveza, onda su rekli – nema nikakve veze, mi ćemo u tehnološkoj saradnji sa stranim proizvođačima i dalje izvoziti na tom tržištu. To je rešenje čitavog ovog rebusa, izlazak iz čitavog ovog galimatijasa koji se zove novi tehnološki proces koji se primenjuje u Srbiji.

Strani proizvođači su na osnovu licenci počeli da proizvode u Srbiji i izvoze na tržište država bivšeg Sovjetskog Saveza zato što Srbija ima veoma povoljne odnose, pogotovo u oblasti trgovine, pre svega sa Ruskom Federacijom, a i sa mnogim republikama Sovjetskog Saveza. Tako se dodatno jedna država kao što je Srbija porobljava.

Ono što je glavna tema i što je cilj tog tzv. Poglavlja 12 koje treba da se otvori jeste bezbednost hrane. Mi ovde treba da donesemo zakone koji se uklapaju u evropske standarde. S tim zakonima treba da obezbedimo veću sigurnost hrane biljnog i životinjskog i drugog porekla, koju ćemo mi konzumirati, koju ćemo izvoziti.

Zamislite šta se u ovim izmenama i dopunama zakona predviđa. Ovo je prvi put da jedan ministar i jedno ministarstvo prizna da je, faktički, između

redova prizna, Evropska unija velika zabluda, da je to magla i da treba da izlazimo iz te zablude i da više ne verujemo u tu maglu. Samo ministarstvo ovde predlaže da proizvodnja zaštitnih sredstava za biljke i dalje bude zastupljena kada je u pitanju domaći sektor sve do ulaska u EU. Ranije se to po automatizmu, kako je i ministar u svom obrazloženju rekao, podrazumevalo. Prelazi se na standard EU i takvi se zakoni usvajaju ili na osnovu vidovitosti pojedinih tzv. Zorki koje su bili predsednici vlada i razni ministri koji su nam proročanski predviđali da ćemo ući 2007. godine u EU, pa onda 2013. itd. Prvi put da jedno ministarstvo izađe i kaže – sve su to zablude. Mi moramo da vodimo računa da sačuvamo postojeće kapacitete u proizvodnji zaštitnih sredstava, a o Evropi, kao ona serija „Đekna“ – kada će, ne zna se, i to je veoma važno i bitno.

Zašto je važno i bitno da Ministarstvo na osnovu primedbe srpskih radikala obrati pažnju na nešto što je veoma bitan i važan faktor u ishrani stanovništva u Srbiji, a to su mesne prerađevine koje se u mnogim slučajevima proizvode tako ili stvaraju tako što se uvozi meso iz inostranstva, meso iz robnih rezervi drugih zemalja? To meso iz robnih rezervi je godinama, decenijama bilo smešteno u hladnjačama, u određenim prostorima koji služe za to, a onda uvoz u Srbiju podrazumeva da se termički i mehanički takvo meso preradi, da se pretvori u mesne prerađevine kao što su kobasice, kao što je salama, kako onaj nesretnik reče, mortadela, onom predsedniku Italije itd.

Uvek se tvrdi da je ta hrana bezbedna. Jeste, formalno jeste. Zašto? Zato što je ta termička obrada nešto što garantuje ispravnost te hrane, ali sva svojstva koja treba da ima takva prerađevina, odnosno takav proizvod, nisu prisutna. Zašto nisu prisutna? Zato što po prirodi i logici stvari, a i nauka je to objasnila, dugogodišnje stajanje na niskim temperaturama oduzima i određena svojstva, gubi svoja određena svojstva mesa koje se nalazi u robnim rezervama.

Šta je ovde urađeno? Gotovo ništa. Zašto? Zato što se kaže čak i ovde – oni repromaterijali, u ovom slučaju meso koje služi za preradu i izvoz, oni ne podležu toj tzv. kontroli nacionalne laboratorije, ne podležu onim kontrolama kako je predviđeno za ostale supstance, odnosno ostala sredstva koja se uvoze.

Mi smo sada u situaciji da faktički sve ono što je otpad, sve ono što nije više za upotrebu u inostranstvu, uvozimo. Setite se samo da je ne tako davno u Srbiji bila prisutna jedna velika količina mesa koja je uvezena iz Argentine, koja je po starosti mnogo iznad nas koji ovde sedimo u ovoj skupštini, pa se onda utvrđuje da li je 50 ili 60 godina, ali hajde da uozbiljimo stvari.

To je veoma opasno. Zašto? Zato što dve stvari, po nama, srpskim radikalima, ovde veoma bitne, nisu uvedene u regulativu. Prvo, vremenski da se ograniči mogućnost upotrebe mesa i mesnih prerađevina koje se nalaze u robnim rezervama. Ne da bude ovo „upotrebljivo je do“, pa onda kažemo ne gube se svojstva, može to da se konzumira, nego jednostavno moramo da

odredimo da više od šest meseci ne može da se upotrebljava to. Drugo, ono što je krucijalno jeste to da se uvodi carina na uvoz poljoprivrednih proizvoda. Bez carine mi smo otvoreno tržište i naša poljoprivreda je osuđena, ionako osiromašena, ionako ogoljena, na potpunu propast, jer ne možemo da budemo konkurentni sa pioninom u proizvodnji semenske robe, ne možemo da budemo konkurentni sa proizvođačima i prerađivačima mesa i mesnih prerađevina. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Želim pre svega nekoliko reči da kažem u kontekstu svih prethodnih izlaganja, a koje se tiču poljoprivrede u globalu i koje se tiču ovih zakonskih predloga.

Malopre je bilo reči o podsticajnim sredstvima koje daje Ministarstvo poljoprivrede i moram da kažem da su se stekli sada uslovi zbog dovoljne količine novca, zbog dovoljnog kapaciteta koje ima Uprava za agrarna plaćanja, pre svega mislim u ljudima. Mislim da je ovo jako važno zbog javnosti. Nećete mi zameriti što koristim ovu priliku. Do kraja marta će biti isplaćeni svi zahtevi koji su podneti u 2018. godini, svi koji se odnose i na mehanizaciju i koji se odnose na tov i genetiku iz jednog prostog razloga, zato što smo prošle godine imali mnogo veći broj zahteva nego što je to bilo očekivano i to je dobro. To znači da ljudi ulaze u sistem, da prijavljuju svoja grla, da žele da dobiju podsticaj i to je s jedne strane razumljivo i prihvatljivo. S druge strane, želim da kažem da svi ljudi koji ove godine nabavljaju mehanizaciju, da će imati priliku da u aprilu podnesu zahteve za refundiranje 50% sredstava za nabavku te mehanizacije. Zašto ovo kažem? Zato što dosta ljudi šalje pitanja da li će to biti i kada će to biti, pa evo, od aprila će to biti slučaj i tu nema nikakvih problema. Ima dovoljno novca za sve.

Da se vratim na ove stvari koje se tiču sredstava za zaštitu bilja. Jako je bilo važno zaštititi ovih 600 preparata, da oni ostanu u sistemu, jer je neko Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja iz 2009. godine predvideo da 2014. godine sve ono što je iz Srbije mora da prestane da egzistira kao takvo ili da ispuni uslove koji su nerealni da se ispune u tako kratkom vremenskom periodu. Sada smo omogućili do trenutka ulaska u Evropsku uniju i mislim da je jako važno da i ova grana privrede, koja se bavi sredstvima za zaštitu bilja, egzistira. Naš cilj jeste Evropska unija, ali nam je prvo cilj da zaštitimo naše srpske proizvode.

Činjenica je da je najveći udarac srpska poljoprivreda dobila liberalizacijom tržišta krajem 2000. godine, kad su ukinute sve barijere i kada je to tržište poljoprivredno bilo nepripremljeno za udarce sa strane. To je u nekim drugim privrednim granama možda moglo da se opravda, ali u

poljoprivredi tako preko noći, to što je urađeno 2000. godine u decembru, mislim da je bilo katastrofalno. Tek sad se pokazuju znaci oporavka, a pazite, 10-12 godina je bio potpuni haos na tržištu.

Želim da kažem još jednu stvar koja se tiče semenske proizvodnje, jer je to bilo isto pominjano. Naši instituti su jedni od najprestižnijih instituta na svetu. Pre svega tu mislim na „NS seme“ i na Institut za kukuruz „Zemun polje“. Preko 70 zemalja je tržište na kojem plasiraju svoje proizvode. Ako oni valjaju svima u svetu, naravno da nama još više valjaju i mi ćemo to kao takvo podsticati i održavati. To što je neko planirao pre 15 godina možda da kroz privatizacije i kroz sve te procese to iseče i kupi to njihovo tržište a njih istisne, nije mu pošlo za rukom i to je dobro. Ja ću vas podsetiti samo da Srbija po proizvodnji pšenice i proizvodnji kukuruza spada u vodeće zemlje u svetu po količini prinosa. I činjenica je da je u poslednjih sedam-osam godina došlo do drastičnog povećanja prinosa po hektaru. Nekad su ljudi sanjali da imaju 10 tona po hektaru kukuruza. Danas su to realne stvari i ljudi čak dobacuju do 15 tona po hektaru tamo gde imaju irigacione sisteme.

Mislim da je čitava ova tema poljoprivrede dobra, što o njoj pričamo i na taj način guramo javnost da sve više misli o ovome i misli o hrani. Sve potiče i završava se u našim životima na hrani. Bez toga nema bezbednosti jedne zemlje iz jednog prostog razloga, zato što će u budućnosti hrana i voda činiti osnovne elemente kojima će se moći upravljati i takmičiti na tržištu. Mi nismo zemlja koja ima naftu, koja ima more, koja ima ogromne količine zlata, ali jesmo zemlja koja hranom i tim finalnim proizvodima može da uđe ukoštac sa najmodernijim zemljama na svetu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Veroljub Matić.

Izvolite, kolega.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolegice i kolege, u današnjoj načelnoj raspravi ću se prvenstveno ograničiti na izmene i dopune Zakona o bezbednosti hrane. Proizvodnja i bezbednost hrane su prioritetne obaveze svih nas, pa se ovim izmenama i dopunama zakona poboljšava osnovni tekst, što je u krajnjem slučaju i osnovni zadatak nas poslanika.

Proizvodnja hrane traži fabrike, a same fabrike zapošljavanja. Te fabrike traže razvoj sirovinske baze. To je uglavnom u seoskom području. Samim tim ide lanac razvoja iz seoskog područja i ostanka u njemu. Sigurno je da je najbolja fabrika u poljoprivrednim krajevima fabrika koja koristi sirovinsku bazu iz poljoprivrede, jer samim tim razvija i okolinu, selo, ljude, tako da i ova država, vidim, u poslednje vreme, naša država, vodi računa da takve fabrike dolaze u krajeve gde je dobra i intenzivna poljoprivredna proizvodnja.

Hrana služi prvenstveno za ljudsku ishranu, a kao takva mora biti i maksimalno ispravna. Hrana koja se ne proizvodi u fabrikama već u domaćoj

radinosti mora biti bezbedna, što je ovim izmenama i dopunama zakona rešeno, tako da takva hrana dobija sertifikat i svoje mesto i u prometu i u prodaji. To omogućava i da mala seoska domaćinstva mogu da se razvijaju i opstanu u konkurenciji velikih proizvođača.

Dobar primer za ovu vrstu proizvodnje hrane u domaćoj radinosti je svakako Festival zimnice u Koceljevi, koji se održava svake godine poslednjeg vikenda u septembru. U prošloj godini je bio deseti, jubilarni, Festival zimnice i po ocenama svih učesnika, kažu da je taj festival zimnice uspešan. Festival zimnice ima veliki broj svojih izlagača, veliki broj posetilaca, ali i organizator ne dozvoljava da se to pretvori u nešto drugo, već da bude baš festival zimnice namenjen prvenstveno hrani i zimnici. Taj festival ima svoju dušu. Jednom budete na njemu i nema brige da li ćete sutra ponovo doći ili ne. Tako da je moj predlog da ko nije bio, dođe i poseti Festival zimnice u Koceljevi.

Generalno gledajući, u poljoprivredi je mnogo toga pozitivnog urađeno, pogotovo sa nivoa države, odnosno Vlade, odnosno Ministarstva. Recimo, ja ću napomenuti neke stvari koje možda nisu u dovoljnoj meri ovde rečene, kao što je, recimo, poljoprivredno zemljište u državnoj svojini. Prvo, uvedena je evidencija. Drugo, to zemljište se stavlja u funkciju poljoprivredne proizvodnje, tako da je to jedan ozbiljan pomak u tome da država misli o svom poljoprivrednom zemljištu u sopstvenoj svojini.

Protivgradna zaštita. Ono što je rečeno u prošloj godini, da će se krenuti u automatiku, odnosno automatsku odbranu od grada, već je počelo da se radi na terenu. Na terenima u Koceljevi i zapadnoj Srbiji već se to radi, tako da u Mačvanskom okrugu očekujem da će to biti urađeno i da će biti spremna ta vrsta protivgradne zaštite za ovu godinu. Naravno da to nije moguće uraditi u jednoj godini, ali bitno je da se krenulo i da ćemo time poboljšati protivgradnu zaštitu, iako nema sto posto zaštite od grada.

Kad se sabere sve ono što pripada poljoprivredi, već smo došli na tih željenih 5% od budžeta Republike, tako da je to jedan ozbiljan pomak u količini finansija koje idu poljoprivredi. Ono što je meni fascinantno, što je dobro, jeste što se stalno pomeraju uslovi za dobijanje podsticaja u smeru da ti podsticaji stvarno idu u poljoprivredu i poljoprivrednu proizvodnju. Ako ti podsticaji mogu da se iskoriste u nešto drugo kao što je opšta potrošnja, lična potrošnja itd., onda takvi podsticaji nisu dobri. Ako su oni tako ograničeni i predviđeni da jedino mogu da odu u poljoprivrednu proizvodnju, onda oni imaju svog smisla i treba ih i dalje forsirati.

Mislim da se tu dosta uradilo. Verovatno da ima u toj oblasti još puno toga da se uradi, ali je najbitnije da podsticaji koji dolaze sa nivoa države idu direktno u poljoprivredu i mislim da je tu postignut jedan ozbiljan iskorak.

Toliko za ovaj put. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević.

Izvolite, kolega.

MILAN LAPČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, ja ću danas govoriti nekoliko stvari o zakonu o turizmu.

Zakon o turizmu trebalo bi da reši mnoge probleme koji postoje u ovoj privrednoj grani i da bude podsticaj za što brži razvoj te veoma važne privredne grane koja beleži značajan rast poslednjih godina u svim razvijenim zemljama, kako zapadne Evrope, tako i istočne Evrope i širom sveta, na kraju krajeva. To predstavlja ogroman potencijal i za srpsku privredu, nažalost, nedovoljno iskorišćeni potencijal.

Zadnjih godina, prema podacima Evrostata, turizam kao privredna grana beleži najveći rast od svih privrednih grana i tu se sve više novca obrće, što znači da bi i ovaj zakon o turizmu i domaća turistička privreda trebalo da imaju prioritet i da se na što bolji način organizuju i da što više, pre svega, stranih turista dovode u našu zemlju, kako bismo povećali devizni priliv.

Šta ovaj zakon nije rešio na dobar način prema mom mišljenju? Prvo, nije razdvojio receptivne agencije. Dakle, u zakonu se na poseban način ne predviđaju, ne tretiraju receptivne turističke agencije koje imaju zadatak i osnovna im je delatnost da dovode strane turiste u Srbiju. To je za nas veoma važno.

Da bi što više stranih turista bilo u Srbiji, mora da se ulaže u promociju zemlje i da te turističke agencije koje se bave takvim turizmom imaju poseban status, da budu podsticane, da nastupaju na sajmovima i da svojim turističkim ponudama privuku što više stranih turista da dolaze u našu zemlju. Ne treba da govorim koliko je to korisno za čitavu zemlju, za domaće hotelijere, za proizvođače hrane, za tur operatere, za prevoznike. Dakle, svako ko dođe u Srbiju potrošiće određeni novac, a od toga će imati koristi širok spektar pružalaca usluga u ovoj delatnosti.

Nasuprot tome, dosadašnja praksa Ministarstva je bila takva da receptivne turističke organizacije, čak ni u Pravilniku o podsticajima, nisu imale poseban tretman, pa je paradoksalno da su samo četiri receptivne turističke agencije dobile podsticaj za svoj rad iz subvencija i to nekih minornih 1.500–2.000 evra, što je toliko mizerno da ne vredi ni govoriti o tome. Mnogo više para su te turističke agencije morale da potroše na promociju Srbije, na nastupe na sajmovima, čak i da plaćaju Turističkoj organizaciji Srbije za zakup štanda umesto da ga dobiju besplatno.

Druga važna stvar koja se ovde predviđa i praviće tektonske poremećaje na turističkom tržištu je ta da će sve turističke agencije ubuduće morati da polažu određene depozite, a visina tih depozita će se regulisati famoznim pravilnicima kojih, nažalost, ima u ovom predlogu zakona na više desetina mesta i sve što je bitno, ostavlja se da bude rešeno pravilnicima ili diskretnim

pravom, odnosno ministar će svojom odlukom propisati određene normativne mere.

Mislim da ministar i Ministarstvo ne treba previše da se mešaju u rad agencija i da time sputavaju njihovu slobodu i način organizovanja, kao što je, recimo, propisivanje na koji način će posrednička turistička agencija trebati da uplaćuje sredstva organizatoru putovanja. Ili, na primer, da ugovori sa određenim tur operaterima iz inostranstva moraju da budu i na stranom jeziku, odnosno engleskom i na srpskom.

Pa zamislite sad da se u svakoj grani privrede, u farmaceutskoj industriji, u bilo kojoj drugoj, traži da obavezno budu ugovori i na jednom i na drugom jeziku. Čemu to? Zašto se uopšte Ministarstvo time bavi? Ministarstvo ima obavezu da što više radi na promociji Srbije, da stvori uslove da receptivne turističke agencije imaju povlašćen položaj da bi dovodile strane turiste i da one, ako su posrednici u putovanju, te receptivne turističke agencije, budu izuzete od depozita koji moraju da plaćaju da bi dovodile strane turiste.

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

Ako je ta turistička agencija posrednik i saraduje sa stranom turističkom agencijom koja je garant putovanja, a receptivna daje garanciju...

(Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega.

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite, kolega.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministri sa saradnicima, poljoprivreda je strateški posao Srbije. U skladu sa tim, u januaru 2019. godine Vlada Republike Srbije donela je Uredbu o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2019. godini, a 25. februara izvršena je izmena ove uredbe kojom su stvoreni uslovi da se za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju poveća iznos na 5.200 dinara po hektaru. Ovom uredbom za 2019. godinu predviđena su direktna plaćanja, plaćanja za mere ruralnog razvoja, kreditna podrška, posebni podsticaji u poljoprivredi, IPARD podsticaji, kao i sredstva za obaveze iz prethodnog perioda.

Osvrnuo bih se i na program podrške sprovođenju mera ravnomernog regionalnog razvoja kroz učešće države u ekonomskim, finansijskim podsticajima zemljoradničke i poljoprivredne zadruge u 2018. godini i tako je na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, a naročito u Jablaničkom, Nišavskom, Topličkom, Pirotskom i Pčinjskom upravnom okrugu, kao i u AP Kosovo i Metohija.

Cilj programa je sistemsko unapređenje poslovanja zadruga kao i kvaliteta života u ruralnim sredinama kroz ravnomerniju raspodelu dohodaka i povećanje ekonomskih mogućnosti u sklopu ravnomernog regionalnog razvoja.

Realizacijom programa se unapređuje zadružni sistem i povećava konkurentnost, ali se obuhvata i aspekt društvenih i socijalnih promena, koji su značajni posao i značajni akter. Razvoj sopstvenih proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta zadruga u preradi mleka i mesa, voća i povrća, industrijskog bilja, konditorskoj industriji i slično jeste preduslov kojim bi se omogućilo da se ravnopravno uključuje u tržište finalnih prehrambenih proizvoda.

Sa teritorije grada Leskovca je na javni konkurs prijavu sa propisanom dokumentacijom dostavilo devet zemljoradničkih i poljoprivrednih zadruga. Po programu, ukupno odobrena bespovratna sredstva za četiri zadruge na teritoriji grada Leskovca za 2018. godinu iznose 36.339.421 dinar.

U periodu od 2013. do 2014. godine na teritoriji grada Leskovca kroz projekat elektrifikacije polja uloženo je 66 miliona dinara donatorskih sredstava, sa učešćem vlasnika na parceli od 10%. Ovim projektom izgrađeno je preko 37 kilometara elektromreže na površini od 130 hektara i 220 gazdinstava koja se nalaze u sastavu tri vodokorisnička udruženja, a pokrivaju atare pet sela, čime je ostvareno napajanje pumpi za navodnjavanje pomoću električne energije, što je pokazalo svoju vrednost i isplativost već u prvoj godini korišćenja. Projekat je realizovan u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i Svetske banke za ekonomski razvoj.

Grad Leskovac je nastavio sa pripremom nove projektne i tehničke dokumentacije za naseljena mesta Vinarce, Radonjica, Šarlince, Donji Bunibrod i Donje Stopanje. Projekat će biti organizovan u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i vodoprivrede i Republičke direkcije za vode, za koji su izdvojena sredstva u iznosu od 100 miliona dinara. Ovim projektom grad Leskovac bi trajno rešio probleme navodnjavanja.

Grad Leskovac je u periodu od 2014. do 2017. godine, takođe uz finansijsku pomoć Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ostvario veoma važne projekte, gde je Ministarstvo učestvovalo i do 70% od vrednosti projekata.

Prvo, sanacija atarskih puteva. Ovim projektom u 2014, 2015. i 2016. godini sanirano je 140 kilometara atarskih puteva u oko 70 katastarskih opština. Vrednost projekta na tri godine iznosila je 50 miliona dinara. Ministarstvo je pomoglo Grad u 2014. godini sa 60%, u 2015. godini sa 50% vrednosti projekta, a u 2016. godini sa 47% od vrednosti projekta.

Drugi projekat je komasacija zemljišta. Ovim projektom je obuhvaćeno oko 1.100 hektara u tri naseljena mesta. U 2017. godini u katastarskim opštinama Gornje i Donje Stopanje krenulo se sa komasacijom na površini od 560,3 hektara. Rok završetka radova je 30. jun 2019. godine.

Osim ova dva projekta, Grad Leskovac je u 2018. godini organizovao posetu Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu i ovaj sajam je posetilo oko 300 poljoprivrednih proizvođača sa teritorije grada.

Do početka protivgradne sezone obezbeđeno je 80 protivgradnih raketa, čija je nabavna vrednost tri miliona dinara.

U periodu od 2013. do 2018. godine Grad Leskovac je preko budžetskog Fonda za razvoj poljoprivrede raspisivao konkurse za dodelu podsticajnih sredstava. Poljoprivrednim proizvođačima koji su ulagali u opremu za stočarstvo, voćarstvo, pčelarstvo, onima koji su podizali nove voćnjake i kupovali junice isplaćeni su podsticaji u visini od 33% do 50% od vrednosti računa. Činjenica je da su naši poljoprivredni proizvođači blagovremeno informisani, a o tome govori podatak da je u periodu od 2013. do 2018. godine zahtev za podsticajna sredstva podnelo preko 4.500 poljoprivrednih proizvođača. Uostalom, od 2013. do 2018. godine iz gradske kase Grada Leskovca za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji izdvojeno je 150 miliona dinara.

Programom za 2019. godinu predviđa se raspisivanje konkursa za dodelu podsticajnih sredstava. Ova podsticajna sredstva su značajna za naše poljoprivrednike i služe im za dalje unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Poštovani ministre, kao član skupštinskog Odbora za poljoprivredu i kao diplomirani inženjer poljoprivrede za zaštitu bilja i prehrambenih proizvoda dajem punu podršku vašem radu i vašeg ministarstva. U danu za glasanje ja ću podržati predloge ovog zakona. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovane kolege narodni poslanici, zahvaljujem se poslanicima koji su u prethodnim izlaganjima podržali predloge kako zakonske, tako i ove koji se tiču izmena i dopuna zakona.

Želim jednu stvar da kažem. Malopre je bilo reči, a da ne ostanemo nedorečeni, vezano za tu famoznu priču vezano za uvoz svinjskog mesa, gde postoje različiti aršini u EU u odnosu na Srbiju i kako mi uvozimo to neko meso koje je već pred istekom ili mu je već istekao rok trajanja. E, pa možda je neko sebe gledao u ogledalu za to. Ne mislim tu gde se okrećete, nego mislim na one od 2007, 2008, 2009. godine. Mislim na one koji su tamo u prvoj deceniji posle 2000. godine to i dozvoljavali. Već dve godine je na snazi pravilnik koji kaže – šest meseci od zamrzavanja ili od klanja, svinjsko meso ne može biti predmet uvoza u Srbiju. To kontrolišemo na granici, veterinarska inspekcija, carina i to je Sveto pismo. Potpuno su izjednačena pravila igre sa kompletnim okruženjem i Evropskom unijom. Za goveđe meso je još rigoroznije.

Mislim da je ovo jako važno reći, jer ovo je isto kao priča od juče oko GMO. Pokušaj izvlačenja nekih jeftinih poena na pričama koje su možda bile pre pet godina. To što je bilo pre pet godina, tako su i prošli kako su radili. Što bi rekao jedan kolega s desne strane, nikako, ali hajde.

Želim još jednu stvar da kažem, a vezano je za zakon o turizmu, na izlaganje koje je bilo pre nekih desetak-petnaest minuta. Upravo uredba koja se bavi podsticajem da bi se dovlučili turisti je to o čemu ste vi pričali. Kroz nju je kompletno inkorporirana čitava ta problematika i zakonom se štite i ti receptivi. Nije tu nikakav problem. Znači, tu je bačen akcenat na one koji će dovlučiti strane turiste, a to su u stvari domaće organizacije koje treba da ih dovlače.

Mislim da je koleginica koja je malopre pričala o turizmu to jako lepo rekla. Nekad je važila ta sentenca – na jedan uloženi dinar, evro, dolar, šta god hoćete...

(Vjerica Radeta: Koja koleginica?)

Sama će se pronaći.

(Vjerica Radeta: Kakav čovek.)

Pa ne znam, ja se trudim da ispoštujem svakog i da pohvalim one reči koje su stvarno dobre, jer one služe svima nama da pišemo bolje predloge.

Danas je taj faktor multiplikacije i veći. To samo govori o tome da se to što se daje novac za podsticanje, za dovlačenje turista, višestruko isplati. Mislim da imamo taj problem od prošle godine sa turističkim agencijama a gde su se ljudi kroz garancije naplaćivali, kod jedne agencije do 70%, nije bilo više garantovanih sredstava, bilo je 300.000 evra garancije, ali to se ovim menja.

Ima jedna stvar koju juče nismo pričali, a vezana je za organizaciju putovanja. Moraće da se da jedinstvena cena za ponudu. Vratimo se na 2018. godinu. Sećate se Mundijala u Rusiji. Bili su neki organizatori putovanja koji kažu – put na Mundijal u Rusiji. Odeš na Mundijal, ali nemaš plaćenu ulaznicu, a sve piše kad se označava kao da si otišao na Mundijal. Ti jesi došao na Mundijal u Rusiju, ali nemaš kartu. Sada će ovim zakonom morati da postoji jedinstvena ponuda, jedinstvena cena i nema mogućnosti za ovakvo zloupotrebljavanje.

Da se vratimo na ovu priču vezanu za pravilnike, oko izrade pravilnika kojim će se određivati kako će se davati licenca, koliki će biti depoziti i sve ostalo, pa neće to sam ministar raditi. Biće formirana radna grupa od svih aktera koji egzistiraju tu, kako organizatora putovanja, tako i onih koji su uživaoci usluge i onda kroz zajedničku diskusiju, Privredna komora će doći do boljih rešenja. Ne mislite valjda da je ministar Čarobnjak iz Oza pa da samo napiše i to šta neko misli da treba. Ne, to tako ne funkcioniše i mislim da je jako važno učešće svih ovih subjekata u čitavom ovom procesu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević, pravo na repliku.

Izvolite.

MILAN LAPČEVIĆ: Poštovani gospodine ministre, hvala na pojašnjenjima. Nadam se da ovo mogu da shvatim kao obećanje da će radna grupa uzeti u obzir sve ove primedbe koje se čuju u raspravi.

Jako je važno ono na šta sam se ja fokusirao, dakle da sam zakon ne pravi razliku između receptivnih i običnih agencija. Receptivne agencije, ako su posrednici u putovanju, isto se tretiraju kao i sve druge agencije. Moraju da polože depozit, da garantuju tim depozitom i osiguranjem realizaciju određenog putovanja, a već saraduju sa nekom stranom agencijom koja jeste garant svim tim putovanjima, odnosno tim korisnicima usluga, a sama agencija garantuje toj agenciji sa kojom saraduje. Čemu služi taj depozit i čemu služi to pred domaćim organima kada to nije nikakva garancija za realizaciju, već mora da garantuje partnerska organizacija?

Sa druge strane, nadam se i verujem da će se, kada se bude određivala visina tog depozita, uzimati u obzir različite vrste putovanja, visine itd., jer nije poenta priče da se globalizuje turističko tržište i da imamo pet ili deset turističkih kompanija, a da ostalih 450, koje ne mogu da ispune velike uslove što se tiče depozita, treba da propadnu.

Mislim da je suština da treba da podržimo i male turističke agencije, naročito one koje se bave mikrodestinacijama. Mi nemamo specijalizovane turističke agencije koje se bave samo Sokobanjom, ponudom Sokobanje, Kopaonika ili Zlatara, Palića, ne znam kojih divnih bisera naše zemlje. Dakle, treba takve turističke agencije podsticati i davati im što bolje uslove da bi one mogle da se razvijaju i da nemaju velike limite, da moraju da plaćaju ogromne depozite da bi mogle da funkcionišu. One da imaju veliki obrt, one bi same to radile i bez depozita, ali ako ih ugušimo sa depozitima od 15, 20, 30.000 evra, mnoge od njih će propasti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Lapčeviću.

Reč ima narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, možda će to tim da radi u Ministarstvu koje još uvek predvodi Rasim Ljajić. Nadamo se da on više neće biti tu, ali nije suština u tome da li će to da radi on personalno ili neki drugi ministar, već da se sagleda sveukupna situacija. Sa prethodnikom se uopšte ne slažem po tom pitanju kako da dovedemo u red tu oblast da se ne bavi svako tim poslom.

Kada sam počinjala da radim, neću da pravim ovde reklamu, u jednom od najvećih tur operatera na području naše zemlje i dan-danas, postojalo je sedam ili osam organizatora putovanja u Srbiji. Da li je tako, gospodine Nestoroviću? To je bilo pre 20 i više godina, a danas ima 560 registrovanih turističkih agencija i preko 200 organizatora putovanja. To ne može svako da radi. To nigde u svetu ne postoji.

Ta oblast mora da se uredi tako da onaj ko na sebe preuzima odgovornost da nečiju decu, da stručne ljude, da bilo koje putnike bilo gde šalje, kako u zemlji i u svetu, mora da položi veliki, odnosno visok depozit, ne na osnovu

toga kako oni to hoće u Ministarstvu da urade, na osnovu broja putnika, to varira, jedne godine će da ima više, druge godine manje, već da taj depozit bude zaista jako visok i da onaj ko se bavi organizovanjem putovanja i avio-prevozom i na daljim destinacijama, ima i polisu osiguranja od najmanje milion evra. Je li to po vama u redu, gospodine ministre? Onda neće biti nikakvih problema.

Ovi drugi, postavlja se pitanje šta će da rade. Znae, svako može tu da se pronade. Onda će da se bavi promovisanjem ovih o kojima sam govorila u prvom delu svog izlaganja, lokalnih turističkih destinacija kao što je Leskovac koji je zaista još uvek neiskorišćen potencijal, iako je tu prisutan gospodin Nestorović sve uradio i njegov naslednik, ali oni nemaju novca da reše pitanje Vučja, Suve planine itd., ovih u istočnom delu Srbije na Staroj planini, sela koja još nisu iskorišćena, u Surdulici, na Vlasini i čitavog područja i mnogo je takvih primera.

Da vam kažem, gospodine Nedimoviću, pošto ste vi ovde. Ja to zaista detaljno pratim svake godine. Više ste vi i vaše ministarstvo uradili za turizam, da ne ispada da vas hvalim, nego ovo Ljajićevo, zbog toga što ste davali podsticaje za ruralni turizam i prepoznajete kolika je to vrednost i koliko novca može da zaradi i da ostane u...

(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Samo još nekoliko reči vezano za turizam i za prethodno izlaganje, pre jedno pet-šest minuta.

Jako je važno razlikovati organizatora putovanja od posrednika. Organizator putovanja je dužan da odgovora i garancijom i depozitom. Posrednik u putovanju je nešto drugo. Očekujete, npr. ako dovodimo goste iz inostranstva, šta ima da odgovara posrednik nego odgovara njegova država za organizatora putovanja koji je stranac. Nećemo sada mi odgovarati za stranca, oni odgovaraju za to putovanje. Mislim da je to nelogično. To onda praktično znači da bismo mi mogli i za neku zemlju iz Afrike da odgovaramo za njihovog organizatora putovanja. Još uvek nemamo taj globalni kapacitet.

Moram da kažem jednu stvar koja je jako važna, da se u okviru postojećih podsticaja vezanih za turizam daju sredstva i za infrastrukturu, za edukacije, za inovacije i to je jako važno u pravljenju kompletnog potencijala da bismo sutra mogli, i sa ovim vaučerima i ovim svim što mi radimo kroz Ministarstvo poljoprivrede vezano za seoski turizam, da u punom kapacitetu odradimo.

Još jednom potcrtavam, moramo ove negativne društvene pojave koje su bile prisutne tokom leta 2018. godine iskoreniti. Jedan od alata jesu ovi instrumenti koji su obezbeđeni ovim predlogom zakona.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJIA MILETIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre poljoprivrede, uvaženi ministre gospodine Ružiću, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam Milija Miletić i dolazim iz Svrljiga, a to je najlepša opština u Srbiji koja se nalazi pored najlepšeg grada u Srbiji, a to je grad Niš. Inače sam izabran u Skupštini Srbije ispred USS, ali sa liste SNS.

Ja sam i ranije uvek govorio o problemima, o razvoju, o šansama razvoja poljoprivrede i jedan ministar, odnosno vi, gospodine Nedimoviću i gospodine Ružiću, i jedan i drugi ministar vodite ministarstva koja su bitna za razvoj poljoprivrede, za razvoj jugoistoka Srbije, za razvoj svih područja na teritoriji naše zemlje Srbije.

Ovaj set zakona koji je danas ovde na zasedanju, mislim da se veći broj ovih zakona tiče poljoprivrede i imaćemo mogućnost posle donošenja ovih zakona da puno stvari promenimo.

Inače, setimo se prošle godine, meseca januara, kada je omogućeno, kada su donošeni pravilnici za male proizvođače koji se bave mlekarstvom, proizvodnjom mesa, za mala gazdinstva. Sada ćemo kroz program i kroz donošenje ovih zakona imati mogućnost da rešimo i za one male proizvođače koji žele da se bave proizvodnjom da mogu da učestvuju, da prave pekmez, slatka i sve te stvari.

Inače, i prethodnih godina i sada imali smo dosta problema u razvoju poljoprivrede. Govorio sam više puta na zasedanjima, i sa vama lično sam govorio o nekim stvarima koje moramo promeniti. Meni je zadovoljstvo sada da čujem da ćemo u toku narednih mesec dana imati mogućnost da isplatimo sve one zaostale subvencije za one naše ljude koji su konkurisali 2018. godine. To je velika i dobra stvar i tako treba da bude. Imamo neke zaostatke 2018. godine, ali to moramo rešiti.

Što se tiče ovih zakona koje sada donosimo, sada smo pominjali i mogućnost da se da malo vetar u leđa ovim našim institutima, Institutu „NS seme“, koje proizvodi stvarno kvalitetna semena koja koriste svi naši poljoprivredni proizvođači, jer ako to koriste u 70 zemalja u okolini, zašto to i mi ne možemo maksimalno promovisati, davati podršku novosadskom institutu za ratarstvo i povrtarstvo i Institutu „Zemun polje“, jer je to sve ono naše domaće. To je ono što treba da poštujuemo, da cenimo, da uvažavamo.

Inače, poljoprivredna proizvodnja i ono što mi sada radimo na jugoistoku Srbije, a i u celoj Srbiji, moramo staviti i dalje akcenat na ona mala gazdinstva, na one male proizvođače. I ranije smo govorili o onim pravilnicima koji su doneti vezano za marginalna područja.

Sada ću malo da se osvrnem na to zato što je to ono o čemu smo govorili i vi i ja, gospodine ministre, ranije, o određivanju tih marginalnih područja.

Moramo iznaći neki drugačiji način kako to moramo uraditi. Nije normalno, nije u redu da gazdinstvo koje živi, recimo, odakle sam ja, u selu Plužina, nema pravo kao marginalno područje, a selo do mene, koje je za mali procenat možda više, ono koristi ta sredstva za marginalna područja.

Mislim da je potrebno u tim pravilnicima zajedno da nađemo način da ih promenimo i da sutra opštine, evo ja dolazim iz Svrljiga... Kao što sam malopre rekao, to jeste najlepša opština u Srbiji, ali problemi kod nas su takvi, ne samo kod nas nego i u Knjaževcu i u Sokobanji i u Beloj Palanci i u Gadžinom Hanu i u svim opštinama na jugoistoku Srbije, problemi su slični što se tiče poljoprivrede. Imamo šanse za razvoj poljoprivrede, ratarstva. Tu možda nije pravo mesto da se to radi, ali u ratarstvu, kroz ove pomoći koje dajemo za naše ljude koji žele da obezbede naftu, sada se dobijaju veće subvencije, ali sa druge strane, mislim da kroz program stočarstva tu moramo malo veći akcenat staviti na one male proizvođače.

Još nešto, što se tiče ovih drugih stvari za vaše ministarstvo, za vreme kada vi radite, daje se velika podrška mladim poljoprivrednim proizvođačima, daje se podrška našim ženama koje žive na selu. Kako je gospodin Matić malopre rekao, Koceljeva jeste mesto gde stvarno ima lepi Sajam zimmice. Mi u Svrljigu isto imamo Sajam zimmice 15. oktobra u znak podrške našim ženama koje žive na selu.

Još jednom, mislim da poljoprivreda jeste šansa razvoja naše Srbije, šansa razvoja malih sredina, šansa razvoja jugoistoka Srbije, šansa razvoja svih nas. Ja sam i juče a i danas došao u opancima ovde u Skupštinu sa željom... Jesam obuo opanak, obukao sam odelo, ali jedna stvar za sve nas koja je bitna, mi moramo da znamo, ja se toga ne stidim. Kada prođem sada ulicama Beograda, prošao sam i juče i danas, neko se malo nasmeje kada me vidi u odelu, a obuo sam opanak. Mislim da se mi ne smemo stideti našeg opanka jer je opanak stvorio našu zemlju Srbiju. Opanak je branio našu zemlju Srbiju. Opanak hrani našu zemlju Srbiju i zbog toga naš srpski opanak mora biti ovde u Skupštini i da taj opanak sutra svi mi poštujemo, cenimo i uvažavamo.

Vaše ministarstvo, gospodine ministre Nedimoviću, daje podršku našoj poljoprivredi. Mislim da moramo neke stvari usaglasiti sa problemima naših poljoprivrednih proizvođača koji žive u malim sredinama kroz razvoj poljoprivrede, kroz razvoj turizma.

Sada imamo set zakona, zakon o turizmu, zakon o hotelijerstvu gde se daje mogućnost za ruralni turizam. Mogu da pozovem kolege poslanike da dođu na jugoistok Srbije, da dođu do Niša, da obiđu lepote grada Niša, Sokobanje, da obiđu Nišku Banju. To je stvarno prelepo mesto koje ima mogućnost da se još više i ozbiljnije bavi turizmom, da se obiđe i ostalo, da dođu u Svrljig, na belmužijadu, da odu i do Leskovca na roštiljijadu. To su sve manifestacije gde

mi promovišemo naše kvalitetne proizvode, pokazujemo ih i ljudi te proizvode kada probaju, uvek dolaze kod nas.

Svrljig je poznat po lekovitom bilju, po svrljiškom jagnjetu, po svim tim lepotama kojih ima kod nas. Priroda je stvarno zdrava i opština Svrljig, kao i ostale opštine na jugoistoku Srbije, imaju šansu razvoja kroz razvoj i poljoprivrede i turizma, a sve to moramo propratiti sa Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Mislim da je velika šansa, još jednom kažem, i turizam. Ko želi da dođe do Niša preko Svrljiga, da odemo do Stare planine. Lepota naše Stare planine je hotel resort, gospodin Karadžić je direktor, stvarno je potencijal koji je dosada neiskorišćen. Još jednom, kolege poslanici, dajmo podršku ovoj priči o kojoj ja sada govorim, da zajedno sa ministrom poljoprivrede i sa nadležnim ministarstvima...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine Miletiću, ja sam zahvalan vama na vašim rečima i želim da oko jedne stvari koju ste pomenuli razvijemo diskusiju, ako dozvoljavate.

Radi se pre svega o tzv. marginalnim područjima. Marginalna područja, za one koji nisu direktno povezani sa poljoprivredom, jesu one sredine koje za svoje uslove proizvodnje moraju da izdvoje znatno više sredstava ili materijala da bi mogle da proizvedu istu količinu robe kao na drugim prostorima. Najčešće ljudi laički kažu da su to prostori na višim nadmorskim visinama, ali nije to samo to. Zbog toga je Zakonom o podsticajima predviđeno da takva područja imaju veći procenat podrške. Ako je 50% npr. povraćaj za traktor, oni imaju pravo na 65% povraćaja. Slažem se u potpunosti sa vama. Dosadašnji pristup kreiranju marginalnih područja nije adekvatan i nije dobar.

Zašto? Imamo jedan od elemenata gde je nadmorska visina bila odlučujući uslov za opredeljivanje da li jedno selo pripada ili ne pripada marginalnom području. Šta nam se dešavalo? Dešavao nam se jedan kuriozitet, da je za jedno selo gde najveći broj stanovnika živi ispod 500 metara nadmorske visine, a centar sela iznad 500 metara nadmorske visine ono dobije status, a kontrasituacija, gde većina stanovništva živi iznad 500 metara, a sticajem nekih čudnih okolnosti, ali to su sela, nije to Vojvodina, složićete se, pa da je sve ravno, nego istočna Srbija, pa je tamo selo razvučeno na 300-400 metara nadmorske visine, da centar sela bude na 250 metara i ti ljudi ne ostvaruju pravo na povlašćeni status, a najveći deo proizvodnje se obavlja tamo. To, složićete se, nije u redu.

(Vojislav Šešelj: A što to niste ispravili?)

Evo, baš sada hoću o tome da pričam. Drago mi je što ste tu, da možete to da čujete. Radi se o tzv. geografskom informacionom sistemu, koji je zajedno sa Republičkim geodetskim zavodom Ministarstvo poljoprivrede, odnosno deo našeg ministarstva koji se zove Uprava za poljoprivredno zemljište, implementiralo. Bukvalno na sajtu i Ministarstva poljoprivrede i Republičkog geodetskog zavoda ima posebna aplikacija „Geosrbija“, na kojoj se to može videti. Svaki kvadrat zemljišta u državnoj svojini se vidi. Ne može da se sakrije bukvalno ništa. Taj geografski informacioni sistem će nam poslužiti da možemo svako gazdinstvo i sedište gazdinstva da targetiramo i da spram toga dodeljujemo ovakve statuse i ovakve podrške, a ne spram administrativnih pojmova, kao što je centar sela. Mislim da to treba da prevaziđemo. Ljudi, ovo je 21. vek. Možemo da bukvalno znamo sve šta se dešava. Postoje, hvala bogu, sateliti koji prelaze Srbiju i gde možemo sve znati u svakom trenutku, bar što se tiče poljoprivrede.

Mislim da je ovo jako važno iz jednog prostog razloga, jer će većem broju poljoprivrednih gazdinstava biti dostupna ova privilegija da imaju veći stepen podrške nego što je to na drugim mestima.

Iskoristiću, ako dozvolite, kolega Miletiću, jedno vaše izlaganje da se naslonim na jednu priču o državnom poljoprivrednom zemljištu. Primera radi, 2011. godine, ako, predsedniče Odbora za poljoprivredu, dozvolite ovo da iznesem, 2011. godine država je dala u zakup 175.000 hektara zemlje. To je za 104.000 hektara manje nego 2018. godine a, gle čuda, 2011. godine je 70.000 hektara zemlje u korpusu bilo više nego što je 2018. godine. Onda zamislite kolika je ta razlika. A o čemu se u stvari radi? Neko nije radio svoj posao.

Mi smo u 2018. godini ponudili svaki kvadrat državnog poljoprivrednog zemljišta u zakup, jer sve jedinice lokalne samouprave, po prvi put i neke koje nikad nisu donosile, tako da je svih 145 donelo godišnji program. Svi su sproveli prvi krug davanja poljoprivrednog zemljišta u zakup, a hvala bogu, 130 njih i drugi krug. To je velika razlika u odnosu na ono što pričaju pre sedam-osam godina, tako da se tu sve vidi i sve se zna i nema tu neke priče. Vide se činjenice i brojevi. Tako se mnogo ozbiljnije pristupilo ovoj problematici i ovaj geografski informacioni sistem će nam poslužiti i pomoći u svemu ovome.

Da odemo korak dalje. Ne može više neko ko je dobio državno poljoprivredno zemljište, npr. po pravu prečeg zakupa za stočarstvo, da gaji šećernu repu i da mu devastira zemljište. Neko će reći – pa svinje i mogu da jedu repe i rezanac. Možda, ali jedan procenat. Može, neko tako daje. U načelu, to ne koriste. Tako da neće biti mogućnosti ni za zloupotrebe. Bukvalno ćemo preko termovizijskog spektra videti svaku biljku koja je na državnom poljoprivrednom zemljištu i onda ćemo moći da one koji na nečastan način to rade, teramo u pasivan status i trostruko im naplaćujemo i za zakupnine.

Ne želim nikoga da plašim ovim, ali mora da se zna red. Mora da ide u pasivu onaj ko izigrava pravila. Naročito je bilo izigravanja u delu koji se odnosio na uzgoj svinja i uzgoj pilića i vrlo često su se u isti koš gurali svi stočari. Nema poljoprivrede jedne zemlje bez stočarstva, odnosno bez govedarstva, da li mlečno ili toвно govedarstvo, nema poljoprivrede. To su vam kao male fabrike, svaka za sebe, koja provuku hranu i izbace mnogo veće proizvode i mnogo više dodatnih proizvoda.

Složiću se sa kolegom Miletićem, nije dobro da se ljudi bave ratarstvom na visokim nadmorskim visinama u istočnoj Srbiji. Zato dajemo sredstva da oni postignu neke druge vrste poljoprivredne proizvodnje. Pazite, tamo ne može kako valja berač ni da uđe, a kamoli nešto drugo. Onda dođete u situaciju da na istoj jedinici površine imate ogromne dijapazone u pogledu prinosa i pšenice i kukuruza. To nije dobro. Mora da se zna gde se šta radi i zato je rejonizacija poljoprivredne proizvodnje nužna i neophodna.

PREDSEDAVAJUĆI:

Pravo na repliku ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJJA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Slažemo se oko svega, s tim što bih ja nešto dodao vezano za sistem odlučivanja koje će biti područje marginalno, a koje će biti drugačije područje.

Konkretno, imamo veliki broj opština, da ne ponavljam, gde je i moja opština, gde je veliki problem nataliteta, gde se u nekom selu rodi jedno dete, posle 15 godina drugo dete, a imaju mogućnosti ljudi tamo da se bave poljoprivredom. Mislim da bi bilo potrebno da kriterijumi budu i takvi – broj rođene dece, koliko je starih, mogućnost i broj uposlenih. Evo, recimo, po nekim informacijama koje su jutros bile, ali to je tačno sigurno, Svrljig je zadnja opština koja ima najmanji prosek zarade u Srbiji. Znači, mi takvim opštinama moramo dati mogućnost da kao marginalne imaju veću podršku. Tu ne mislim samo na opštinu iz koje ja dolazim. To važi i za ostale opštine na istoku, jugoistoku i u celoj Srbiji. Koliko je rođeno dece, koliko uposlenosti i na koji način mi tim ljudima možemo pomoći. Zdrava sredina, turizam, poljoprivreda, to su sve šanse razvoja takvih područja, ali moramo staviti veći akcenat na te ljude, na ljude koji u tom područjima žive, na žene i za decu na selu koja tamo žive. To je vrlo bitno i zato tako treba da klasifikujemo marginalno područje, područje koje ima budućnosti, ali se treba više ulagati u njega. To treba da bude celo područje, ne da bude sad po GIS-u, da li je to nadmorska visina, nego i koliko je rođene dece, koliko ljudi tamo živi i koji su kapaciteti, da li je stočarstvo, povrtarstvo, voćarstvo, lekovito bilje, seoski turizam ili sve ostalo.

Još jednom, uvaženi ministre, ja ću kao narodni poslanik i predsednik Ujedinjene seljačke stranke glasati za sve ove zakone, jer mislim da su zakoni potrebni sada da idemo brže i jače u narednom periodu da bude bolje

poljoprivredi, da rešimo probleme, da isplatimo dugovanja i normalno da budu veća izdvajanja za brdsko-planinsko područje, za naše selo i za našu poljoprivredu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik koleginica Milena Ćorilić.

Izvolite.

MILENA ĆORILIĆ: Poštovani potpredsedniče, poštovani ministri sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, Predlog zakona o Centralnom registru stanovništva trebalo bi da postigne nekoliko važnih ciljeva. Najznačajnije je obezbeđivanje jedinstvene centralizovane baze podataka, odnosno tačnih i ažurnih podataka o stanovništvu Republike Srbije.

Predlog zakona o Centralnom registru stanovništva jedan je od temelja na kojima bi trebalo da se bazira proces stvaranja i kreiranja elektronske uprave. To svakako nije moguće sa postojećim zakonskim propisima u ovoj oblasti koji su stari više godina. Objedinjavanjem podataka na savremeniji način dobija se mogućnost boljeg uvida u strukturu stanovništva, a naravno, time i mogućnost da se više pažnje obrati na određene pojave i kretanja unutar društva.

U primeni ovog zakona građani bi dobili mogućnost da potrebe vezane za ostvarivanje određenih prava daleko brže i lakše realizuju, da uz manje troškove i gubitak vremena obezbede potrebnu dokumentaciju. Troškovi bi se smanjili, potpuno bi se eliminisao gubitak vremena vezan za prikupljanje raznih podataka prilikom podnošenja zahteva za ostvarivanje prava, izvršavanja obaveza građana.

Primeru radi, od izuzetnog značaja su podaci iz Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja. Tu bi sigurno trebalo uložiti dodatan napor u smislu konkretnog povezivanja i ukrštanja sa podacima Poreske uprave ili evidencijama iz matičnih knjiga. Posebno treba poštovati dogovoreno u vezi ovih aktivnosti. Tada bi imali lako raspoložive sve podatke za odlučivanje o ostvarivanju prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i odluke bi se mogle donositi u daleko kraćem roku i sa većom pravnom sigurnošću. Potencijalni korisnici prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne bi morali da troše više vremena i lično obezbeđuju ogroman broj dokaza o ostvarivanju svojih prava.

Predlog zakona predviđa objedinjavanje nekoliko postojećih registara koje vode različiti državni organi iz domena svojih nadležnosti. U članu 10. Predloga zakona navedene su sve izvorne službene evidencije i podaci koji će obrađivati. Mislim da je njihov broj sveden na pravu meru, meru koja je potrebna za ostvarivanje najvažnijih prava i dužnosti građanina, što je dobro.

Svakako najkrupnije pitanje koje se postavlja u vezi sa regulisanjem jedne ovakve materije jeste pitanje zaštite podataka o ličnosti. Činjenica je da skup značajnog broja osetljivih podataka o ličnosti na jednom mestu stvara

moгуćnosti za zloupotrebe razliĉitih vrsta ili moгуćnosti da do tih podataka dođu neovlašćena lica, ali ĉlanom 15. ovog predloga zakona predviđeno je ko ima uvid u podatke Centralnog registra stanovništva, što je dobro. Kako se za Zakon o zaštiti podataka o liĉnosti mođe reći da predstavlja dobru osnovu, mođe se nadati da će razliĉite potencijalne nepravilnosti u vezi sa primenom ovog zakona biti svedene na minimum. Na tome se svakako mora raditi, kako u informacionom smislu, tako i fiziĉke zaštite. Takođe se mora uložiti trud u proveru i obuku kadrova koji će biti ovlašćeni za rukovanje i pristup tim podacima. Na tome bi se moralo insistirati prilikom usvajanja podzakonskih akata.

Drugo, mislim da bi trebalo obratiti pažnju prilikom primene ovog zakona na kvalitet podataka koji se već nalaze u pojedinim registrima, a koji će postati deo budućeg Centralnog registra stanovništva. Naroĉitu pažnju treba posvetiti podacima iz jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti, Poreske uprave, jer tu često ima sluĉajeva da postoji nesaglasnost između tih podataka i pravog stanja na terenu, odnosno podaci koji se tamo nalaze, u pojedinim sluĉajevima stari su ĉak i po više decenija. Neće biti dobro ako se takvi podaci ne ažuriraju a i dalje budu ukrštani sa onim iz drugih registara. U ĉlanu 16. predviđeni su rokovi za brisanje podataka u Centralnom registru od deset i pet godina u pojedinim sluĉajevima. Mislim da se sama ideja o uspostavljanju ovakvog registra kosi sa bilo kakvim brisanjem podataka, sem ako se radi o ispravljanju eventualnih grešaka.

Poslaniĉka grupa PUPS će u danu za glasanje dati svoju podršku ovom zakonu kao i svim zakonima koji su na dnevnom redu ove sednice.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reĉ ima narodni poslanik Predrag Jelenković.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženih ministri sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, što se tiĉe trenutnog Zakona o turizmu, ova oblast je regulisana, ali ne samo u vezi direktiva i regulativa EU, pre svega razvijenih turistiĉkih zemalja, već i samog stepena razvoja turistiĉke i ugostiteljske privrede u Republici Srbiji. Samim tim su se stvorili uslovi da se ova oblast mnogo sistematiĉnije reguliše kroz dva zakona, i to su zakon o turizmu i zakon o ugostiteljstvu.

Kao prioritetni zadatak ovim zakonom je na prvom mestu definisana potreba smanjenja sive ekonomije u ovoj oblasti, što je glavni problem. Drugo, izvršeno je usaglašavanje sa Strategijom razvoja turizma Republike Srbije za period 2016. do 2025. godine. Treće, nastala je potreba za usaglašavanjem sa direktivama EU od decembra 2015. godine.

Kada govorimo o ciljevima ovog zakona, pre svega, ključni ciljevi su unapređenje i koordinacija javnog i privatnog sektora u turizmu. Kada kaŹem javnog i privatnog sektora, tu ne mislim samo na nacionalni, regionalni i lokalni

nivo. Drugo, preciznija su prava, odnosno preciziranje prava je obaveza i odgovornost turističkih organizacija na svim nivoima, nacionalnim, regionalnim i lokalnim nivoima.

Ovim zakonom, radi zaštite javnog interesa, između ostalog, data su i šira ovlašćenja, ali i odgovornosti i obaveze jedinicama lokalnih samouprava, u delu, ono što je sada bitno, podnošenja inicijative za proglašenje turističkog prostora, što dosada nije bilo definisano, jer mnoge oblasti i segmenti turističkih potencijala u Srbiji nisu iskorišćeni na pravi način.

Tako na primer, prema podacima, kao ilustraciju, i saznanjima Rudarsko-geološkog fakulteta u Beogradu, Republika Srbija ima u odnosu na broj stanovnika najviše pojava geotermalnih voda u Evropi, što nas samim tim i svrstava u kategoriju zemalja sa najvećim geotermalnim potencijalom, a trenutna iskorišćenost je tek 10%.

Naša država je bogata tim resursima. Posebno se izdvajaju oblasti centralne i južne Srbije, Mačve, Vojvodine, jedan vrlo značajan prostor koji obiluje ovim vodama, koji se kreće čak od Vranjske banje, tamo na 96 do 100 stepeni, pa Jošaničke banje 78 stepeni i tako dalje. Tako, na primer, ne samo Niška banja i grad Niš, već i čitava Niška kotlina leže na velikom jezeru tople vode koja se nalazi na dubini od 350 do 800 metara, a temperatura vode je do 50% celzijusa.

Topla vode je, kao što rekoh, jedno od najvrednijih prirodnih bogatstava koje Srbija može da ponudi i stranim i domaćim ulagačima kada je u pitanju oblast turizma. Evo, to je jedna dobra prilika i za lokalne samouprave u Srbiji pre svega, da pokrenu proces istraživanja na svojoj teritoriji uz pomoć Ministarstva i države kroz relevantne institucije koje se upravo bave ovom oblašću.

Turizam u Srbiji nesporno raste, bez obzira na kritike koje čujemo i juče i danas, i u usponu je, što pokazuju podaci koje je koleginica Karanac juče pomenula, a ja ću vam iz pregleda podataka turističkih prometa regiona južne i istočne Srbije izneti par nekih.

Za region južne i istočne Srbije stanje je da je broj turista u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu povećan za 17%. Takođe, u južnoj i istočnoj Srbiji broj noćenja je povećan u odnosu na 2017. godinu za 23%, grad Niš 15%, noćenje 12%, Sokobanja, čuli ste i juče od koleginice, na 88% je povećanje broja turista, uvećanje noćenja je 90% itd. To je zasluga svih onih iz Ministarstva turizma, trgovine i telekomunikacija koji se bave, pre svega, i zaduženi su za oblast turizma, a pre svih ministra Rasima Ljajića.

Inače, što se tiče mera Vlade Srbije, moram da pomenem onu za podsticaj domaćeg turizma kroz dodelu vaučera, kolega Knežević je tu, zajedno smo i radili na tome, kojima je od 2018. godine najzad obuhvaćena i Niška banja i dala je odlične rezultate, ne samo kroz povećanje broja domaćih turista koji su

odmor proveli u banji, već kroz značajno produženje trajanja njihovog boravka. Sa samo osam objekata za smeštaj koji su ispunili uslove u Niškoj banji u 2018. godini izdato je za četiri meseca oko 300 vaučera i ostvareno je skoro 2.000 noćenja. Iako to izgleda nekima možda kao jedan skromni rezultat, to je 300 puta više nego što je bilo prethodnih godina, i vi to dobro znate, jer dotada Niška banja nije ni bila u sistemu vaučera. Gradska opština Niška Banja kontinuirano sprovodi obuku stanodavaca za kategorizacije smeštaja itd.

U 2019. godini uz pomoć Ministarstva turizma, trgovine i telekomunikacija biće realizovan projekat uređenja i rekonstrukcije centralnog trga sa fontanama u Niškoj banji i ovo je četvrta i poslednja faza u renoviranju samog centra Niške banje.

U danu za glasanje Socijaldemokratska partija Srbije podržaće predložene zakone. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆA: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Mirjana Dragaš.

Izvolite, kolegice.

MIRJANA DRAGAŠ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Poštovana gospodo ministri, poštovani poslanici, ja bih se danas osvrnula pre svega na Predlog zakona o Centralnom registru stanovništva jer ga smatram veoma važnim.

Zakon o Centralnom registru uvodi, takoreći, jednu potpuno novu instituciju, mesto od krucijalnog značaja za državne poslove kao i sve građane. To će biti glavni informacioni stub za sve poslove u državnoj upravi, lokalnim samoupravama, raznim fondovima, isto tako i u raznim državnim i javnim službama.

Današnji podaci, kako je već rečeno u dosadašnjoj raspravi, vode se u 11 evidencija smeštenih u pet baza. To su baze državne uprave i samouprave, MUP-a, PIO fonda, Poreske uprave i Republičkog geodetskog zavoda. Nekada nisu usaglašeni, u pitanju je ponekad možda čak i različita metodologija, obim podataka ili njihova vrsta i pitanje koliko su oni komparativni ili potpuno upotrebljivi na jednom mestu i u istom smislu.

Isto tako, danas se mnoge evidencije vode i papirološki. Na njima je angažovano mnogo ljudi i tek te evidencije su nesređene. Zbog svega toga, i danas se događa građanima da radi rešavanja nekih pojedinih pitanja idu od šaltera do šaltera, od banke do banke i dešava se još uvek ona čudesna rečenica „Fali ti još jedan papir“. To je, naravno, gubljenje vremena i za građane i za državu, gubljenje vremena za privredu, za investitore, ali i ozbiljnost poslovne zone i tržišta. Zato je ovaj sistem neophodan i biće osnovno izvorište i utočište svih budućih važnih podataka na jednom mestu.

Zakonom je predviđeno da ovako sređenim i objedinjenim podacima mogu da pristupaju jasno ovlašćeni organi. Ističem ovde važnost i osetljivost

rada u ovoj službi Vlade, koja mora biti vrhunski obučena, profesionalna i odgovorna, o čemu je u dosadašnjoj raspravi bilo reči.

Isto tako smatram da se već na samom početku mora obezbediti što manje mogućih problema i grešaka. Na primer, skeptici bi rekli – kako se ispravljaju slovne greške? Oni koji rade sa papirima i sa slovima, znaju da je slovo ili brojka čudo. Koliko god da gledate u papir, slovo može da nam izmakne, tako da za jedno slovo ne bude ista osoba, ili isti identitet, isto tako brojčane greške.

Dakle, da li je moguće da u tom budućem sistemu dođe do pada takozvanog elektronskog sistema i kakva su reagovanja u tom slučaju? Kakva su reagovanja na moguće zloupotrebe, provale hakera itd? Kako se rešava ispravnost, ili jedinstvenost matičnog broja? Pomenuću u ovom trenutku samo jedan neverovatan slučaj koji smo preko medija videli pre nekoliko meseci, da je preminula osoba imala tri matična broja. To u budućem Centralnom registru, podrazumeva se, ne sme da postoji i neće da postoji, zato u ovom periodu od godinu dana, koliko imamo do njegove primene, smatram da sve ove stvari treba predvideti i sistem tako primeniti i obezbediti da do ovih slučaja ubuduće ne dolazi.

Inače, ono što smatram posebno važnim jeste da će se u Centralnom registru stanovništva naći sređeni ne samo podaci o domicilnom srpskom stanovništvu, odnosno stanovnicima Srbije, već i podaci o strancima, izbeglicama, raseljenim licima, tražiocima azila, što je, takođe, izuzetno dobro.

Da li je predviđeno i o svima koji su ovde na privremenom radu, a posebno onima koji su iz Srbije otišli? Sve je prisutnija pokretljivost stanovništva. Srbija postaje sve više otvoreno tržište za kretanje robe i radne snage i prosto mi u ovom trenutku moramo biti predvidljivi za tu vrstu fluktuacije i migracije u svakom pogledu, kako izvan zemlje, tako i unutar nje.

Dakle, Centralni registar je izuzetno važna stvar, bez koje u budućem vremenu više ne možemo funkcionisati ni kao država, ni kao građani. Zato ga podržavamo. No, moram pitati još i ovo. Na primer, da li je moguće u budućem nekom vremenu napraviti nešto poput evidencije ili registra svih onih građana, stanovnika države Srbije, koji žive u drugim državama? Samo ću podsetiti na podatak da sa jedne strane, kažem orijentaciono, u državi Srbiji ima pet-šest miliona stanovnika, ali pet miliona naših građana ima koji žive van Srbije. Kako doći sutra do tog podatka i kako sve te ljudske resurse sutra približiti državi Srbiji i eventualno u budućem vremenu sve te vrednosti i ljudski kapital inkorporirati u razvoj naše države Srbije?

Inače, sam Centralni registar je uslov za digitalizaciju u svim ostalim segmentima društva. Ova efikasnost je već pokazala svoj kvalitet, na primer, kod matičnih knjiga, a pre neki dan uveden je Jedinstveni informacioni sistem lokalne poreske administracije. Sve ovo treba da utiče na dolazak novih

investitora u Srbiju, na zapošljavanje, na nov privredni i potpuno uređeni prostor i na mnogo bolju poziciju Srbije u Svetskoj banci i drugim značajnim mestima.

Podaci iz Centralnog registra takođe, kako se kaže u obrazloženju, što je dobro, uticaće na bezbednost stanovništva, na bezbednost podataka, na smanjenje troškova, na efikasnost, trendove populacione politike i tako dalje.

Dakle, želim da zaključim, Centralni registar, naravno, što pre to je bolje. Srbija se i ovom slikom menja i unapređuje i to treba da je još intenzivnije u budućem vremenu i po uslovima života i po uslovima rada i po ekonomskom rastu koji se u Srbiji ostvaruje.

Važno je da kažemo da i sami moramo da se menjamo i ono što je ministar Ružić takođe pre nekog vremena pomenuo, skoro da ću ga citirati, moramo i sami da menjamo svoje navike. Moramo da menjamo sami sebe i da time poštujemo i zakone koje usvajamo. Naravno, najteže je da to uradimo kod svoje kuće, jer čim odemo u druge zemlje, odmah usvajamo nova pravila, usvajamo nove zakone, promenimo ponašanje, odnos prema poslu i odnos prema državi. To moramo da uradimo i u Srbiji da bi ona bila uređena onako kako bi trebalo i kakvu je želimo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vera Paunović.

Izvolite.

VERA PAUNOVIĆ: Hvala.

Poštovani potpredsedniče, poštovani članovi Vlade, poštovani narodni poslanici, sa procesima globalizacije i sve veće pokretljivosti ljudi u savremenom svetu, turizam i ugostiteljstvo predstavljaju sve više značajnu privrednu granu. Svedoci smo da, s jedne strane, sve veći broj naših građana svoje kraće ili duže odmore provodi u inostranstvu, a i da sve veći broj stranih državljana dolazi u našu zemlju. Putnici i gosti postavljaju sve veće zahteve u pogledu kvaliteta usluga. Javljaju se i novi vidovi turističkih delatnosti i sve to zahteva da zakonska regulativa sledi praksu kako bi se što je moguće više smanjimo broj potencijalnih problema u ovoj oblasti.

Najznačajnija novina koju Predlog zakona o turizmu treba da donese je bolje regulisanje rada turističkih agencija koje predstavljaju ključ turističke delatnosti, odnosno posrednika između putnika, korisnika usluga s jedne, i turističkih preduzetnika, davaoca usluga s druge strane.

Mi smo imali prilike da se iz medija uverimo, a mnogi od nas i na ličnim iskustvima, da se izvor mnogih problema nalazi upravo tu u tim agencijama koje treba da povežu dve zainteresovane strane. Kada god dođe sezona odmora, štampa je prepuna tekstova o putnicima koji su ostali bez prevoza ili bez smeštaja ili bez one vrste usluga za koju su platili svojim novcem, a pogotovo je mučno kad vidimo da se to dešava i našoj deci na ekskurzijama. Procenjuje se da je oštećenih putnika bilo čak i više stotina, a mi smo već stigli do broja od

više desetina raznih privrednih subjekata koji se bave organizacijom turističkih putovanja.

Same za sebe ove činjenice govore da je ovo oblast sa mnogo nerešenih problema. Stoga mislim da je dobro što se ovim predlogom zakona uvode stroži uslovi za njihovo formiranje i registraciju, za izdavanje licenci za rad, jer je odavno sazrelo vreme da se razni sumnjivi mešetari konačno uklone iz ove delatnosti i prestanu da budu nelojalna konkurencija onima koji rade u skladu sa propisima i koji redovno plaćaju porez.

S druge strane, i mi sami kao građani moramo imati viši stepen odgovornosti, najpre prema sebi samima, i ne treba da se povodimo za tim da neko nudi za par desetina evra jeftiniji aranžman. Mora se znati da je tu reč o relativno složenim privrednim ugovorima koji iziskuju određene troškove, pa se stoga ne može ići ispod određenih realnih cena. U tom smislu mislim da je dobro rešenje koje je izneto u čl. 58–61. Predloga zakona kojim se uvodi institut garancije putovanja, pa će tako korisnici usluga imati pokriće da bilo koju vrstu neispunjenja ugovora nadoknade odmah od strane davaoca garancije, a oni da će to refundirati od organizatora putovanja.

Možda je banalna, ali između ostalih svakako važna odredba u predloženom članu 74. gde se čak išlo u normiranje veličine slova u ugovorima organizovanja putovanja, ali i to svedoči da su i ovakve odredbe kod nas, nažalost, neophodne radi zaštite putnika.

Pored ovih odredbi, novi predlog zakona donosi preciznije regulisanje nekih oblasti koje su dosada bile manje uređene, poput usluga iznajmljivanja vozila, rentakar, i usluga iznajmljivanja turističkog vodiča i animatora.

Delatnost ugostiteljstva će ubuduće biti tretirana u zasebnom zakonskom tekstu, a to se radi zarad zahteva usklađivanja regulative iz ove oblasti sa regulativama EU.

U ovom zakonu postoji jedna značajna novina koju treba pozdraviti, a to je član 29, kojim se definiše šta sve ne spada u ugostiteljsku uslugu, pa je, između ostalog, navedeno da tu ne spadaju smeštaj, pripremanje i usluživanje hrane u ustanovama za stara lica. Ovo je veoma važna odredba, jer je ova oblast u dosadašnjoj praksi bila neregulisana. Mnoga udruženja penzionera su na lokalnom nivou organizovala spremanje hrane za svoje članove, pa je to nailazilo na probleme jer im je bilo prebacivano da se nelegalno bave ugostiteljstvom ili da ne ispunjavaju sve propisane uslove za obavljanje te delatnosti.

Mora se imati u vidu da su takvi restorani organizovani gotovo i isključivo u svrhu pomoći penzionerima sa najnižim primanjima i starim i siromašnim građanima, da su najčešće zatvorenog tipa i posluju po nekomercijalnim cenama ili se hrana i piće tu čak služe besplatno za najugroženije i da, stoga, ne mogu da prave nikakvu konkurenciju ozbiljnim

tržišno orijentisanim ugostiteljskim objektima i preduzetnicima i zato je dobro što će se konačno razgraničiti da ova delatnost ne spada u klasično ugostiteljstvo i time izbeći dalji problemi u neposrednoj primeni zakona.

Poštovani narodni poslanici, Poslanička grupa PUPS vidi velike napore Vlade na razvoju turizma koji daju velike rezultate, a samim tim i povećanje prihoda. Poslanička grupa će u danu za glasanje podržati sve ove zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Muamer Bačevac. (Nije tu.)

Reč ima narodni poslanik Marjana Maraš.

Izvolite.

MARJANA MARAŠ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, u svom izlaganju osvrnuću se na Predlog zakona o Centralnom registru stanovništva koji je iz nadležnosti Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Donošenjem zakona o Centralnom registru stanovništva zaokružuje se pravni osnov za digitalizaciju javne uprave, pred kojom građani svakodnevno ostvaruju svoja određena prava i ispunjavaju svoje zakonske obaveze.

Jedinstveni centralni registar predstavljaće jedinstvenu, centralizovanu i pouzdanu državnu bazu podataka koja će sadržati tačne i ažurne podatke o stanovništvu Republike Srbije u elektronskom obliku.

Prvi put se iz 13 evidencija, šest baza institucija poput MUP-a, Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja, Republičkog geodetskog zavoda, Lokalne poreske administracije i Komesarijata za izbeglice i migracije smešta u jedinstveni registar. Radi se o podacima koji se odnose na stanovništvo, a nalaze se u više različitih baza podataka koje se vode na različite načine od strane različitih organa, što otežava i usporava razmenu tih podataka.

Rad Uprave se direktno tiče svakodnevnog života stanovništva, te je konstantno pod lupom javnosti, što iziskuje dalju modernizaciju, jednostavnije procedure, efikasniji rad, što će omogućiti upravo uspostavljanje jedinstvenog Centralnog registra. Građani više neće morati da idu od šaltera do šaltera i prikupljaju svoja dokumenta da bi završili postupak i ostvarili svoja prava, već će jedan organ po službenoj dužnosti moći to da učini za njih tako što će pristupiti Centralnom registru stanovništva i to bez nepotrebnih troškova i gubitka vremena.

Takođe, obrada podataka o stanovništvu Republike Srbije u okviru Centralnog registra stanovništva doprineće efikasnijem vođenju upravnih i drugih postupaka organa na svim nivoima vlasti. Zato za nas iz lokalnih samouprava i ovaj zakon, kao i niz prethodnih iz nadležnosti Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave kojima je uvedena elektronska uprava i

modernizovan njen rad znači pojednostavljenje postupaka, efikasniju upravu i zadovoljnije građane.

Opštinska uprava Vrbas posebnu pažnju posvećuje unapređenju informacionih tehnologija i uvođenju eUprave. Naša opština je jedna od 60 lokalnih samouprava u Srbiji koje su učestvovala u proceni stanja elektronske uprave u periodu od oktobra do decembra 2018. godine u okviru projekta *Swiss PRO*, koji je podržala Vlada Švajcarske, a sprovodi *UNOPS* u saradnji sa Stalnom konferencijom gradova i opština i Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave. Cilj ove aktivnosti je uspostavljanje potpunog i funkcionalnog sistema elektronske uprave na lokalnom nivou u skladu sa važećim zakonima i strateškim okvirom Republike Srbije.

U našoj opštini posebna pažnja je u prethodnom periodu posvećena stvaranju preduslova za uspostavljanje elektronske uprave, i to obezbeđenjem odgovarajuće organizacije poslova i radnih zadataka za elektronsku upravu, obezbeđenjem kadrova koji su stručni, imaju iskustvo, kvalifikacije za primenu procedura, propisa i obuhvaćeni su kontinuiranom edukacijom u oblasti korišćenja informacionih i komunikacionih tehnologija. U tom smislu više od četvrtine zaposlenih u opštinskoj upravi, njih oko 40, obuhvaćeno je kontinuiranom edukacijom, a ima interesovanja i kod ostalih zaposlenih.

Zaživeli su programi e-Bebe, programi u radu Matice, društvenih delatnosti, e-Šaltera i e-Katastra, koji podrazumeva korišćenje baze podataka katastra i koje naša lokalna samouprava koristi za poslove ozakonjenja svojine lokalne samouprave i eksproprijacije i konverzije.

Cilj elektronske uprave je da se na jednostavan način izvrši provera dokumenata koje su građani dosada morali sami da pribavljaju, kao i razmenu podataka između dva organa u cilju što brže komunikacije. Korist od uspostavljanja registra imaće ne samo građani, već i državni organi pred kojima se građani pojavljuju kao korisnici usluga.

Zakon o Centralnom registru stanovništva treba da postane jedan od informacionih stubova javne uprave. Uspostavljanjem Centralnog registra stanovništva kao elektronske baze podataka organi u vođenju postupka više neće morati da razmenjuju javne isprave, tj. dokumenta, već će ovlašćeno lice iz nadležnog organa po službenoj dužnosti sada samo pribavljati potrebne podatke elektronskim putem, čime se ubrzava postupak i istovremeno značajno smanjuju troškovi i rasterećuje Uprava.

Naime, prilikom vođenja različitih postupaka organu je radi odlučivanja potrebno da utvrdi sve činjenice i okolnosti, tako da su stranke morale da dostavljaju različitu dokumentaciju, odnosno javne isprave u kojima su sadržani podaci iz službenih evidencija. Te podatke će po novom zakonu biti dužni da pribavljaju organi po službenoj dužnosti u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku.

Takođe, različiti organi međusobno neće morati da razmenjuju dokumenta, već će ovlašćeno lice iz nadležnog organa samo pribavljati potrebne podatke elektronskim putem, bez uključivanja drugih organa Uprave u proces. Time se ubrzava postupak i istovremeno značajno smanjuju troškovi, olakšava komunikacija privrede i građana sa administracijom.

Državni organi i službe, i to ovlašćena lica, moći će da po službenoj dužnosti pribavljaju podatke za usluge koje pružaju građanima, a svaka promena u njenoj evidenciji biće automatski ažurirana u Centralnom registru stanovništva.

Registar će voditi Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, a zakon taksativno i nabroja lica čiji će se podaci nalaziti u bazi podataka Centralnog registra stanovništva. Ministarstvo će takođe vršiti i nadzor nad primenom ovog zakona, čija primena se predviđa od 1. septembra 2020. godine.

Istovremeno, zakon rešava i veoma bitan problem, a to je bezbednost ličnih podataka, kao i podataka o ličnosti koji se nalaze u Centralnom registru stanovništva na taj način što se propisuje da nadležni ministar utvrđuje listu prijemnih organa, a prijemni organi ovlašćuju lica koja imaju pravo neposrednog preuzimanja podataka iz Centralnog registra i vode evidenciju o njima.

Na kraju, želim da pohvalim rad Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu i ministra Branka Ružića, koji od početka mandata, ne samo predlaganjem više važnih zakona iz oblasti državne uprave i lokalne samouprave, već i stalnim prisustvom na terenu doprinosi unapređenju rada lokalnih samouprava.

Pokazatelj boljeg stanja u tom sektoru je i to da je u prethodnoj godini izdato 30% manje papirnih izvoda u odnosu na prethodnu godinu, što znači da su građani manje stajali u redovima, pred šalterima, nisu plaćali takse na papirne izvode, jer je država to činila za njih.

Još jedan dokaz da država ima partnerski odnos sa građanima je predstojeći probni popis stanovništva, koji će se obaviti u 260 popisnih okruga u 51 opštini, a od 1. do 7. aprila u Novom Sadu, Nišu i Beogradu u određenim popisnim okruzima građani će moći i sami da se popišu putem interneta.

Iz svih ovih razloga, Poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržaće zakon o kojem sam govorila i ostale zakone iz jedinstvenog i zajedničkog pretresa. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice.

Reč ima narodni poslanik Slavica Živković.

SLAVICA ŽIVKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvažena gospodo ministri, poštovane kolege narodni poslanici, pred nama je jedan izuzetno važan i potpuno nov zakon o Centralnom registru stanovništva koji predstavlja novi korak ka uspostavljanju savremene i efikasne javne uprave.

Pored građana koji više neće imati potrebe da podnose na uvid razne dokumente i izvode, potvrde, uverenja i slično, Centralni registar stanovništva će olakšati i ubrzati proceduru i rad službenika, jer će elektronski moći da pristupe podacima bez potrebe da ih građani ili drugi organi dostavljaju. Takođe, veoma je važno da će građani imati pravo da pristupe podacima koji se na njih odnose, odnosno koji se o njima vode u Centralnom registru stanovništva, da izvrše proveru tačnosti podataka, odnosno da ukažu na eventualne netačnosti.

Posebno želim da istaknem značaj i pozitivne efekte koje će ovaj zakon imati na osobe sa invaliditetom i njihove porodice, jer je dosada bio jako veliki problem kako u pribavljanju potrebne dokumentacije za ostvarenje nekog prava, tako i utvrđivanja obaveze. Najveći je problem kada dete sa smetnjama u razvoju morate dovesti u određenu instituciju radi potpisa ili neke druge obaveze koju mora ispuniti u toku nekog administrativnog postupka. Čekanje u redu osoba sa mentalnim teškoćama koja nemaju vidni hendikep i vrlo često ne nailaze na razumevanje drugih jer nisu lako prepoznati, predstavljalo je svaki put novu traumu i za dete i za roditelje.

Dobro je što će se ovim zakonom uspostaviti osnove jedinstvenog pravnog režima i standard za vršenje poslova državnih organa na način da svaki naš građanin bude zadovoljan uslugama koje će biti brze, efikasne i bez troškova.

U skladu sa ovim je i moje pitanje u okviru javnih rasprava. Jedan od predloga je bio da u Centralnom registru stanovništva, pored podataka predviđenih nacrtom ovog zakona, budu obuhvaćeni podaci o domaćinstvima, na primer, jedno porodično domaćinstvo, bračni par sa decom, bračni par bez dece, domaćinstvo sa jednom porodicom, domaćinstvo sa dve porodice i slično, odnosno da se u članu 6. Nacrta zakona predvidi uspostavljanje registra porodice i domaćinstva.

Ova sugestija na Nacrt zakona nije prihvaćena iz razloga što će Centralni registar stanovništva biti uspostavljen i vođen kao izvedeni registar koji preuzima podatke iz izvornih registara.

Smatram da je ovaj podatak izuzetno važan i da je bilo potrebno naći način da se i ova vrsta evidencije nađe u registru s obzirom na to da je jedan od ciljeva donošenja ovog zakona pouzdano i relevantno praćenje, analiza stanja i trendova stanovništva, obavljanja statističkih, socioekonomskih i drugih istraživanja i analiza.

Drugo moje pitanje odnosi se na član 5. Predloga zakona, gde je propisano da će se u Centralnom registru stanovništva Republike Srbije, pored podataka o državljanima Republike Srbije sa prebivalištem u Republici Srbiji, nalaziti i podaci državljanina Republike Srbije bez prijavljenog prebivališta na teritoriji Srbije, ali i lica čiji je status posebno osetljiv ili specifičan po nekom

posebnom osnovu, među kojima se nalaze izbeglice, tražioci azila, stranci kojima je odobreno utočište, stranci sa odobrenim privremenim boravkom.

Međutim, Centralni registar ne pruža mogućnost evidencije stanovništva Republike Srbije koji po osnovu privremenog rada u inostranstvu ili nekog drugog osnova napuštaju Srbiju na vremenski period duži od šest meseci. Redovni popis stanovništva se radi na deset godina i to je dosta dug vremenski period za revizije postojećih evidencija u cilju obavljanja statističkih, socioekonomskim i drugih istraživanja i analiza, kao i vršenja drugih zakona ili drugih propisom utvrđenih uslova.

Centralni registar je zakon koji rešava mnoge probleme o kojima je danas dosta bilo reči, ali bi trebalo u narednom periodu razmišljati i o predlozima koji su izrečeni, a koji se tiču unapređenja ovog zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Vesna Ivković.

Izvolite.

VESNA IVKOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministri sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, govoriću o zakonu o turizmu i zakonu o ugostiteljstvu i njihovim pozitivnim efektima.

Turizam je jedna od vodećih svetskih privrednih grana, koja svojim razvijanjem povlači razvijanje i ostalih privrednih grana. Vlada Republike Srbije je prepoznala veliki značaj ove privredne grane, što potvrđuju predlozi ovih zakona, kao i donošenje Nacionalne strategije razvoja turizma Republike Srbije za period od 2016. do 2025. godine, donete 17. novembra 2016. godine.

Ova strategija ima dosta precizan akcioni plan. Ovim planom definisane su i ključne destinacije, od kojih su neke već uveliko na tržištu, a neke treba razvijati dodatnim ulaganjima i podsticajnim merama. Važno je da postoji svest o tome da turizam mora da bude jedan od prioriteta razvoja Srbije, jer Srbija ima ogromne mogućnosti za razvoj svih grana turizma. Srbija ima širok potencijal, kako geografski, tako ima i bogato kulturnoistorijsko nasleđe. Srbija ima mogućnosti za razvoj široke palete turističkih proizvoda, kako planinskih, tako vodenih, urbanih, kongresnih, zdravstvenih, banjskih, kulturnoistorijskih i drugih.

Zakonom o turizmu uređuje se jedna od najvažnijih privrednih grana, turizam. Uređuje se i planira njegov razvoj za promociju istog, kao i prateće delatnosti. Obezbeđuju se jedinstveni standardi za pružanje usluga u ovoj oblasti, zaštita nacionalne ekonomije, obezbeđivanje javne jedinstvene elektronske evidencije. Obezbeđuje se poštovanje ljudskih prava i dostojanstvo osoba sa invaliditetom. Ovim zakonom se planira i ostvaruje politika razvoja turizma u skladu sa Strategijom razvoja turizma Republike Srbije. Ovom

strategijom se određuju dugoročni ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ekonomskim, socijalnim, ekološkim, kulturnim i istorijskim razvojem.

Razlog za donošenje ovog zakona o turizmu, kao i zakona o ugostiteljstvu je regulisanje oblasti turizma i ugostiteljstva, jer su se stvorili uslovi da se ove povezane oblasti regulišu sa dva zakona, a ne kao dosada jednim zakonom. Imajući u vidu regulativu EU, regulativu razvijenih turističkih zemalja u okruženju, kao i stepen dostignutog razvoja turizma i ugostiteljstva u Republici Srbiji, opravdanost donošenja ovog zakona postigla je svoj cilj.

Predlog ovog zakona je rezultat analize turističkog tržišta i sagledavanje problema sa kojima se suočavaju akteri turističke privrede, kao i drugi činioci koji obavljaju privrednu delatnost koja je povezana sa turizmom. Prioritetni cilj je da se uređenjem ove oblasti smanji siva ekonomija. Treba napomenuti da je zakon usaglašen sa Nacionalnom strategijom razvoja turizma Republike Srbije za period od 2016. do 2025. godine, kao i da je usaglašen sa evropskom direktivom.

Jedan od važnijih ciljeva su unapređenje i koordinacija svih aktera javnog, kako nacionalnog, tako regionalnog i lokalnog nivoa i privatnog sektora u turizmu radi postizanja maksimalnih rezultata definisanih strategijom. Definisana su prava, obaveze, odgovornost turističkih organizacija na svim nivoima. Data su šira ovlašćenja lokalnim samoupravama i kao osnovni cilj su istaknuta prava zaštite korisnika usluga. Uređuje se ažuriranje i čuvanje jedinstvene centralizovane baze podataka u zaštiti podataka o ličnosti. Zakon uređuje i definiše stepen inspeksijskog nadzora u ovoj oblasti. Kod turističkih profesija prvi put se uvodi mogućnost polaganja ispita za turističke vodiče na znakovnom jeziku, koji će se smatrati stranim jezikom, čime se pospešuje inkluzivnost turizma u Republici Srbiji.

Jednom rečju, stvaranje uslova za brzi razvoj turizma i kvalitetnije usluge imaće pozitivan uticaj na privredni rast i razvoj, kreiranje novih dodatnih vrednosti, novog zapošljavanja i poboljšanja i unapređenja imidža zemlje na turističkoj karti sveta i njene konkurentnosti kao poželjne turističke destinacije.

Zakonom o ugostiteljstvu uređeni su uslovi i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, kako u oblasti nautičkog turizma, tako i u oblasti lovnog turizma. Definisani su pojedini pojmovi pomenuti u ovom zakonu, kao i tačna definicija ugostiteljske delatnosti i ko sve može da obavlja istu. Definisane su obaveze ugostitelja, boravišna taksa i tačna evidencija ugostitelja i ugostiteljskih objekata.

Takođe, članom 14. predviđeno da je ministarstvo nadležno za poslove turizma dužno da sve podatke ažurira u centralni informacioni sistem u oblasti turizma i ugostiteljstva, kao i da isti učini dostupnim pružaocima ovih usluga. Ugostitelj koji pruža uslugu dužan je da preko centralnog informacionog sistema na propisan način unosi podatke o korisniku usluga smeštaja. Imajući u

vidu prioritet digitalizacije privrede Republike Srbije i dalji razvoj e-Uprave, uvođenje centralnog informacionog sistema u oblasti turizma i ugostiteljstva, tzv. e-Turista sadržaće sve relevantne podatke o pružaocima usluga smeštaja i ostalim vidova turističke i ugostiteljske delatnosti.

Ovim zakonom definisane su vrste usluga, vrste objekata, kao i njihova kategorizacija od strane nadležnog ministarstva kao i jedinice lokalne samouprave. Zakonom je regulisana potreba kadrovskog osposobljavanja ugostiteljskih objekata, kao i ugostiteljske usluge u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu.

Definisana je i nautičko-turistička delatnost, obaveza pružalaca ovih usluga, evidentiranje pružalaca i objekata ovog tipa usluga, kategorizacija marina. Zakon je uredio i definisao i ugostiteljsku delatnost u objektima lovnog turizma, obaveze pružalaca i evidenciju objekata, kao i vrstu i kategorizaciju objekata. Definisano je ko plaća boravišnu taksu, način i datum, kao i ko je oslobođen plaćanja iste. Sredstva od naplate boravišne takse su prihod u budžetu jedinica lokalnih samouprava na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja. Regulisan je i nadzor nad odredbama ovog zakona preko turističkih inspektora, kao i njihova prava i obaveze.

Uređenje oblasti turizma i ugostiteljstva ima značajan direktan i indirektan uticaj na druge privredne delatnosti. Direktan na trgovinu, sport, infrastrukturu, saobraćaj, kvalitetne medicinske usluge, banjsko lečenje, razne vrste kulturnih manifestacija, vrhunske sportske događaje evropskog i svetskog značaja, a indirektni na poljoprivredu, industriju, građevinarstvo, energetiku i druge delatnosti. Uređenjem ove oblasti povećaće se nivo zainteresovanosti građana za obavljanje ove delatnosti, povećaće se nivo investiranja, stvaranja novih privrednih subjekata i povećaće se tržišna konkurencija.

U danu za glasanje Poslanička grupa SPS podržaće ove zakone koji su na dnevnom redu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Narodni poslanik Neđo Jovanović nije tu.

Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević.

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani ministri, poštovani građani Srbije, set zakona koji se nalazi na današnjem dnevnom redu i koje razmatramo u načelnoj raspravi nastavljaju kontinuitet i ove vlade, ali i ove narodne skupštine u donošenju zakona od kojih veliku korist ima i država, ali i njeni građani.

Prvo ću se osvrnuti na Centralni registar stanovništva, kao zakon koji je prvi na dnevnom redu i koji pokazuje da su zakoni koje smo donosili u prethodnim zasedanjima upravo ujedinili ovaj centralni registar stanovništva i omogućili upravo donošenje jednog ovakvog zakona. Hiljade i hiljade papira,

hiljade i hiljade ljudi koji čeka u redovima ne mora više da dolazi u opštine, u ministarstva, u bilo koji deo gde su ranije dolazili jer sve to sada mogu da urade elektronskim putem. Ono što je nekima bila nemoguća misija, to je upravo digitalizacija i uvođenje savremenih elektronskih pomagala i primena elektronskih uređaja u Srbiji je u primeni i mislim da smo po tome vodeći u ovom delu Evrope. Ono što je još značajnije, to je dobrobit koju imaju ovi zakoni koji se donose. Građani su je već osetili i u narednom periodu će dobrobit biti još veća.

Uslovi za funkcionisanje države su upravo ispunjeni ovakvim i sličnim zakonima. Najviši mogući stepen zaštite podataka naravno da je prisutan i to je ono što niko ne dovodi u pitanje, jer sam Centralni registar stanovništva ne bi bio moguć i ne bi bio primenjiv da set zakona koji je prethodio i koji je već u primeni nije našao svoju punu primenu u opštinama, gradovima i u ministarstvima, odnosno u celoj državi.

Sa druge strane, u načelu raspravljamo i o setu zakona iz oblasti poljoprivrede, odnosno bezbednosti hrane, zaštite bilja, zakona o zdravlju bilja i turizmu. To je važno, izuzetno važno, i prosto je prilika da se pohvale i Ministarstvo poljoprivrede i ministar Nedimović, jer upravo Ministarstvo poljoprivrede prepoznaje probleme i nalazi rešenja kroz različite zakonske uredbe i zakone i te probleme rešava na najbolji mogući način.

Ono što je ključ, to izgleda vrlo jednostavno ali nije, jeste da podsticaji idu onome ko te podsticaje koristi, da podsticaji za poljoprivredu budu iskorišćeni isključivo za poljoprivredu. Vrlo je značajno, čisto da i građani budu upoznati sa tim, onaj ko zloupotrebi bilo koju vrstu podsticaja ide u, kako je to zvanično nazvano, u pasivu. Znači, neko ko zloupotrebljava državu, zloupotrebljava pomoć koju dobija od građana, jednostavno neće moći i neće mu biti dozvoljeno da to neko vreme radi.

Kolega koji dolazi iz Svrlijga je sigurno u pravu kada kaže da dolazi iz jedne od najlepših opština, ali ima još lepih opština osim Svrlijga, da ne nabrajam, i opštine iz Mačvanskog okruga, Krupanj, Ljubovija, Mali Zvornik, Koceljeva, moji Vladimirci, Mionica itd. Ali lepa opština nije dovoljan uslov da neka opština napreduje i da od te opštine mogu građani očekivati i svetlu budućnost koja je u skladu sa pozicijom i mestima gde oni žive. Da bi opština Svrlijg, ali i sve druge opštine u Srbiji mogle da idu dalje, potrebna je pomoć države. Potrebna je sistemska pomoć.

Ako vam kažem da dolazim iz Šapca, iz zapadne Srbije, gde posle toliko godina jedan Šabac, jedna Loznica i Valjevo nemaju auto-put, to samo pokazuje da razvoj jedne opštine zavisi od niza faktora i od faktički sistemskog rešenja države. Ono što je dobro, ova Vlada Republike Srbije i predsednik Republike Srbije će, evo, da obavestim i da obradujem građane Šapca i cele zapadne Srbije i Mačvanskog okruga... Auto-put Ruma-Šabac i brza saobraćajnica Šabac-

Loznica upravo će omogućiti da i ovi zakoni koje usvajamo iz oblasti turizma, oblasti poljoprivrede ali i iz oblasti upravljanja državom nađu svoju primenu. Jer, ponavljam, rešenje za sve opštine, bez obzira na njihovu veličinu i lokaciju u Srbiji, jeste sistemsko rešenje i rešenje koje samo država može da donese.

Budućnost ove države i budućnost naših građana je upravo u ovakvim zakonima. Ovo su dobri zakoni, važni zakoni, zakoni budućnosti i svi oni koji misle dobro i ovoj državi i ovim građanima, glasaće.

Oni koji ne misle o svojim građanima i o svojoj državi i nisu na svojim radnim mestima, odnosno u Skupštini, oni koji ne dolaze u Skupštinu nego šetaju oko Skupštine, neka za to odgovaraju. Svako je odgovoran za svoje postupke, pa u skladu sa tim odgovor na to šta je, koliko i kako radio u prethodnom periodu, odnosno u svom mandatu, daće direktno onima koji su ih tu i postavili, a to su građani.

Ono što je dobro, sve može da se izmeri, a podrška onima koji rade i onima koji ne rade će se lako izmeriti upravo na izborima i to je jedino mesto gde se može i gde se rešavaju stvari. Sudbina Srbije i njena budućnost su upravo izbori, a u skladu sa tim šta smo i koliko smo dobili na izborima koji su održani za Skupštinu Republike Srbije mi i radimo i u skladu sa tim podrška i za ove zakone i za Vladu Republike Srbije i, naravno, za sve ono što u ovom trenutku radi predsednik Srbije Aleksandar Vučić. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolegunica Jelena Vujić Obradović.

Izvolite, kolegнице.

JELENA VUJIĆ OBRADOVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo, kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, pozdraviću pre svega uvažene nam goste u Narodnoj skupštini, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, gospodina Nedimovića sa svojim saradnicima, kao i ministra državne uprave i lokalne samouprave, gospodina Ružića sa svojom saradnicom.

Poslanička grupa Jedinostvene Srbije, na čelu sa Draganom Markovićem Palmom, podržaće ceo set predloženih zakona iz oblasti poljoprivrede, zakona koje je podnelo Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, kao i zakone iz oblasti turizma i ugostiteljstva. Dakle, daćemo podršku svim zakonima, celom setu zakona, kao i izmenama i dopunama zakona koje ste predložili.

Građani Srbije, javnost treba da zna da Srbija radi dobro za svoje građane, da razgovara sa građanima, organizuje okrugle stolove i da samo jaka državna uprava, stabilne lokalne samouprave, srpska poljoprivreda, srpska sela i srpski turizam jesu stub društva.

U okviru načelne rasprave ovog skupštinskog zasedanja ispred Poslaničke grupe Jedinostvena Srbija osvrnuću se na ceo set predloga zakona koji su na dnevnom redu za odlučivanje.

Zakon o Centralnom registru stanovništva koji je podnelo Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, prvi predloženi zakon, izuzetno važan zakon državne uprave i lokalne samouprave, usledio je posle brojnih zakonskih izmena i dopuna, slobodno mogu reći, posle reformi celokupnog sistema državne uprave i lokalnih samouprava.

Ovaj zakon o Centralnom registru stanovništva mi iz poslaničke grupe, svi poslanici Jedinственe Srbije smatraju da će olakšati ne samo državnim organima, već pre svega građanima Srbije dosada veoma glomaznu administrativnu proceduru. To govori u prilog činjenici, a ministar Ružić je o tome govorio, da će Centralni registar podataka objediniti sada na jednom mestu sve podatke koji su bili u 13 različitih službenih evidencija.

Cilj donošenja zakona o Centralnom registru svakako je moderna, efikasna i racionalna državna uprava. Jedinственa Srbija zalaže se da građanima Srbije bude lakše, tako da ovaj zakon o Centralnom registru mora da propiše sigurnost ovih podataka, da podaci nikako ne smeju biti zloupotrebljeni i da službeno lice koje će voditi ove podatke mora imati i kontrolu sa vrha državne uprave.

Zbog svega navedenog, uvaženi ministre i saradnici, uverena sam, kao i kolege iz moje poslaničke grupe, da je ovaj zakon jako dobar zakon, da je usledio posle brojnih reformi i da dobra državna uprava, kao i stabilne lokalne samouprave, jesu stub ovog društva, tako da će Poslanička grupa Jedinственe Srbije podržati ovaj zakon, jer vaše ministarstvo daje ne samo finansijsku već i logističku podršku lokalnim samoupravama, što je i pokazatelj dobre uprave. Naravno, pozvaću i ministra da još više pažnje obrati na manje opštine, manje lokalne samouprave i da, ukoliko je potrebno, i kadrovski i logistički pomogne ovim opštinama da, u skladu sa zakonom, blagovremeno sprovedu zakon kada bude donesen, a navedeno je u ovom zakonskom predlogu da oko 20. septembra, posle usvajanja, zakon treba da stupi na snagu.

Što se tiče zakona o poljoprivredi, uvaženi ministre Nedimoviću, zakoni koje ste podneli govore o bezbednosti hrane, zaštiti bilja, oplemenjivanju zemljišta.

Vi ste, ministre, demantovali vest koja se proširila i na društvenim mrežama i verujte da je uznemirila građane Srbije, kada je u pitanju uvođenje GMO hrane, da je na to nulti stepen tolerancije. To je dobra vest i dobro je što ste ovakvu stvar demantovali. Za srpsku poljoprivredu je jako značajno.

Poslanik sam koji dolazi iz Rasinskog okruga, da kažem iz jednog srca poljoprivrednog područja gde se stanovništvo u većoj meri pretežno bavi poljoprivredom, tako da je u mom potkopaoničkom kraju poljoprivreda žilakucavica. Iskoristiću ovu priliku, s obzirom na promenjene klimatske uslove i velike, da kažem, prirodne nepogode koje su često, naročito u zadnje tri, pa i u zadnjih pet godina zadesile ovo područje potkopaoničkog kraja i sela, sada ne

bih posebno da navodim, ali najviše sela, o tome nisu čak ni mediji dovoljno pisali i posvetili pažnju, sela ne samo Rasinskog već i Raškog okruga – Ploča, Rokci, Jelakci, Jošanička Banja, Pleš, Kriva Reka, to su sve sela koja su katastrofalne posledice pretrpela naročito u 2018. godini, gde su u tri navrata usevi i poljoprivredi zasadi potpuno uništeni, ne samo za tu godinu već i za naredne godine. Tako da, s obzirom na procenjenu štetu, molim vas, vi dolazite često u Rasinski okrug i zaista puna podrška vašem ministarstvu za sve što radite za poljoprivrednike, ali da, ukoliko vam obaveze dozvoljavaju, da posetite ova sela i na terenu sagledate situaciju kako pomoći ovim poljoprivrednim proizvođačima. Tačno je da veći broj njih sada kao poljoprivredna gazdinstva jesu osigurani, ali ipak to nije dovoljno s obzirom na štetu koja prevazilazi mogućnosti osiguranja, štetu koju su pretrpeli od snega, mraza i drugih nepogoda.

Imamo treći zakon koji ste vi takođe obrazlagali, zakon o turizmu i zakon o ugostiteljstvu. To su sada dva odvojena zakona, potpuno nova zakona. Srbija je dostigla zadnjih godina veći stepen turističke i privredne ponude i samo 2018. godina govori da je 17% deviznog suficita u odnosu na prethodnu godinu kada su u pitanju strani turisti. To daje jednu sasvim drugačiju i svetliju sliku o Srbiji, ne samo kada su u pitanju naši domaći turisti, već i inostrani turisti koji dolaze u Srbiju, ali i naši turisti koji putuju u inostranstvo.

U Austriji se trenutno nalazi srpska jagodinska delegacija, turistička delegacija od 850 mladih ljudi, studenata. Prepoznala je i sama Austrija važnost ove posete i delegacije na čelu sa Draganom Markovićem Palmom i nagradila počasnom zlatnom medaljom grada Beča, koja se inače retko dodeljuje od gradonačelnika Beča, a u cilju unapređenja odnosa Beča i Srbije, Srbije i Austrije, turističke, prosvetne i privredno veoma važne posete.

Srbija je zemlja sa ogromnim turističkim potencijalima, ne samo kada su u pitanju planine, već i banje, ali i seoski turizam, na koji se posebno poslednjih godina bacio akcenat, vrlo je značajan i puno se ulaže, tako da su sada dostupni i IPARD programi koji poboljšavaju turizam i seoski turizam, tako da će nov zakon svakako doprineti unapređenju turističke ponude u skladu sa Strategijom razvoja turizma u Srbiji.

Poslanička grupa Jedinствene Srbije glasaće za sve predložene zakone. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolega Branimir Rančić.

Izvolite, kolega.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri, poštovani gosti iz Ministarstva, poštovana gospodo narodni poslanici, pred nama narodnim poslanicima je set zakona koji su vrlo

bitni za evropske integracije Srbije, a posebno bih istakao zakon o bezbednosti hrane, koji se tiče Poglavlja 12.

S obzirom da je to predmet izučavanja Higijene na Medicinskom fakultetu, kao lekar govoriću o tom zakonu. Zakon o bezbednosti hrane je obiman, a ja ću komentarisati samo neke njegove članove.

Kao što znamo, hrana je neophodna za život čoveka i svih živih bića, jer ima višestruki značaj i ulogu u obezbeđivanju životnih funkcija. Nju čine sve materije koje čovek unosi u organizam u prerađenom i neprerađenom stanju, začini, boje i sve druge materije koje se dodaju u cilju poboljšanja njihovih svojstava, povećanja biološke vrednosti i produženju održivosti.

Poslednjih godina, zbog sve veće upotrebe u proizvodnji i preradi hrane raznih pesticida, hormona i aditiva, zaostali rezidijumi ovih materija predstavljaju sve veću opasnost od tzv. alimentarnih intoksikacija. Pošto predstavljaju zaista realnu opasnost po zdravlje ljudi, korišćenje životinjske i biljne hrane u proizvodnji i u tehnološkim postupcima prerade mora se strogo regulisati propisima i brižljivo odrediti dozvoljena količina rezidijuma u gotovim proizvodima uz stalnu reviziju postavljenih normi i uslova korišćenja saobrazno novim saznanjima o njihovom štetnom efektu po zdravlje ljudi. Inače, postoji realna opasnost da se stvori nova savremena alimentarna patologija sa posledicama koje sada nismo u stanju do kraja da sagledamo, što mi upravo i činimo ovim izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane, a ja bih rekao o zdravlju hrane.

Da podsetim, kontrola zdravstvene ispravnosti i bezbednosti namirnica u našoj zemlji regulisana je Zakonom o bezbednosti hrane iz 2009. godine. Zakonom su u nacionalno zakonodavstvo preneti odgovarajući propisi Evropske unije, tako da je osiguran visok nivo zaštite zdravlja ljudi i zaštite interesa potrošača. Iako je ovim zakonskim rešenjem sistem bezbednosti hrane i hrane za životinje postao prepoznatljiv i priznat u evropskim i svetskim okvirima, uočeni su tokom primene neki nedostaci koji se odnose prvo na uspostavljanje, organizaciju i funkcionisanje referentnih laboratorija, tako da zbog nedostatka kadrova i oprema osnovna uloga Direkcije za nacionalne referente laboratorije utvrđena Zakonom o bezbednosti hrane ne može biti ispunjena.

Drugo, hrana koja je od nadležnosti Ministarstva zdravlja bila nepotpuno obuhvaćena oblastima kojima se propisuju uslovi za hranu specifične populacione grupe, dodatke ishrani, kvalitet soli, zdravstvenu ispravnost, bezbednost materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom, aditive, arome, boje, enzimski preparati i drugo, kao i deklaracije. Treće, neophodno je iz Zakona o bezbednosti hrane izuzeti genetički modifikovanu hranu i hranu za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima iz 2009. godine, koji propisuje nultu toleranciju.

Činjenica je da se na proizvodima industrijske hrane mogu naći aditivi mononatrijum glutamat ili E621 kao pojačivač arome ukusa. Gotovi sosevi, supe, viršle, paštete i mnogi proizvodi od mesa sadrže aditiv E621, u narodu je poznat kao izazivač gladi, a osim što mami na još, gotovo da nema drugu funkciju. Prehrambena industrija se teško može zamisliti bez upotrebe aditiva. Mislim da bi odgovarajućim pravilnicima trebalo upotrebu aditiva svesti na što je moguće manju meru, a pojačivač ukusa mononatrijum glutamat E621 apsolutno isključiti, kao što je učinjeno za hranu odojčadi i za malu decu.

Na kraju, ne mogu se otrgnuti utisku kao lekar da je Sindikat lekara i farmaceuta Srbije podržao proteste koji organizuje reciklirani, ili kako se sada kaže resetovani DOS. Kao osnivač tog sindikata u Domu sindikata u Beogradu 1991. godine na poziv inicijativnog odbora i doktora Luke Jovičevića, taj sindikat je bio odgovor na bednu poziciju lekara, raspon plata lekara specijaliste i nekvalifikovanih radnika dva prema jedan.

Posle štrajka, 16.000 lekara u vreme vlade Zorana Živkovića 2003. godine, napominjem da je to bio prvi štrajk lekara, taj raspon je bio tri prema jedan, a danas, u vreme kada predsednik Srbije Aleksandar Vučić i premijerka Ana Brnabić ulažu napore, taj odnos je 4,75 prema jedan. Danas se taj sindikat više profilise kao politička partija na listi „Lokalnog fronta“. Upravo zbog toga i takvog delovanja taj sindikat lekara i farmaceuta Srbije je izgubio članstvo i u „Službenom glasniku RS“ od 02.06.2017. godine je izgubio reprezentativnost. Tako da znate o kakvom se sindikatu lekara i farmaceuta radi. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, želim da iznesem neke važne detalje zbog kojih smatram da pred nama danas imamo dobre predloge zakona, zbog kojih ću svakako glasati za ove predloge.

Počecu od Predloga zakona o Centralnom registru stanovništva, jer Centralni registar stanovništva je novost u sistemu moderne i efikasne države i on će povezati i objediniti već postojeće službene evidencije i baze podataka koje već imamo iz 13 različitih oblasti. Na primer, povezaće registar matičnih knjiga, evidenciju o državljanstvu, evidenciju o matičnim brojevima građana, evidenciju prebivališta, boravišta i privremenog boravka u inostranstvu, evidenciju o ličnim kartama, evidenciju o putnim ispravama, evidenciju Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja, evidenciju poreskih obveznika, kao i evidenciju o strancima itd.

Time se omogućava svim državnim organima, organizacijama i lokalnim samoupravama, ustanovama, javnim preduzećima i drugima da poslove iz svoje nadležnosti obavljaju na pouzdan, ekonomičan i efikasan način, zasnovan na

centralizovano obrađenim, tačnim i ažurnim pouzdanim podacima dobijenim sa jednog mesta iz tog novog Centralnog registra stanovništva. Sve ovo će za krajnji cilj imati da naši građani neće morati da prilažu različitu dokumentaciju kako bi ostvarili neko svoje pravo, već će to država činiti za njih.

Napominjem da će svaki građanin imati pristup podacima koji se na njega odnose radi provere tačnosti, potpunosti i po potrebi eventualne korekcije tih podataka u izvornim evidencijama. Takođe želim istaći da zakon predviđa postojanje najvišeg stepena zaštite i bezbednosti podataka u Centralnom registru stanovništva radi sprečavanja svake moguće zloupotrebe podataka o ličnosti, o čemu svakako treba povesti puno računa. Centralni registar stanovništva, kao preduslov digitalizacije javne uprave, predstavlja neophodnost za normalno funkcionisanje savremenog društva u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima.

Dalje, usvajanjem Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja i oplemenjivačima zemljišta smanjiće se ili izbeći dupliranje u donošenju rešenja u vezi prometa na veliko i malo i upisu u Registar distributera i uvoznika. Ovim zakonom precizno se definiše šta se upisuje u Registar distributera i uvoznika. Definiše se uspostavljanje organizacije i funkcionisanje službenih laboratorija, definišu se uslovi koje moraju da ispune službene laboratorije u pogledu akreditacije, preciznije se definišu poslovi od javnog interesa, utvrđuje se koja se sredstva za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta ne upisuju u Registar sredstava za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta, definišu se uslovi za uvoz sredstava za ishranu bilja i oplemenjivača zemljišta, preciziraju se dodatni troškovi proizvođača, uvoznika i distributera određenih sredstava za ishranu bilja i preciziraju se takse.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane, osnovni razlozi za donošenje ovog zakona su sledeći – otklanjaju se nedostaci uočeni u važećem zakonu, precizira se jasnija podela nadležnosti i odgovornosti organa zaduženih za sprovođenje službenih kontrola, odnosno pokrivenost lanca ishrane uključivanjem i kontrolom sve hrane u fazi maloprodaje, stvaraju se uslovi za uspostavljanje i funkcionisanje mreže ovlašćenih i nacionalnih referentnih laboratorija koje su u stanju da pruže podršku poljoprivrednoj proizvodnji i državnim organima zaduženim za sprovođenje službene kontrole, stvaraju se uslovi za donošenje svih podzakonskih propisa za sprovođenje zakona.

Na kraju, reći ću nešto i o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja. Ovim zakonom preciznije će se urediti pitanje obavljanja poslova od javnog interesa u oblasti zdravlja bilja i dijagnostike štetnih organizama. Time će se omogućiti efikasniji i operativniji rad subjekata koji obavljaju te poslove. Donošenjem ovog zakona sistemski će se preći na utvrđivanje poslova od javnog interesa u oblasti zdravlja bilja i

dijagnostike štetnih organizama. Takođe, definišu se subjekti u oblasti zdravlja bilja i njihovi organizacioni oblici, obaveze i odgovornosti, kao i uslovi i način poveravanja poslova od javnog interesa.

U skladu sa Međunarodnom konvencijom o zaštiti bilja uspostavlja se nadzor u proizvodnji, uvozu i izvozu bilja, omogućuje se organizovanje sistema operativnih laboratorija koje će raditi na identifikaciji štetnih organizama, u cilju sprečavanja širenja postojećih i unošenja novih štetnih organizama, u cilju nesmetanog učestvovanja Republike Srbije u međunarodnom prometu bilja i biljnih proizvoda.

Zbog svega navedenog pozivam narodne poslanike da usvojimo predložene zakone. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolega Zoran Bojanić.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Gospodo ministri, kolegice i kolege, neću govoriti o zakonima iz domena poljoprivrede jer je stvarno rečeno mnogo toga. Rekli su to kompetentni ljudi, ljudi koji se bave pre svega poljoprivredom, lekari koji znaju kako se treba ponašati i kako treba raditi sa životnim namirnicama. Težište svog izlaganja posvetiću trima zakonima, a to su zakon o Centralnom registru stanovništva i prvi put ova dva zakona koja se razdvajaju jedan od drugog, to su zakon o turizmu i zakon o ugostiteljstvu.

Kada je u pitanju zakon o Centralnom registru stanovništva, taj zakon govori da Srbija ide u pravom pravcu, da želimo modernu Srbiju, Srbiju u informatičkom društvu. Upravo ovaj zakon sve ono sublimira što je Vlada radila u prethodnom periodu, znači, da pre svega pojednostavi rad javne uprave, da rad javne uprave približi stanovništvu i ovim zakonom da i sama javna uprava olakša sebi rad, da nema komunikacije između određenih ministarstava već da određeni ljudi koji su za to ovlašćeni iz određenih javnih službi mogu da dođu do podataka koji su neophodni da bi se nekakvi poslovi obavili pre svega za dobrobit i za dobro naših građana. Toliko o tome.

Rekao bih par reči o zakonima o ugostiteljstvu i turizmu. Srbija postaje vrlo interesantna turistička destinacija u svetskim okvirima. Možda i nismo svesni koliko toga iz istorije imamo šta možemo ponuditi kroz turističku ponudu. Mnoge zemlje u okruženju iskoristile su to i prodaju turistima upravo deliće svoje istorije, kamen, zgrade, utvrđenje, koje su posećene mnogo više nego nekakve turističke destinacije koje se nalaze na moru ili na jezerima.

Kada govorimo o tome, krenuću od Raškog upravnog okruga, od okruga iz koga ja dolazim kao poslanik. Raški upravni okrug ima mnogo toga u turizmu, počev od Vrnjačke banje, koja je levo na početku u tom okrugu, koja je najzad postala banja kakva i jeste nekad davno kroz istoriju bila. Godinama je bila zanemarena, zapostavljena. U zadnjih desetak godina ova vlada, pa na

kraju krajeva i mi poslanici koji smo usvajali zakone da se omoguće razvoj i rad, na kraju krajeva i Vrnjačke banje, mnogo smo učinili da banja postane i ostane ona kraljica turizma koja je bila. Znači, vi imate tu mnogo novih hotela, mnogo novih sadržaja koje nismo imali pre desetak godina.

Pored Vrnjačke banje, tu postoji „dolina vekova“ koja se prostire od Kraljeva do Novog Pazara. Kada kažem „dolina vekova“, mislim na mnogo manastira, da ne pominjem Studenicu, pa da dođem tamo do Mileševce. Sve to mi možemo da ponudimo u našoj turističkoj ponudi.

Da zaokružimo, nekada su to bili pokušaji, kada pominjem manastire, pre svega turističke organizacije koju je imala SPC u svojoj ponudi, ali rad predsednika republike, rad Vlade, rad ovog saziva Narodne skupštine, koji radi, za razliku od onih koji se šetaju ulicama, učinio je sve da i tu turističku ponudu damo na jedan bolji način. Kako? Pa lepo. Znamo da će 28. juna zvanično biti otvoren aerodrom Lađevci Kraljevo, znamo da se radi moravski koridor. To znači mnogo za razvoj turizma u regionu u kome ja živim.

Znači, sve one kapacitete koje smo imali i koje ćemo, nadam se, u budućnosti imati, ja kad kažem „nadam se u budućnosti imati“ mislim na dve vrlo važne i velike banje pored Kraljeva, to su Mataruška i Bogutovačka banja, koje imaju istoriju, koje imaju šta da ponude i nažalost, sada radi samo jedan deo, delić koji se tiče medicinskog, odnosno zdravstvenog turizma, a sa svim ovim infrastrukturnim kapacitetima koje ćemo imati, nadam se da će zaživeti i te dve banje.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite, kolega.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, kolegice i kolege, danas bih rekao par reči o Predlogu zakona o Centralnom registru stanovništva. Na samom početku bih rekao da je Centralni registar stanovništva definitivno veliki iskorak koji će olakšati procedure, budući da je predviđeno da 11 evidencija o građanima Srbije, koje se sada nalaze u pet baza, budu objedinjene u tom registru. Tačnije, Centralni registar će obuhvatiti baze ministarstva, državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstva unutrašnjih poslova, Centralnog registara obaveznog socijalnog osiguranja, Poreske uprave i Republičkog geodetskog zavoda.

U praksi to znači sledeće. Sve baze podataka i servisi koji su prethodili Centralnom registru su automatizovani do jednog određenog nivoa, ali nisu do petog nivoa, i morali smo uvek da imao i neki papir. Puštanje i ovog registra svim ostalim servisima doprineće tome da nam neće trebati nijedan papir, što je jako važno, jer građani neće morati da idu od šaltera do šaltera i prikupljaju svoja dokumenta da bi završili postupak, već će to jedan organ moći da učini za njih tako što će pristupiti Centralnom registru stanovništva.

Moram da naglasim i jednu bitnu stvar, a to je da trend razvoja Republike Srbije u poslednje četiri godine podrazumeva praćenje i poređenje sa najboljim i najnaprednijim zemljama u svim oblastima, pa se zbog toga unapređuje i uvodi informacioni sistem i uspostavlja vođenje centralnih baza podataka u oblastima gde god je to moguće i zato delujemo strateški, donosimo zakone i podzakonske akte kako bi se potpuno aktivirao sistem, i uopšte, efikasnije funkcionisao, a u ovom slučaju to je Centralni registar stanovništva.

Predsednik Aleksandar Vučić i Vlada Republike Srbije su svakodnevno usmereni na preduzimanje aktivnosti za rešavanje svih problema, a donošenje zakonskih okvira je svakako prva u nizu aktivnosti kojom se rešava bilo koji problem koji je nastao u društvu.

Kada je SNS došla na vlast, sem naroda koji nas je izabrao i za koji se vredelo i vredi boriti, definitivno nije postojala nijedna svetla tačka i pozitivna stvar za koju smo mogli da se zakačimo i da krenemo napred. Demokratska stranka je Srbiju i srpski narod uništila pljačkaškim privatizacijama, gomilom lokalnih i regionalnih problema, korupcijom i kriminalom. Radila je to DS svesno, sa ciljem da opstanu samo oni sa punim računima i firmama u drugim državama i na drugim kontinentima. Morali su da se zadrže na vlasti po svaku cenu zbog ličnih interesa i bogaćenja kroz otvorenu pljačku naroda i države i vrlo često se zaborave Đilas i njegovi poslušnici i krenu na svojim skupovima da pričaju o vladavini prava. Oni pričaju o pravu i pravnoj državi, oni koji su u jednom momentu pohapsili 12.000 ljudi, zavodili su diktaturu i dozvoljavali su sebi više nego najveći svetski i istorijski okarakterisani diktatori i hoće opet i ponovo.

Pa neće moći, jer se narod ne da više prevariti, jer je jednom jedva preživeo. Prepoznaje srpski narod njihove namere i reaguje, ali vi demokrate reagujete, ali tako što prebijate ljude na njihovim radnim mestima, pretite i najgore vređate sve koji nisu sa vama. Kažete da su protesti koje organizujete spontani, a ja vas pitam kakvi su to protesti spontani kada vi iz DS pozivate građane i omladinu preko svojih društvenih mreža na okupljanja. Ali dobro, vi to morate da radite, jer morate da opravdate pare koje ste uzeli od vaših mentora da srušite SNS. Međutim, svakog dana doživljavate fijasko, jer narod shvata o čemu se radi i neće da se šeta sa onima koji bi da uvode sankcije Rusiji i koji bratsku Republiku Srpsku proglašavaju genocidnom tvorevinom, koji su postavili granicu na Brnjaku i Jarinju i sve uradili da naše KiM bude što dalje od majke Srbije. Pročitani ste i zato ste i nebitni.

Sve prethodne godine ispravljali smo greške Demokratske stranke, kako na lokalnom, tako i na međunarodnom planu. Većina stvari koje su oni odradili imaju dalekosežne posledice, ali je bitno da smo sada krenuli pravim putem i da se velike sile i zemlje u okruženju ponašaju i razgovaraju sa nama kao sa ravnopravnim partnerom, što mi zaista sada i jesmo.

Donošenje zakona o Centralnom registru će imati neposredni i direktni uticaj na sve pojedince, a samim tim i na društvo u celini, a pre svega tako što će svim građanima omogućiti da se podaci o njima okupljaju, prikupljaju, obrađuju i obezbeđuju na pravno uređen i transparentan način u okviru jednog registra. Uspostavljanje i vođenje Centralnog registra stanovništva će znatno doprineti ostvarivanju prava građana. Definitivno je da će Centralni registar kroz svoju bazu pružiti značajne mogućnosti u planiranju na srednji rok donosiocima odluka, i kroz automatizovanu bazu registra obezbeđivaće se veliki broj podataka, čija je tačnost od ogromnog značaja za uspeh bilo koje strategije ključne za razvoj i prosperitet jednog društva, kao što su populaciona politika, obrazovanje, infrastruktura, bezbednost i ostalo.

Moram da naglasim da se na ovu vrstu reforme i ovaj zakon čekalo decenijama i sigurno je da će se prvi i pozitivni efekti videti u veoma kratkom vremenu nakon donošenja istog. Zbog toga će SNS glasati za donošenje zakona o Centralnom registru stanovništva. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ljubica Mrdaković Todorović.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Poštovani ministri sa saradnicima, vi ste juče i danas sveobuhvatno i detaljno govorili o predlozima zakona koji su na dnevnom redu današnje sednice i mi iz SNS ćemo sve predloge zakona u danu za glasanje podržati.

Ja ću se u svom izlaganju zadržati na Predlogu zakona o turizmu i smatram da nam je taj zakon potreban kako bismo, između ostalog, eliminisali neke ranije pojave o kojima su pisali i izveštavali mediji, o prevarenim i izigranim turistima, preumornim vozačima turističkih autobusa, o vodičima koji svoje znanje isključivo i jedino stiču preko Vikipedije i mnogih drugih neugodnih situacija.

Turista, ukoliko putuje automobilom ili autobusom, pozitivne utiske pojačava vozeći se novim auto-putevima, ali i obnovljenim i magistralnim i regionalnim putevima i zaista smo svedoci da se nikada kao danas nije izgradilo toliko kilometara auto-puteva i uopšte puteva. Svedoci smo svega toga, jer na taj način želimo da afirmišemo ne samo poznate turističke destinacije u našoj zemlji, već i one manje poznate turističke destinacije, kojih ima mnogo.

Grana privrede koja se poslednjih trideset godina najintenzivnije razvija svuda u svetu i koja donosi prihod većini zemalja koje imaju i minimum uslova za afirmaciju turizma ozbiljno je shvaćena i prihvaćena i kod nas. Mi na godišnjem nivou, kao što svi znamo, ostvarujemo veliki tranzit putnika preko naše zemlje i želimo da se veliki broj tih putnika zadrži u našoj zemlji, da boravi što duže u našoj zemlji, da potroši novac, da nam opet dođe i da našu zemlju preporuči nekom od svojih rođaka, prijatelja ili saradnika.

Novi predlog zakona upravo ima za cilj da u skladu sa modernim zakonodavstvom razvijenih turističkih zemalja sveta unapredi poslovanje u turizmu i da većinu aktivnosti koje se podrazumevaju u turističkom poslovanju uskladi sa Evropskom unijom i njenim zakonodavstvom.

Benefiti od turizma su brojni i svakog dana ta lista je sve duža i duža, počev od toga da domaća privreda ostvaruje prihode, preko upoznavanja turista sa našom prelepom zemljom, sa našom istorijom, kulturom i tradicijom, pa do radnog angažovanja lokalnog stanovništva i smanjenja broja nezaposlenih. Takođe znamo, kao što sam rekla, da je naša zemlja zaista prelepa zemlja i da ima šta da ponudi turistima brojnim sadržajima. Znači, sve ostalo je na nama i ako budemo dobro radili kao i dosada, i unapređivali poslovanje u turizmu, tada ćemo i ostvarivati sve veće i veće prihode i proširivati svoje kapacitete.

Moram reći da predsednik države gospodin Aleksandar Vučić, ova vlada, kao i prethodna Vlada intenzivno i snažno rade na afirmaciji naše zemlje, tako da smo postali poznata, priznata i poštovana zemlja. Dosta toga su, odnosno mnogo toga su učinili za razvoj turizma, kao što je skoncentrisano sve ne samo na strane turiste, nego i na domaće turiste. Efekti takvog rada su više nego evidentni i očigledni, ali naravno, mi se na tome nećemo zaustaviti. Ako pogledamo unazad, broj turista se iz godine u godinu povećava, prihodi od turizma nama rastu, sporedni efekti razvoja od turizma su takođe evidentni, ali mi ćemo i nadalje mnogo da radimo kako bismo privukli što veći broj turista i ostvarili što bolje rezultate.

Dolazim iz grada Niša i mogu vam slobodno reći da se nama broj turista drastično povećao, posebno iz susedne Bugarske, ali i iz svih drugih zemalja sveta. Izneću samo jedan podatak. Recimo, u 2018. godini smo imali preko 220.000 noćenja u Nišu i u okolini. Ja vam se zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite, kolega.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvažene kolege, uvaženi članovi Vlade, poštovani građani, pa evo i danas pred nama nekoliko reformskih zakona i nastavka ispunjenja onih predizbornih obećanja ove vlade.

Naime, kada govorimo o ovom centralnom registru stanovništva, jasno je da ćemo dobiti nešto što će poboljšati kvalitet svakog života, svakog čoveka u Srbiji i doprineće svakako efikasnijem radu zaposlenih u javnim službama i bržem radu, ali će biti vredan i za građane jer će postupci i poslovi koje oni obavljaju pred tim službama biti na neki mnogo brži i efikasniji način završavani. Takođe, skup ovih nekih socioekonomskih podataka na jednom mestu sigurno može doprineti boljem planiranju i analizama koje će na kraju uroditi nekim novim politikama u toj oblasti.

Ista je situacija kada je u pitanju zakon o bezbednosti hrane, ministre. Ciljate na ono što je verovatno i najvažnije, a to je zdravlje nacije i svakako je zakon za podržati, s obzirom na to da obuhvata taj ceo lanac počevši od proizvođača stočne hrane, primarne poljoprivredne proizvodnje, prerađivačke industrije, trgovine, skladištenja i, na kraju krajeva, maloprodaje.

Sada, u poslednja dva dana smo dosta slušali kada su u pitanju i podaci iz oblasti turizma u Republici Srbiji i ono što je činjenica jeste da će 2018. godina ostati zapamćena kao godina sa rekordnim deviznim prilivom kada su u pitanju prihodi iz oblasti turizma. Prihodi su negde na 1,5 milijardi dolara, što je povećanje od 15% u odnosu na 2017. godinu. Ono što je važno, da bi građani znali, to je nešto što je dve godine ispred plana koji je zacrtan u Strategiji razvoja turizma. Takođe, ista je situacija i kada je u pitanju broj turista u Republici Srbiji. Godine 2018. broj turista je negde na tri i po miliona, ali ono što je važnije, broj inostranih turista se značajno povećava, naročito kada su u pitanju kineski državljani. I eto, poređenja radi, 2016. godine broj turista u Republici Srbiji je bio negde 2,7 miliona, a dve godine kasnije 800.000 turista više.

Nisu ovo samo po sebi brojke i podaci koji su bogom dati i koji su nastali sami od sebe. Oni su rezultat ozbiljnog planiranja rada i politike, počevši od predsednika države, Vlade, do većine lokalnih samouprava. Valjda je jasno da, kada neki od turista, naročito kada je u pitanju strani turista, bira destinaciju, faktor koji određuje izbor destinacije jesu pre svega bezbednost i politička stabilnost u toj državi, a i u tom regionu. Čini mi se da je sadašnji predsednik Aleksandar Vučić jedan od najzaslužnijih kada su u pitanju bezbednost i politička stabilnost, što doprinosi izboru te destinacije, jer je to politika koju on promovise još od početka 2014. godine.

Kada govorimo o ovom segmentu kineskih turista i povećanju broja kineskih turista u Republici Srbiji, tu takođe treba napomenuti da je Vlada poslednja, Vučićeva vlada, još početkom 2017. godine ukinula vize za građane. Upravo porast ovih turista je direktna posledica te odluke iz 2017. godine. Treba na to dodati i dobre odnose predsednika Srbije i Vlade sa kineskim rukovodstvom.

Međutim, nažalost, postoje i druge stvari u Srbiji. Postoje u Srbiji ljudi koji dovode goste iz inostranstva i promovisu one ljude koji dolaze iz inostranstva sa potpuno drugim namerama. Namere su, vidimo poslednjih dana, rušilački pohod na Beograd, jer imali smo svi priliku da vidimo kako ti nezvani gosti iz Sarajeva, Zagreba, Podgorice, pa veoma često i iz Tirane, učestvuju u nemilim scenama u Beogradu. Ne samo da su učestvovali na takozvanom građanskom protestu, učestvovali su i u nasilju, napadajući radnike srpskih javnih službi, naročito radnike Gradske čistoće u Beogradu.

To je ponuda Đilasa, Jeremića, i ovog nesretnog Obradovića, i sličnih njima, koja je suprotna onome što radi Vlada kada su u pitanju ovi podaci koje

smo ranije iznosili svi u ova protekla dva dana. Iskreno se nadam i siguran sam da građani Republike Srbije vide o čemu se radi i da će ti nezvani gosti i ti njihovi turisti svoju destinaciju naći na kraju u nekoj od pritvorskih jedinica u Republici Srbiji, jer valjda je to i logično. Siguran sam da su i naši građani koji učestvuju u nečemu sličnom u regionu upravo tamo završili.

Takođe, mi ćemo nastaviti da zajedno sa Vladom, predsednikom države i lokalnim samoupravama radimo na poboljšanju uslova kada je u pitanju razvoj turizma u Republici Srbiji. Evo, to radimo poslednjih dana i na Paliću, gde gradonačelnik Subotice, Pokrajinska vlada i Vlada Republike Srbije učestvuju u izgradnji akva-parka u vrednosti od devet miliona dinara, što će nesumnjivo doprineti razvoju turizma na severu Srbije, a siguran sam da će nam u tom poslu, kao i dosada, narod biti saveznik. Sa druge strane, poštovani ministri, mi ćemo kao poslanici SNS biti vaši saveznici kada su u pitanju i ovi i slični savezni predlozi koji dolaze u ovaj uvaženi dom i usmereni su ka poboljšanju kvaliteta života građana u Republici Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA ST. JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, zbog građana Srbije moram da kažem sledeće. Mi moramo stalno imati na umu da tzv. Savez za Srbiju vlast želi da osvoji na ulici, da radikalizuje proteste i pojačava uvrede i pretnje. Vršiti se kontinuirani pritisak na mir i potrebna je velika mudrost da ga sačuvamo, što je u ovom trenutku nama najpotrebnije. Dok drugi pokušavaju da ruše, naš predsednik obilazi Srbiju da vidi kako ljudi žive i da čuje šta oni misle. Naša vlada, takođe, vredno radi i ne može da ispravi ono što nam je ostavljeno.

Danas ću diskutovati o Izmeni zakona o bezbednosti hrane. Pitanje kvaliteta i bezbednosti hrane je veoma važno i današnji potrošač sve više pažnje poklanja kvalitetu i bezbednosti namirnica koje konzumira. Zato je u najboljem interesu industrije hrane da preduzme i primeni sve neophodne mere za obezbeđenje zdravstvene ispravnosti i kvaliteta proizvoda.

Sa ovom izmenom zakona o bezbednosti hrane Ministarstvo poljoprivrede u saradnji, naravno, i sa drugim ministarstvima, potreban je multidisciplinarni pristup, adekvatno se uključilo u brigu za zdravlje i sigurnost naših građana, u sistem osiguranja kvaliteta i bezbednosti hrane, kontrolu prehrambene industrije i ostalih direktnih i indirektnih učesnika u lancu ishrane.

Korisnik, odnosno potrošač poverenje u kvalitet i bezbednost hrane zasniva na informacijama od proizvođača, ali prvenstveno od države i institucija odgovornih za garantovanje bezbednosti hrane.

Ministarstvo poljoprivrede i Privredna komora Beograda su organizovali javne rasprave, kao što je ministar i napomenuo u uvodnom izlaganju, gde su bili uključeni i proizvođači, ali i uvoznici, kako bi se iz prve ruke informisali o problemima na koje nailaze i koji se odnose na kvalitet i bezbednost hrane, a veoma su aktuelne, naročito u poslednjih desetak godina.

Trend je u željama potrošača ka hrani koja je sveža, koja je zdrava, koja je zasnovana na prirodnim sirovinama, bez konzervansa, bez negativnog, bez hrane visoke masnoće, visokog nivoa šećera i soli. Percepcija je da potrošači žele namirnice koje ne samo da ne izazivaju neku štetu, već koje su zdrave i koje ublažavaju simptome bolesti.

Poštovani ministre Nedimoviću, veliki se napredak primećuje zaista u Ministarstvu poljoprivrede otkada ste vi na čelu. Reći ću i jedan predlog. Po meni, država bi trebalo da kontroliše sadržaj javnih nabavki za proizvode koji sadrže konzervanse na listi označene kao štetne. Na primer, pojedini vrtići raspisuju nabavku za pojedine voćne jogurte, gotove pudinge koji sadrže E407. Da li će roditelji kupovati, to je njihova stvar, ali pitanje je šta država može da kontroliše u tim javnim nabavkama za najmlađe naše sugrađane. Drugi predlog odnosi se na trans masti. Čitamo sve više o štetnosti trans masti. Zato predlažem da na etiketama bude jasno naznačeno, u krupnom fontu, da bi svi mogli da pročitaju, šta sadrže ti proizvodi, jer od silnih napisanih karakteristika mi u suštini ne vidimo suštinu.

Značajni naponi, takođe, ulažu se i na globalnom, i na nacionalnom i na regionalnom planu, u njihovim inicijativama u smislu istraživanja i standardizacije da se poboljšaju bezbednosni standardi hrane.

Pored toga, mnogi su primeri pojava ozbiljnih propusta bezbednosti hrane koji se dešavaju čak i u najorganizovanijim društvima. Zato je veoma važna kontrola uvoza u delu dozvoljenih konzervanasa, zaslađivača, pojačivača ukusa i drugog, koji se javljaju kod proizvoda, jer ako nešto nije dobro za decu iz EU, nije dobro ni za našu decu. Zabrana pojedinih nabrojanih dodataka proizvodima, koji produžavaju rok trajanja ili pojačavaju ukus, u EU nije slučajna. Zasnovana je na određenim istraživanjima i zato apsolutno smatram da njihove standarde treba primeniti u Srbiji, jer ovako težimo i po uređenju i po standardu da budemo kao i oni.

Dodala bih nešto o zaštiti bilja. Fitosanitarna inspekcija ima vrlo delikatan zadatak koji treba biti kontinuiran, a to je kontrola karence pesticida u voću i povrću. Ako kupimo proizvod na pijaci, da li smo sigurni da je karencija pesticida istekla i da li se proizvođač pridržavao uputstva kod prskanja. Zato je veoma važna neprekidna edukacija na samom terenu od strane poljoprivrednih službi, na čemu Ministarstvo poljoprivrede i radi i možda razmisliti o izmeni načina kupovanja opasnih pesticida, da li da idu preko sistema, kao što to

funkcioniše u zdravstvu sa receptima, tj. da se količina moguće kupovine određuje na osnovu veličine same plantaže.

U Srbiji je zabranjena GMO hrana, što je zaista odlično, ali nije svuda u svetu. Zato je veoma važno tražiti, po meni, posebnu potvrdu od stranog izvoznika da u samom proizvodu ne postoji GMO. To je jedini način da, ako se u daljim analizama utvrdi njegovo postojanje, možemo da ih dobijemo na Međunarodnom sudu pravde.

Najbitnije u svakom zakonu su kontrola i jasne posledice koje slede usled neispunavanja uslova ili kršenja zakona, posebno u domenu bezbednosti hrane. Stalno merenje aditiva, suplemenata i drugih regulatora je konstantan zadatak inspekcija, ali i transparentno mesečno ili kvartalno objavljivanje situacije na terenu, bez obzira na to da li je to veliki ili mali proizvođač.

Toliko od mene. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dragana Barišić.

Izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, s obzirom na to da dolazim iz Kruševca, a Kruševac sa okolinom predstavlja grad koji poseduje velike turističke potencijale, pre svega bih se osvrnula na zakon iz oblasti turizma, a koji za cilj ima unapređenje i koordinaciju rada aktera, kako nacionalnog, tako i regionalnog i lokalnog nivoa i privatnog sektora u turizmu.

Grad Kruševac, kao što rekoh, obiluje brojnim kulturnoistorijskim znamenitostima i nemerljivom prirodnom lepotom, koji, zahvaljujući bogatoj istorijskoj tradiciji i uz pomoć različitih aktivnosti, kako sajмова, festivala, promocija, otkrivanja značajnih istorijskih spomenika, iz godine u godinu obogaćuje svoju turističku ponudu. Inače, sve to privlači kako domaće, tako i strane turiste i u prilog tome govori i podatak da je boravišna taksa u 2018. godini za 60% veća u odnosu na prethodnu godinu.

Pored Ribarske banje kao kraljice turizma, grad Kruševac turističku ponudu obogaćuje i planinom Jastrebac. Moram da naglasim da je dosmanlijska vlast u periodu do kada je vladala, do te 2012. godine, ne samo uništila privredu Rasinskog okruga, već je, nažalost, uništila i umrtvila i ovu planinu, planinu Jastrebac, koja je bila do 2000. godine omiljeno izletišta za sve turiste ne samo iz Srbije, već i iz okolnih zemalja. Ali odgovorna vlast na čelu sa SNS, kako u Republici, tako i u lokalnim sredinama, trudi se da oporavi sve ono što su žuti uništili.

Moram da dodam i to da se upravo te dosmanlije koje su do 2012. godine vladale sada kroz nekakve saveze nameću i pokušavaju da se predstave kao neki građanski protesti i ostalo, a podatak je da je u mom gradu na nedavno održanom

protestu, gde ih ima pedesetak učesnika, govorila baš ćerka bivšeg gradonačelnika, gradonačelnika koji je u Kruševcu vladao od 2000. do 2004. godine. I otkud sad ta apolitična, navodno, ličnost govori na tim protestima? Ali građani su prepoznali politiku Aleksandra Vučića, prepoznali su politiku svih naših naprednjaka, a pročitali su i politiku tih navodno protestanata „jedan od pet miliona“, a ja bih dodala – jedan od pet milionera.

Mi nastavljamo sa radom i sa time da gradimo i da ulepšavamo našu Srbiju, pa moram da napomenem da je Ministarstvo za turizam dodelilo sredstva Gradu Kruševcu za izgradnju Avantura parka na Jastrepku, koji se uveliko gradi i vrednost je oko 37,7 miliona, a od toga 25 miliona od Ministarstva, a ostatak će snositi Grad Kruševac. To će biti jedan zaista lep park, koji će privući nove turiste i biti zaista jedna atrakcija u ovom delu Srbije.

Kao što rekoh, oni su sve ono uništili, a sad bi navodno da se vrate i da opustoše ovu kasu koju je naš predsednik zajedno sa našom vladom uspeo da stavi na stabilne noge.

Inače, dodala bih i to da u mom gradu ne samo da je rađeno na ovim aktivnostima koje sam pomenula, radilo se i na parku na Bagdali, koji se ranije samo kroz projekat spominjao a sada je to zaista jedna divna oaza za odmor, rekreaciju i za druženje. Ulaže se i obnovu Lazarevog grada, tako da je i na sednici Skupštine grada krajem prethodne godine usvojen i petogodišnji plan za razvoj turizma Grada Kruševca od 2019. do 2024. godine, gde će se raditi ne samo na razvoju Jastrepca, već i Ribarske banje kao banjskog lečilišta i razvoju infrastrukture u tom delu, zatim, kao što pomenuh, Lazarev grad, Bagdala i Slobodište sa svom infrastrukturom i sportskom infrastrukturom, ali i kupalište Rasina sa preko 180 projekata gde će biti zaista nešto čime će se grad Kruševac ponositi.

Ono što bih dodala jeste i to da svim ovim aktivnostima i svim ovim projektima dokazujemo i ono geslo, da za Kruševac ništa nije dovoljno dobro ako nije najbolje i dodaću da ćemo nastaviti da radimo u korist i za dobrobit svih građana. To je i naša politika.

Dodala bih još ovo da su upravo građani Kruševca i Rasinskog okruga potvrdili još jednom da bezrezervno podržavaju politiku gospodina Aleksandra Vučića i na nedavno održanom skupu podrške predsedniku Vučiću „Budućnost Srbije“ pokazali izuzetnom posećenošću da veruju u tu politiku i da daju bezrezervnu podršku. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolega Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem se.

Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine gospodine Arsiću, uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, veoma su važne

tačke današnjeg dnevnog reda, važni su predlozi zakona, predlozi koji će omogućiti brojne benefite kako za građane Srbije, tako i za privredu, o čemu smo u dosadašnjoj raspravi čuli već dosta toga, kako od predstavnika Vlade, tako i od ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa i od narodnih poslanika.

Nažalost, ponovo smo ostali uskraćeni za debatu sa nekim kolegama koje ne žele da prisustvuju sednici Narodne skupštine. Oni kažu da bojkotuju rad Parlamenta iako uredno naplaćuju putne troškove i sve ostale prinadležnosti u tom smislu, što je u najmanju ruku licemerno. Razvijaju nekakve transparente, izvode nekakve performanse tu ispred Skupštine, pričaju razne nebuloze na tim njihovim konferencijama za štampu ovde u holu Narodne skupštine, šta god kom od njih padne na pamet. Kao da su ih građani birali da se šetkaju ovde. Građani su ih birali da bi zastupali njihove interese upravo ovde u sali Narodne skupštine, ali to je njihov problem kako će objasniti biračima da ne dolaze na svoj posao, da ne obavljaju svoj posao za koji su ih građani i birali, za koji primaju platu, ne tako malu platu.

Međutim, šta je ovde mnogo ozbiljniji problem? To što ta njihova lupetanja na tim konferencijama za štampu postanu vest. Okupe se, održe konferenciju za štampu, nalupetaju se i to postane glavna vest u medijima, glavna vest, upravo na tim neslobodnim medijima, upravo na tim ugnjetavanim medijima, na tim istim medijima za koje oni kažu da su pod kontrolom vlasti.

Na gotovo svim medijima juče, ali i danas, mogli ste da pročitate i da vidite kako tzv. opozicija bojkotuje rad Parlamenta. Gotovo ni reč o tome da je počelo redovno prolećno zasedanje Narodne skupštine. Gotovo ni reč o tome šta je na današnjem dnevnom redu Narodne skupštine, koji su zakoni na dnevnom redu, gotovo ni reč o tome šta je izneo neki pripadnik vladajuće koalicije, a svuda ste mogli da vidite tu njihovu sliku nekakvog transparenta koji su razvili. Ja sada očekujem, svojstveno tome, u narednim danima jednu detaljnu reportažu kolike su dimenzije tog transparenta, od kakvog je materijala napravljen taj transparent, kolika je dužina, kolika je širina, šta je doručkovao Boško Obradović, šta je ručao Dragan Đilas. To je taj medijski mrak. To je to rušenje medijskih sloboda. To je ta diktatura o kojoj oni uporno pričaju.

RTS je poseban slučaj. U 23. minutu jučerašnjeg Dnevnika oni daju prilog o redovnom prolećnom zasedanju Narodne skupštine i, naravno, opet je glavna vest da pojedini predstavnici opozicije bojkotuju rad Parlamenta. To je za njih glavna vest. I opet imamo transparent. Glavna vest im je da su poslanici koji imaju podršku građana koja se meri u promilima, ne u procentima nego u promilima, bojkotovali Parlament. Koga to zanima? Koga zanima šta ima Boško Obradović da kaže? Koga zanima u Srbiji da li Boško Obradović bojkotuje Parlament ili ne bojkotuje Parlament? Ne glasa ni šira rodbina za njega.

Evo jedan primer klasičnog medijskog spina u jednom tabloidu koji podržava taj Savez za Srbiju. Kaže, „Danas“ je u pitanju, na naslovnoj strani – „Debata u Srbiji je ugušena“. Klasičan medijski spin. Ko je ugušio kakvu debatu? Ko guši koga uopšte? Vi bežite od debate. Danas su pobjegli od debate. Svaki dan oni beže ovde od debate. Dakle, u pitanju je jedna klasična zamena teza u kojoj oni koji su uništili ovu zemlju, oni koji su opljačkali ovu zemlju, surovo je opljačkali, napunili svoje džepove, sada hoće da se vrate na vlast. Sad znaju da ne mogu to na izborima nikako da ostvare i zato izmišljaju nekakve bojkote, nekakve proteste, hoće na ulicu, po svaku cenu da se vrate na vlast, samo što vam to neće poći za rukom. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dragan Veljković.

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, od više zakonskih predloga koji su na dnevnom redu današnje sednice, moj fokus biće usmeren na Predlog zakona o turizmu.

Kao što je poznato, turizam se smatra globalnim ekonomskim fenomenom i privrednom granom koja posle naftne i hemijske industrije najviše doprinosi ekonomskom rastu i razvoju svetske ekonomije. Turizam preko svojih ekonomskih funkcija utiče na skoro sve grane nacionalne ekonomije i tako stvara multiplikator rasta. Sektor turizma pokazuje konstantan rast u svetskim okvirima i predviđa se da se takav trend može nastaviti i u narednom periodu, a u tom kontekstu naša zemlja može naći svoje mesto na turističkoj mapi, ali za to mora biti adekvatno pripremljena.

Dosadašnje aktivnosti Vlade Republike Srbije u ovoj oblasti proizvele su mnogobrojne pozitivne efekte, pri čemu treba posebno apostrofirati da je devizni priliv od turizma u 2018. godini iznosio oko 1,5 milijardi dolara i da je ovaj rezultat ostvaren dve godine ranije nego što je planirano Strategijom razvoja turizma za period od 2016. do 2025. godine, a Srbija je na šestom mestu u Evropi kada je reč o posetama turista, što predstavlja odličan rezultat.

Planovi za ovu godinu su još optimističniji, predviđaju 3,6 do 3,7 miliona turista, od čega dva miliona stranih turista, ali za realizaciju ovih planova Srbija mora da prati savremene trendove u turizmu, navike turista na globalnom nivou i da ide ukorak sa tim navikama.

Savremeni turizam doživljava važne kvantitativne i kvalitativne promene, koje se pre svega manifestuju u dinamičnom rastu turističkog prometa, globalizaciji tržišta, stvaranju novih i fleksibilnijih vidova proizvodnje i potrošnje usluga u vezi sa turističkim kretanjima.

Ovakve promene nameću potrebu za stvaranjem novog zakonodavnog okvira, odnosno donošenjem jednog modernog evropskog zakona koji stimuliše one koji ulažu u turizam, a sa druge strane sankcioniše one subjekte u turizmu koji ne rade na adekvatan način.

Ova oblast je dosada bila regulisana osnovnim zakonom iz 2009. godine, sa izmenama i dopunama iz 2010, 2011, 2012. i 2015. godine, koji je tretirao kako oblast turizma, tako i oblast ugostiteljstva. Međutim, ovakvo zakonsko rešenje nije bilo u skladu sa regulativom Evropske unije, kao ni sa stepenom dostignutog razvoja turizma i ugostiteljstva, što je produkovalo potrebu da se ova oblast reguliše sa dva odvojena zakona, zakonom o turizmu i zakonom o ugostiteljstvu.

Iskustva iz dosadašnje primene zakona iz oblasti turizma pokazala su nedovoljnu koordinaciju svih aktera javnog i privatnog sektora u turizmu, što se negativno odrazilo na konkurentnost Republike Srbije kao turističke destinacije. Takođe, visok stepen sive ekonomije, naročito u delu organizovanja turističkih putovanja, predstavlja jedan od većih problema, kao i problem nedovoljne zaštite putnika u oblasti turizma.

Svi identifikovani, a i drugi problemi koji su pratili dosadašnju primenu postojećeg zakona, u najvećoj meri su otklonjeni predloženim zakonom koji se pre svega odnosi na usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, odnosno Direktivom EU broj 2302 iz 2015. godine, koja se odnosi na organizovana putovanja i turističke aranžmane, pri čemu dolazi do potpunog uvođenja Direktive u pravni sistem Republike Srbije, na unapređenje i koordinaciju rada svih aktera javnog i privatnog sektora u turizmu.

U cilju realizacije ovog primarnog zadatka izvršeno je preciziranje prava, obaveza i odgovornosti turističkih organizacija na svim nivoima, što će za posledicu imati transparentno pružanje usluga, smanjenje zloupotreba, kao i unapređenje bezbednosti i kvaliteta u realizaciji putovanja, suzbijanje sive ekonomije u svim delatnostima koje zakon uređuje i u tom kontekstu posebno treba potencirati propisivanje širih, odnosno novih ovlašćenja turističkih inspektora, kao i drugih inspektora koji imaju pravo nadzora nad izvršenjem zakona. Uticaće na uvođenje mogućih podsticajnih mera u budžetu radi usmeravanja i podsticanja turizma, i to: za učešće u finansiranju i unapređenju ekoloških standarda, energetske efikasnosti, korišćenja obnovljivih izvora energije, unapređenje digitalizacije i drugih inovativnih rešenja, a sve u skladu sa najnovijim trendovima na međunarodnom tržištu i preporukama Svetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija.

Pozitivni efekti predloženog zakona neposredno će se odraziti na mnogobrojne privredne grane, poput saobraćaja, trgovine, ugostiteljstva, a posredno i na poljoprivredu, industriju, građevinarstvo, energetiku, što će se

krajnjoj liniji odraziti na povećanje stvaranja dodatne vrednosti, kao i na povećanje broja radnih mesta i zapošljavanje.

Na kraju, dozvolite mi da ukažem na potencijale, aktuelne probleme iz perspektive razvoja turizma u sredini iz koje dolazim, a to je opština Štrpce, u kojoj je okosnica privrednog razvoja turizam i u kojoj egzistira poznati skijaški centar Brezovica, koji se nalazi na severozapadnoj strani Šar-planine.

Klimatski uslovi, dužina trajanja snežnog pokrivača od novembra do maja, kao i dužina, pogodan nagib i visinske razlike pojedinih staza svrstavaju ga među najpoznatije centre alpskog skijanja u Evropi. Skijalište se nalazi na nadmorskoj visini od 2.500 m, kapaciteta 10.000 smučara na sat. Staze su uređene za sve alpske discipline, a njihova prosečna dužina je oko 3.000 metara.

Šara obiluje većim brojem ledničkih jezera, brojnim planinskim potocima i rekama, kao i izvanrednim mogućnostima za lov, jer se nalaze staništa divokoza, medveda, risova i tetreba.

Ski-centar Brezovica je udaljen svega 60 km od dva aerodroma, u Prištini i u Skoplju, i svojom izrazito alpskom prirodom i visoko planinskim ambijentom podseća na najpoznatije evropske turističke centre.

Uzimajući u obzir navedene karakteristike, sve do 1999. godine godišnje se u proseku ostvarivalo preko 100.000 noćenja u svim objektima ski-centra Brezovice.

Nažalost, konstelacija prilika na Kosovu i Metohiji nakon rata i dolaska međunarodnih snaga negativno se manifestovala na dalji razvoj turizma. Turistički objekti i infrastruktura su postali konstantna meta privremenih organa iz Prištine i mnogobrojnih sumnjivih međunarodnih privrednih subjekata i konzorcijuma, što je, nažalost, dovelo do stagnacije razvoja turizma.

Pa ipak, enormnim angažovanjem rukovodstva i zaposlenih, često dovodeći sebe i do sudskih progona od privremenih institucija iz Prištine, sačuvani su svi vitalni kapaciteti ovog turističkog kompleksa. Vlada Republike Srbije, Kancelarija za KiM i „Skijališta Srbije“ prepoznali su takve napore, pa i pored limitiranih mogućnosti našli modalitete kako da pomognu ski-centru izdvajanjem preko 25 miliona dinara za pripremu ovogodišnje sezone, što obuhvata remont žičara, kao i osposobljavanje hotelskog smeštaja, čime na konkretan način omogućava neposrednu egzistenciju za preko 200 zaposlenih i njihovih porodica, a posredno za još nekoliko stotina porodica.

Koristim priliku da izrazim zahvalnost Vladi Republike Srbije za pažnju i pomoć koju poklanja ovom turističkom centru i nadam se da će se takav trend nastaviti i u narednom periodu, što će predstavljati veliki podstrek kako za zaposlene, tako i za celokupan srpski narod u naporima za ostvarenje esencijalnog cilja, a to je ostanak na tim prostorima.

Što se samog zakona tiče, predložena rešenja i pozitivni efekti koji će proisteći iz njegove primene su dovoljan razlog da Poslanička grupa SNS u danu za glasanje isti i sve ostale podrži. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolegica Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, ja ću u svom izlaganju govoriti o predlozima zakona o turizmu i ugostiteljstvu.

Srbija je zemlja bogata prirodnim resursima, tako da u svakom smislu predstavlja veliki turistički potencijal. Imamo planine, reke, jezera, nacionalne parkove, imamo više od hiljadu izvorišta tople i hladne banjske vode i povoljne klimatske uslove pogodne za razvoj klimatsko-banjskog turizma. Ajbogatiji smo srednjevekovnim crkvama i manastirima i imamo veliku kulturnoistorijsku baštinu. Duskora smo bili gotovo nepoznati u svetu. Međutim, danas je to mnogo drugačije.

Činjenica je da se turizam u našoj zemlji intenzivno razvija tek u poslednjih nekoliko godina i da se ovom segmentu privrede posvećuje sve veća pažnja i ulaže mnogo truda i rada u razvoj. U Republici Srbiji u novembru 2018. godine u odnosu na novembar 2017. godine broj dolazaka turista veći je za 15,3%, od toga je broj noćenja domaćih turista veći za 10,5%, a broj noćenja stranih turista veći je za 17,3%. U decembru 2018. godine u odnosu na decembar 2017. godine broj noćenja stranih turista povećao se za 10,5%. U 2018. godini ostvareno je 1,5 milijardi dolara čistog deviznog priliva od turizma, a za ovu godinu postavljen je cilj od 1,7 milijardi dolara. U poslednjih pet godina broj turista porastao je za 55%, a broj stranih gostiju za čak 65%.

Akcija podele vaučera ima višestruki značaj za razvoj domaćeg turizma. Broj objekata koji su na raspolaganju građanima porastao je za čak 49% i u stalnom je porastu. Za manje od dva meseca ove godine 38.886 građana podnelo je zahtev za dobijanje vaučera, što je za 3,5 puta više nego u istom periodu 2018. godine.

Sve su ovo pokazatelji da se zahvaljujući politici koju vodi ova vlada, na čelu sa predsednikom Vučićem, Srbija kreće napred, da je postala prepoznatljiva u svetu, bezbedna i prihvatljiva za strana ulaganja. Zato je neophodno da nastavimo sa izgradnjom puteva, oživljavanjem ruralnih sredina i razvojem ekologije. Zato je važno da se iskoristi svaka mogućnost za ekonomski i socijalni razvoj celog društva i podizanje standarda života građana.

Smatram da su predložene dopune ovih zakona veoma važne, pre svega u suzbijanju sive ekonomije i bespravnog rada, uvođenjem centralnog elektronskog informacionog sistema koji sadrži sve potrebne informacije o pružaocima usluge i objektima za smeštaj.

Znači, osim usklađivanja sa propisima EU, ovim izmenama zakona vrši se preraspodela prava, obaveza i odgovornosti turističkih organizacija, a sve u cilju poboljšanja kvaliteta pružanja turističkih usluga i zaštite potrošača, odnosno korisnika usluga.

Upravo u skladu sa ovim zakonima jeste i dopuna Zakona o bezbednosti hrane, jer se ovde vidi mogućnost za razvoj proizvodnje organske hrane, što može biti još jedna izuzetno značajna stavka po kojoj bismo bili prepoznatljivi u svetu.

Na nama je da nastavimo sa zacrtanim planovima i da još više radimo, da se ne obaziremo na neradnike i lopove koji svakodnevno pokušavaju da nam odvrate pažnju i da nas uspore, na one koji baš ništa dobro nisu uradili za svoju državu.

Vama želim uspeh u daljem radu, a u danu za glasanje SNS će glasati za sve predložene zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Sada određujem redovnu pauzu u trajanju od jednog sata i sa radom nastavljamo u 15.00 časova.

(Posle pauze – 15.00)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa daljim radom.

Reč ima kolegistica Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, poštovani građani Srbije, pred nama se danas u načelu nalazi više predloga zakona, a ono što je politika Srpske napredne stranke, to je da je u fokusu njene politike zaštita najboljeg interesa svakog građanina Republike Srbije, njegov bolji životni standard, više radnih mesta, bolje plate i penzije, primenjivi zakoni i funkcionalna država.

Upravo za sve predložene zakone SNS će glasati, jer oni jesu u interesu bolje i efikasnije javne uprave, bržeg i lakšeg ostvarivanja prava svakog građanina Republike Srbije i jesu u interesu ekonomskog napretka i razvoja države.

Pre svega želim da istaknem da su i poljoprivreda i turizam i te kako značajne privredne grane i da i poljoprivreda i turizam i te kako utiču na ekonomski razvoj naše zemlje, i te kako utiču na porast BDP-a.

Ono što želim da istaknem jeste da je ova vlada, odnosno od 2012. godine, preuzimanjem vlasti, SNS u kontinuitetu ulaže sve više i više u poljoprivredu i nikada veća ulaganja u poljoprivredu nisu bila nego sada, upravo

prepoznajući poljoprivredu kao vrlo značajan razvojni potencijal i vrlo značajan ekonomski zamajac našeg društva.

Ono što takođe želim da istaknem to je da, što se tiče Centralnog registra stanovništva, on je i te kako značajan, pre svega sa aspekta običnog građanina iz razloga što građani u ostvarivanju svojih prava, a posebno kada su u pitanju upravni postupci, neće više morati da idu od šaltera do šaltera, već će za njih državni organi to raditi. Od 2012. godine dosada i te kako je urađeno na digitalizaciji, a elektronska uprava jeste jedan od vrlo važnih stubova protiv korupcije u našoj zemlji, a politika SNS-a je da se korupcija svede na nulti nivo.

Ono što je sa aspekta građanina i te kako važno, to je da će on na brz, efikasan način ostvarivati svoja prava. Ono što je sa aspekta službenika koji rade u državnim organima i koji rade na tim upravnim postupcima važno, to je da će oni do dokumentacije, činjenica koje su bitne za njihovo odlučivanje doći pritiskom na jedan klik, što automatski znači da će ekonomičnost u radu državnih službenika koji rade u državnim organima i te kako biti povećana, a naravno, sve u korist onih, odnosno građana koji žele da ostvare neko svoje pravo.

Centralni registar stanovništva i te kako je značajan i sa aspekta onih najosetljivijih i najranjivijih stanovnika koji žive u Srbiji, pre svega... Sada će se na jednom mestu naći sva izbegla i raseljena lica sa područja svih bivših republika nekadašnje SFRJ, izbegla lica, naći će se azilanti i naći će se druga posebno osetljiva i posebno ranjiva lica.

Ono što je posebna važnost ovog zakona i što jeste svakako u interesu kreiranja adekvatnih javnih politika na srednji, a možda i dugi rok, jeste da će po prvi put podaci u Centralnom registru stanovništva moći da se koriste i u druge politike, a to su politike koje se bave demografijom, populacionom politikom, obrazovanjem, zdravstvom. Šta to znači? Da će na osnovu pouzdanih i valjanih podataka iz Centralnog registra moći npr. da se planira izgradnja nekog infrastrukturnog projekta, npr. dečijeg vrtića ili škole u nekoj lokalnoj samoupravi.

Ono što takođe želim da istaknem, a ne odnosi se na Centralni registar stanovništva, to je potvrđivanje zakona na Ustav Međunarodne organizacije civilne zaštite, koja je inače u nadležnosti MUP-a. Zašto želim da stavim akcenat na ovaj ustav? Ovaj ustav je inače donet 1966. godine i stupio je na snagu 1. marta 1972. godine. Jedan od uslova da se pristupi Međunarodnoj organizaciji civilne zaštite je svakako prihvatanje ovog ustava u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Godine 2012, to je godina do koje je žuto tajkunsko preduzeće vladalo na teritoriji Republike Srbije, od lokalne samouprave pa do vrha države, nije postojala nijedna jedinica civilne zaštite. Ako znamo da je osnovna svrha jedinice civilne zaštite spasavanje i pomoć stanovništvu u elementarnim

nepogodama, prilikom poplava, požara, bujica, klizišta i drugih elementarnih nepogoda, onda nam je jasno koliko je to žuto tajkunsko preduzeće, oličeno u Draganu Đilasu, brinulo o spasavanju i zbrinjavanju stanovništva tokom elementarnih nepogoda. Njih ništa drugo nijeanimalo nego sopstveno profitiranje, i Đilas je u vreme svoje vladavine ostvario profit od 500 miliona evra.

Godine 2014, kada su nastupile katastrofalne poplave koje su bile najveće u poslednjih 120 godina, nije postojao nijedan čamac, nisu postojale čak ni one cevi koje bi isisavale vodu tamo gde je voda poplavila područja i gde je bilo ugroženo stanovništvo, tako da su samo uz ogromnu pomoć vojske, policije, građana i uopšte Vlade sprečene mnogo veće posledice nego što su mogle da nastanu.

Prema tome, sem što su oterali 400.000 radnika na ulicu, sem što su im oteli i rasprodali njihova preduzeća, to žuto tajkunsko ljotićevisko preduzeće, oličeno danas, tobož, u nekom savezu sa narodom, a u stvari to je savez protiv naroda, nije brinulo niti je preduzimalo ikakve mere o civilnoj zaštiti ugroženog stanovništva.

Za razliku od njih, od 2012. do 2018. godine i te kako je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor za vanredne situacije radio na unapređenju i ljudskih i materijalnih kapaciteta. Moram da istaknem da je samo u prošloj godini primljeno 157 vatrogasaca-spasilaca, a da je za ovu godinu predviđen prijem još 200 vatrogasaca-spasilaca, da je kupljena kompletna radna uniforma, da je za ovu godinu planirana kupovina zaštitne uniforme, da je u prošloj godini kupljeno, odnosno nabavljeno 14 novih vatrogasnih vozila, da se do kraja sledeće godine planira nabavka 106 novih vozila za Sektor za vanredne situacije. Na taj način odgovorna Vlada upravo vodi brigu o zaštiti i spasavanju stanovništva ako do nekih ekscenčnih situacija dođe.

Osim toga, i u zakonodavnom okviru Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Vlada Republike Srbije učinila je mnogo.

Moram da istaknem i to da 2014. godine, kada je bila poplava, nijedna lokalna samouprava na teritoriji Republike Srbije nije imala plan procene rizika i plan spasavanja stanovništva koji je odobren od strane Ministarstva unutrašnjih poslova. Toliko o njihovoj brizi za narod i za one najugroženije.

Jedan od njihovih glumaca na tim njihovim predstavama i šetnjama u Beogradu i drugim krajevima kaže – narod nema kontakt sa narodom. Ono što je sigurno jeste da žuto tajkunsko preduzeće, u saradnji sa ljotićevcima, zbilja nema kontakt sa narodom, ali oni izgleda da nemaju kontakt ni sa sopstvenim mozgom.

Srbija je pristojna država, država pristojnih i vrednih ljudi. Oni prepoznaju ko na odgovoran način vodi politiku ove zemlje i ko se zbilja brine

o svakom radnom mestu, o svakom mestu u Srbiji, o svakoj fabrici i o svakom građaninu Srbije. To je Aleksandar Vučić i politika Srpske napredne stranke.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Dragana Kostić.

Izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri, narodni poslanici, građani Srbije, danas ću posebno da govorim o ovom predlogu zakona o turizmu, što je i normalno, pošto dolazim iz poznate turističke destinacije Sokobanje.

Sve ovo što smo danas čuli, da je Srbija ostvarila rezultate u turizmu, svakako ne bi bilo da naš predsednik Aleksandar Vučić i ova vlada nisu ostvarili suficit u budžetu četiri godine uzastopno, da stopa nezaposlenosti nije 11%, a ne kao što je bilo u vreme žutog tajkuskog preduzeća 26%, da naš predsednik Aleksandar Vučić nije uspeo da strane direktne investicije u vrednosti od tri milijarde evra dopremi u našu zemlju. I normalno je da posle svih ovih pozitivnih rezultata što se tiče ekonomije dolazi do razvoja turizma.

Međutim, značajno je napomenuti da je za razvoj turizma veoma bitna i politička sigurnost i stabilnost jedne zemlje, na čemu je naročito u poslednjih par godina radio naš predsednik.

Osim dobrih rezultata koje smo čuli za prethodnu godinu, ostvarenih u turizmu, ja mogu da kažem da se taj trend nastavlja i u ovoj godini, s obzirom na to da je u januaru 2019. godine u odnosu na januar 2018. godine zabeležen 0,6% veći broj noćenja u Srbiji i veći broj gostiju za 0,3%. Takođe, u januaru 2019. godine u odnosu na januar 2018. godine broj noćenja domaćih turista je manji za 3,5%, dok je broj noćenja stranih turista veći za 6%.

Ja bih posebno danas govorila o mojoj lokalnoj samoupravi, Sokobanji koja je u 2018. godini stvarno napravila jedan turistički bum u Srbiji. Ona je u 2018. godini za 86% povećala broj dolazaka turista, 90% više noćenja ostvarila je u odnosu na 2017. godinu, pet puta više inostranih gostiju je posetilo Sokobanju. Međutim, ono po čemu je najpoznatija za prošlu godinu Sokobanja, to je da je za 2018. godinu imala najduži prosek boravka u toj banji, koji je iznosio pet noćenja.

Sve ovo govori da je lokalna samouprava SNS-a, koja je došla 2016. godine, marljivo radila i da su se rezultati za dve – dve i po godine već pokazali.

Neophodno je da se danas istakne i to šta je žuto preduzeće, koje je vladalo do 2016. godine, uradilo za Sokobanju. Naime, 2008. godine su renovirali bioskop. To je jedina ustanova gde se održavaju kulturne manifestacije. Od 2008. do 2010. godine ta zgrada je izgledala gore nego što je bila pre 2008. godine i bila je van upotrebe. Ove godine mi smo u saradnji sa Ministarstvom kulture pokrenuli proces renoviranja i stavljanja te zgrade kao multipraktične zgrade, odnosno predstavljanje kulturnog centra Sokobanje,

kako bi i u zimskom periodu Sokobanja mogla da svojim gostima ponudi neka kulturna zbivanja.

Dalje, upropastili su manifestaciju koja traje 57 godina, „Prva harmonika Srbije“, po čemu je Sokobanja bila i najprepoznatljivija u bivšoj SFRJ, jer više nisu ni imali gde da organizuju tu manifestaciju, tako da od pre godinu i po dana Sokobanja ulaže, zajedno sa Ministarstvom turizma, milion i 290 miliona evra u izgradnju najveće, ne samo u Srbiji već i na Balkanu, letnje pozornice, koja će koristiti i za druge namene, a ne samo za koncerte.

Veoma je bitno naglasiti i to da je upravo naš sadašnji predsednik a tada, u to vreme, premijer Srbije, Aleksandar Vučić uveo vaučere koji su svakako poboljšali standard stanovnika Srbije i na taj način omogućili da i oni koji nisu u prilici, mogu da izdvoje dovoljna sredstva za određeni odmor ili letovanje. Sokobanja je najpoznatija trenutno po tome jer skoro 300 pružalaca usluga može da primi svoje goste zahvaljujući vaučeru. Za te namene je Vlada Republike Srbije izdvojila 500 miliona dinara i već je skoro preko 40.000 vaučera za ovu godinu rasprodato, odnosno podeljeno.

Ovo govorim zato što Sokobanja u poslednjih 40 godina nije dobila nijedan novi hotel, a one hotele koje smo imali žuto preduzeće je uspelo da zatvori, odnosno da ih sprovede u stečaj, a danas, evo, ovo je slika da je Sokobanja jedno gradilište gde se prave novi hoteli i gde se ulaže u infrastrukturu.

Isto tako, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, moja lokalna samouprava je pokrenula i proces komasacije, koji obuhvata skoro hiljadu hektara, i odnosi se na potez od Bovanskog jezera do ulaza u Sokobanju. Ujedno, kroz ovaj proces komasacije lokalna samouprava će i da sprovede oko desetak kilometara regulaciju reke Moravice, a isto ćemo iskoristi ovu priliku i da stavimo u plan i izgradnju biciklističke staze kojom bismo svakako dopunili tu turističku ponudu gostima.

Ovo je samo početak naše izgradnje i dogradnje Sokobanje. Jedno domaćinsko i odgovorno ponašanje može da unapredi još više Sokobanju i ja se iskreno nadam, dok je ova vlast i predsednik Srbije Aleksandar Vučić, da ćemo u tome i istrajati. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Ivana Nikolić.

Izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, set predloga zakona koji je danas na dnevnom redu rezultat je rada odgovorne politike koju sprovodi Vlada Republike Srbije i svakako je koncipiran upravo u cilju poboljšanja kvaliteta života svih naših građana.

Kada se govori o Predlogu zakona koji je u domenu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, važno je istaći da je ovakav predlog formiran u skladu sa reformom javne uprave na putu ka Evropskoj uniji i cilj je ubrzana komunikacija zaposlenih, smanjenje nepotrebne dokumentacije, smanjenje i nepotrebne administracije, smanjenje troškova prenosa informacija, a s druge strane imamo transparentnost i efikasnost u radu.

Elementi takvog delovanja prepoznaju se i u predlozima zakona koji definišu oblast turizma i ugostiteljstva. Predlozi zakona su rezultat analize stanja na turističkom tržištu i sagledavanja problema u turističkoj privredi, sa posebnim akcentom na smanjenje sive ekonomije u ovoj oblasti, a takođe poseban akcenat je stavljen i na zaštitu korisnika usluga. Ovde se takođe beleži modernizacija. Svakako, imajući u vidu prioritete digitalizacije privrede Republike Srbije, ali i dalji razvoj elektronske uprave, predložena su rešenja koja će doprineti unapređenju saradnje i razmeni podataka između nadležnih državnih institucija.

I u oblasti poljoprivrede beleže se odlični rezultati. Mi ove godine imamo budžet tako formiran da će biti dosta novca i za stočarstvo, i za subvencije i više novca za osiguranje. Takođe, zakonska rešenja koja su danas na dnevnom redu treba da doprinesu očuvanju zdravlja ljudi, poboljšanju kvaliteta zemljišta, vode i hrane.

U suštini, predlozi zakona o kojima govorimo, kao i digitalizacija i modernizacija društva i privrede generalno, odlična su prilika i za konkurentnost i takvom politikom mi ćemo beležiti brz i siguran rast i omogućiće se dalje povećanje i plata i penzija, što svakako doprinosi poboljšanju kvaliteta života. Takav ambijent u Srbiji stvorila je odgovorna politika Aleksandra Vučića najpre na mestu predsednika Vlade, a danas i kao predsednika države i o tome govori podatak i da je Srbija postala lider u regionu i po privlačenju stranih investicija.

Donosioci odluka, oni kojima su građani ukazali poverenje na izborima, kroz intenzivan rad u prethodnom periodu, ali i kroz današnji intenzivni rad apsolutno donose rešenja najpre za oporavak, a i napredak naše zemlje. Mnoge relevantne svetske institucije beleže rast i napredak naše zemlje na listama iz raznih oblasti. Mi smo na dobrom putu sigurno, uprkos pokušajima bivšeg režima da se ponovo dočepaju vlasti oni koji bi ništa drugo, nego da prodaju ono što je vredno u Srbiji i koji bi beležili rast samo na svojim ličnim računima.

Predsednik Aleksandar Vučić u prethodnom periodu, a i u narednom, obilaziće okruge po Srbiji. U tim obilascima govori se o rezultatima rada i o daljim planovima, jer mi danas u Srbiji možemo da planiramo, kada imamo stabilne finansije, kada beležimo stabilne finansije i rast prethodne četiri godine, kada imamo suficit u budžetu. Tome je doprinela odgovorna politika predsednika Aleksandra Vučića i SNS-a i to građani vide, osećaju i podržavaju takvu politiku. Oni daju nedvosmisleni podršku na izborima i slobodna volja

građana neće dozvoliti onima koji nasiljem i protestima na ulici, koji su delovali tako i do 2012. godine, žele da sprovedu politiku dugova, problema, zatvorenih radnih mesta, fabrika, neizgrađene infrastrukture.

U suštini, na kraju, SNS će svakako podržati sve predloge zakona koji su na dnevnom redu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa, ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima koleginica Milena Turk.

Izvolite.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministri, dame i gospodo narodni poslanici, na samom kraju rasprave želela bih još jednom da naglasim da će Poslanička grupa SNS podržati predloge zakona koji su na današnjem dnevnom redu, kao i da dajemo punu podršku daljoj modernizaciji države, daljem razvoju privrede i daljem razvoju i unapređenju svih resursa kojim naša država raspolaže.

Zahvaljujući jednom ozbiljnom i odgovornom odnosu Aleksandra Vučića i Srpske napredne stranke, naša zemlja je u proteklom periodu uspela da stabilizuje svoje finansije. Zahvaljujući reformama i uštedama koje su sprovedene, mi danas možemo da se pohvalimo da naš budžet već četvrtu godinu zaredom beleži suficit i sada smo u poziciji da zauzmemo jedan sasvim drugačiji odnos prema svojim potencijalima kojima raspolažemo, jedan zaista ozbiljan i odgovoran odnos, jedan dugoročni plan koji će se pozitivno odraziti na našu privredu i na kvalitet života svih naših građana.

Srbija više nema vremena za gubljenje. Mi moramo da uhvatimo korak sa svetom i da nadoknadimo izgubljeno vreme, jer smo suviše izgubili zahvaljujući našim političkim prethodnicima koji su samo zatvarali radna mesta, samo devastirali i urušavali, svojom nebrigom doveli do toga da se zemlja nađe pred bankrotom.

Mi se ponosimo našim odnosom prema našim potencijalima. Mi se ponosimo našim odnosom prema našoj budućnosti i podrška građana politici Srpske napredne stranke nedvosmisleno pokazuje da smo na dobrom putu. Perspektiva koja se otvara kroz investicije i otvaranje novih radnih mesta je strategija Vlade Republike Srbije i rezultat je jednog napornog i posvećenog rada i Aleksandra Vučića i SNS.

Ozbiljan odnos države se ogleda i kroz dugoročne planove, kroz podsticaje koji se ostvaruju i kroz Ministarstvo poljoprivrede i kroz sva druga ministarstva. Podsećam da su naši poljoprivredni proizvođači tokom 2018. godine mogli da konkurišu za sredstva, odnosno za povraćaj novca za nabavku

traktora, mehanizacije i opreme u iznosu od 50% do 70% i da je za ovu godinu taj fond povećan na 70 miliona evra.

Takođe je dogovoren izvoz goveđeg mesa u Tursku, bez carina, i ona kvota koja je dogovorena od 5.000 tona nadmašena je i novi pregovori su u decembru takvi da se ovaj iznos povećava i mi očekujemo da samo u ovoj oblasti Srbija zabeleži rast sa 25 miliona na 35 miliona evra.

Izvoz pšenice u Egipat je takođe dogovoren. To je jedan ozbiljan odnos države prema širenju tržišta i prema obezbeđivanju plasmana za sve naše poljoprivredne proizvođače. U toku su pregovori da se ovakav izvoz dogovori i za kukuruz, za suncokret, za goveđe meso. Dakle, želimo da razmišljamo odgovorno i da obezbedimo budućnost za našu poljoprivredu.

Podsećam da je 2018. godina bila godina u kojoj je referentna Nacionalna laboratorija za ispitivanje mleka ustanovljena kako bi se kontrolisali kvalitet i higijenska ispravnost mleka, ustanovile cene, ali isto tako pomoglo u selekciji stoke. Treba napomenuti da je Ministarstvo poljoprivrede obezbedilo i subvencije za gorivo za naše poljoprivredne proizvođače, koje se na veoma jednostavan način ostvaruju i veoma brzo isplaćuju našim proizvođačima.

Država ima ozbiljan odnos prema ulaganju u poljoprivredu kroz ulaganje u sisteme za navodnjavanje, kroz ulaganje u elektrifikaciju polja, kako bi naša poljoprivreda bila otpornija na klimatske promene i isto tako, u narednim danima, prvih 28 protivgradnih automatskih stanica biće aktivirano, od planiranih 99 sistema. Ono što nam je neophodno i na šta će u narednom periodu biti stavljen akcenat jeste prerada poljoprivrednih proizvoda, kako bi dostigli što višu cenu. Dakle, jedan odgovoran, ozbiljan pristup, jedan dugoročni plan koji se ogleda u svim oblastima.

Takođe smo uspeli, zahvaljujući ovakvoj politici, da ostvarimo značajne rezultate i pomake u turizmu, najpre ulažući u naše potencijale koji su godinama bili urušavani i devastirani. Mi sada ulažemo u sve one atraktivne destinacije koje turiste privlače, ulažemo u izgradnju motela, u naše banje, u planinske centre, ulažemo u sportske sadržaje kako bismo privukli što veći broj turista, a ispostavilo se da je i strategija Vlade Republike Srbije koja se odnosi na dodeljivanje vaučera takođe dala značajne rezultate, i naš turistički potencijal se ostvaruje, i iz godine u godinu beleži porast, i od toga se i u naš budžet slivaju značajna sredstva. Podvlačim još jednom, to je rezultat jednog odgovornog i posvećenog rada, postavljanja prioriteta, ušteda koje su ostvarene i dobrog raspoređivanja planova.

Na kraju ove rasprave, u danu za glasanje Poslanička grupa SNS daće apsolutnu podršku zakonima koji su na današnjem dnevnom redu. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

(Narodni poslanik pre govora pušta na telefonu snimak sa protesta.)

Dame i gospodo narodni poslanici, ovih dana se ovo orilo pred Skupštinom Srbije: „Hrvatska, Srbija, revolucija!“

Otkad je Boško Obradović, u narodu poznatiji kao Boško Ljotić, prisegnuo Đilasu, Pernaru, Katarini, Radničkom frontu, Omeru, Našoj stranci Tuzla, otkad je Boško Ljotić prisegnuo Muhamedu Čengiću, kome je Vuk Jeremić obećao 300 milijardi ratne odštete, otkad su svi zajedno prisegnuli pre neki dan Sulejmanu Sulji Ugljaninu, ovde se orilo pozivajući se na revoluciju, na nasilnu promenu vlasti: „Hrvatska, Srbija, revolucija!“ Kako oni to kažu, drugovi Boška Ljotića, prisegnuli su i Kosorki, kako oni kažu – da ne budemo sluge Brisèla.

Znači, Hrvatska će da uzima fondove EU, poljoprivredne fondove će da koristi, a Srbiji preporučuje revoluciju. Zar opet mi moramo, dok oni pale Pupovca, lutku s njegovim likom, dok bacaju srpske sportiste u more sa jasnim porukama, oni koji su proterali 400.000 Srba a pričaju o nekom etničkom čišćenju, zar mi moramo opet, dok oni to čine s druge strane Drine, zar mi moramo opet kao 1941. da dižemo revoluciju i da sami sebi zabijamo autogol?

Hrvatska od Brisela, a to naši poljoprivrednici treba da čuju, dobija preko milijardu evra. Samo za ruralni razvoj, iako ima tri puta manje zemljišta nego Srbija, obradivog, dobija 330 miliona evra, samo za drugu meru. Prva mera je po hektaru, gde dobijaju preko 800 miliona evra. Sve zajedno je preko milijardu. Plus ribarstvo. Dakle, mala poljoprivredna gazdinstva dobijaju 15.000 evra, po hektaru od 300 do 800 evra. Mladi poljoprivrednici dobijaju 50.000 evra, za skladišta se isplaćuje 100.000 evra i više, voćari, povrtari za svoje potrebe, za svoje objekte dobijaju i do 600.000 evra, a poljoprivrednici koji se bave obnovljivom energijom i do milion evra.

Dakle, oni koji dobijaju milionske iznose od Brisela, kako oni kažu – od Brisèla, koji ovde zajedno sa Boškom Ljotićem u korist Dragana Đilasa žele da podignu revoluciju, oni dobijaju pozamašne svote. Gledano po hektaru, njihove subvencije su sedam puta veće zato što dolaze iz Brisèla, koji za te pare izdvaja milijarde i milijarde evra, a mi tek iz prepristupnih fondova dobijamo negde sveukupno 184 miliona evra.

Dame i gospodo, Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima kaže da svako ima pravo na život, na slobodu i pravo na sigurnost. Da li te slobode, bez prava na zdravu hranu i na pijaću vodu, bilo šta znače? Po meni, demokratsko pravo i najviše pravo građanina treba da bude pravo na zdravu hranu i pravo na pijaću vodu.

Srbija je imala nesreću da 90-ih godina poljoprivreda snosi teret ekonomskih i vojnih pritisaka kojima je naša zemlja bila izložena dok je

bombardovana. Bombardovani smo preko zemalja onih koji ovde zajedno sa Boškom Ljotićem, Đilasom i Jeremićem skandiraju, dolaze iz Zagreba i skandiraju „Srbija, Hrvatska, revolucija!“ Neka dignu prvo revoluciju u Hrvatskoj pa ćemo da vidimo kako to izgleda. Neka se odreknu tih fondova iz EU, pa da vidimo kako to izgleda, pa nek dolaze onda ovde da traže neku revoluciju. Mi smo poslednji koji treba da im verujemo.

Dame i gospodo, Srbija je pretrpela te vojne i ekonomske pritiske, ali štetu je najveću pretrpela od 2000-ih godina. Na scenu je stupio udruženi zločinački poduhvat Đilasa, Borka Stefanovića, Jeremića, Tadića i te ekipe.

To je udruženi zločinački poduhvat protiv poljoprivrede, ali i protiv prava građana da imaju zdravu hranu i pijaću vodu, a time da ostvare i prava iz Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima.

Taj udruženi zločinački poduhvat je napravljen i stvoren grabljivom privatizacijom gde su se oni, one latifundije, tajkuni, nazovite to kako hoćete, koji se nikada do 2000. godine nisu bavili poljoprivredom, a od 90-ih godina, dok smo mi trpeli, bavili švercom nafte, cigareta, kontingentima itd., stvorivši novac, za male pare su svoj kapital oplodili i domogli se ogromnih površina zemljišta kombinata. Onda su alavo ćapili zadruge, kako to naš narod kaže.

U privatizaciji su se domogli i skladišnih kapaciteta i otkupnih stanica, pa su onda mogli, sem imovine koju su jeftino stekli, da preko otkupa i kontrolnih kuća na određeni način kontrolišu poljoprivrednike, odnosno da ih u otkupu ucenjuju na vagi, vlazi itd. i da pljačkaju i onaj deo koji nisu strpali u svoje džepove.

Pravili su auto-puteve za narodni novac koji je vodio u njihove džepove, Đilasa, Tadića, Jeremića, kojima se odnedavno, ne za džabe, priključio i Boško Ljotić, Boško Obradović.

Oni su posle toga farme uništili, ostala je samo biljna proizvodnja, biljna proizvodnja za stočarstvo drugih zemalja. Dakle, mi izvozimo preko tri i po miliona tona što žitarica, što stočne hrane. Od toga je sve za stočarstvo drugih zemalja. Farme su uništene, stoka poklana, radnici otpušteni. Dakle, to je bio udruženi zločinački poduhvat.

Danska ima dva puta manje obradivih površina nego mi, Holandija tri puta. Izvoz poljoprivrednih proizvoda iz Holandije je 85 milijardi evra, kao naša dva BDP-a celokupna. Izvoz iz Danske je 20 i nešto milijardi evra. Holandija samo od cveća iz plastenika i staklenika izveze osam milijardi, Danska samo od svinja 22 milijarde. Holandija ima 60 sunčanih dana, Srbija ima četiri i po puta više.

Srbija je na rekama Dunavu, Savi, Tamišu, Tisi, Moravi, Ibru itd., ali džaba nama prirodni potencijal kad smo mi imali udruženi zločinački poduhvat,

koji je napravio pustu zemlju, opustošenu livadu, šikaru. Umesto razvijene poljoprivrede, zatekli smo žuti udruženi zločinački poduhvat i ništa više.

Danas ja smatram da ovi zakoni nisu Sveto pismo, da ćemo poboljšavati ove, donositi nove, zato što je zdrava hrana prioritet ne samo ove zemlje nego i Evrope. Uskoro se, dame i gospodo, bogatstvo jedne zemlje neće meriti količinom zlata i dijamanta koje te zemlje imaju, nego količinom hrane, zdrave hrane i pijaće vode koje ta zemlja proizvodi ili može proizvesti.

Srbija mnogo toga može proizvesti, ali udruženi zločinački poduhvat je, sem u poljoprivredi, katastrofalne posledice ostavio u prerađivačkoj industriji, u proizvodnji opreme za farme, u proizvodnji mineralnih đubriva, sortnih semena, sadnog materijala itd., u proizvodnji mehanizacije i opreme, dakle sve ono što je trebalo da servisira poljoprivredu i prehrambenu industriju, sve su uništili.

Srbija je na putu oporavka, ali ne može preskočiti pet stepenica odjednom, već može preskočiti jednu po jednu, da se ne zaletimo pa da padnemo. Te merdevine uspeha nisu lift. I dok se Srbija polako penje, a navešću primer da je 2012. godine taj udruženi zločinački poduhvat za poljoprivredu, a tu podsticaje koriste individualna poljoprivredna gazdinstva većinom, izdvajao 19 milijardi dinara, uz isti kurs i veći broj poljoprivrednika i veći broj građana.

Devetnaest milijardi. Danas mi ove godine izdvajamo 43 milijarde. A ne može proći sednica da Aleksandra Jerkov ne skoči ovde i kaže kako mi pljačkamo paore. Kako neko ko izdvaja 130% više nego što su oni izdvajali i pljačkali poljoprivredu... ? I ona mi je sa pravom dala šlagwort, odnosno i meni pravo da ocenim njihovu poljoprivrednu politiku i ekonomsku politiku ove zemlje kao udruženi zločinački poduhvat.

Dame i gospodo, ja verujem da naš seljak može da bude bolji od evropskog ukoliko mu se obezbede ti uslovi, da ima iole podsticaja koje ima seljak u EU i u Hrvatskoj. Taj odnos je nekad bio jedan prema sedam. Mi smo ga sad stavili na jedan prema tri. Znači, daleko su povoljniji uslovi, ali to još nije to.

Zato ja verujem da će srpski seljak to uraditi i da ćemo mi proizvoditi sve više zdrave hrane i zato ću do kraja ne samo podržavati ove zakone, verujem da će se oni menjati, već zalagati za poljoprivredu i da srpski seljak, srpski proizvođač, poput evropskog, bude još bolji, da proizvedemo što više hrane i da naš društveni proizvod ne samo u poljoprivredi već u prehrambenoj industriji da ono što seljak proizvede na njivi, njegovi sinovi, njegove ćerke, njegove snaje prerade u prerađivačkoj industriji što brže i da pitanje poljoprivrede bude ujedno i pitanje demografije, da ostanu na selu i da ostanu što duže na selu i da budu što bogatiji i što srećniji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačkaka 1–11. dnevnog reda.

Sa radom nastavljamo u utorak, 12. marta, sa početkom u 10.00 časova.

(Sednica je prekinuta 15.45 časova.)